1893 HUSZONHETEDIK ÉVFOLYAM. 121. SZÁM. BUDAPEST, SZERDA, MÁJUS 3.

SZERKESZTOSEG:
BUDAPEST VI. SZERECSEN-UTCZA 35
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.
ELŐFIZETÉSI DÍJ:
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva
Egy évre . . . . 20 frt | Egy negyedévre . 5 frt.
Egy fél évre . . 10 frt | Egy hóra . 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 6 frt 70 kr. Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svajcz-, Románia- és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszövetséghez tartoznak, negyedévre 9 frt 20 kr.
Egy szám ára 6 kr.

EGYETÉRTÉS

KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, VI. DALSZINHÁZ-UTCZA 1.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE
VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL
PÁRISBAN *főügynökségünknél:*
John F. Jones & Cie. 31 biz. Faub. Montmartre.
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és Társa.
Bécsben: Danneberg I., I. Kumpfgasse Nr. 7.
Mosse Rudolf Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Vogler, I., Wallfischgasse 1.
Oppelik A., Stubenbastei Nr. 2.
Schalek Henrik, I., Wollzeile Nr. 14.
Herndl Alajos, I., Wollzeile Nr. 25.
Dukes Mikса, I., Riemergasse Nr. 12.
és valamennyi hirdetési iroda.

A király megérkezése.

Mire ez a czikkünk a nyilvánosság elé kerül, a király már itt lesz köztünk, Magyarország fő- és székvárosában.

Ne szépitsük a dolgot. A király mostani látogatása nem azért érdekes, nem azért jelentőségteljes, a mit Budapest három polgármestere hangsulyoz a fővárosi polgársághoz intézett fölhivásában. A polgármesterek nem is mondhatták el azt, a mi politikailag is nevezetessé teszi a holnapi napot. Tapintatlanság lett volna tőlük, ha falragaszokon politizálnak vala. És kényes kérdést kellett volna érinteniök. Okosan tették, hogy a király szives fogadásának szükségét nem a valódi okokkal bizonyitgatták. Okosan tették, a mikor a nyilvános proklamációt ugy szövegezték, hogy a király a magyar fővárosnak „székvárossá“ emelése után most jelenik meg először Budapesten s ezért legyen most melegebb, impozánsabb a fogadtatás, mint a milyen szokott lenni.

A polgármester uraktól jó néven veszszük, hogy nem politizálnak. Ez nem is az ő feladatuk.

De mi kimondhatjuk, hogy a király mostani látogatásának politikai háttere, tehát politikai jelentősége van. És teljességgel nem ronthatja meg a főváros közönségének ünnepies hangulatát az, ha a király mostani látogatásán való örömét a kedvező politikai fordulat által keltett megnyugvás érzetével vegyiti össze.

Nem titok az már, tudja mindenki széles Magyarországon, meg ezen tul is, hogy a király neheztelésszel ment el tőlünk hónapokkal ezelőtt. Az se titok, tudja mindenki, mert fájó keserüséggel észlelte, hogy a király éreztette a magyar nemzet iránt való neheztelését. Az se titok, hogy mi volt a királyi neheztelés oka. A nemzet nem tehetett magának szemrehányást, mert semmi olyant nem követett el, a mit meg kellett volna bánnia. Nem vétett a király személye iránt tartozó hűség ellen, nem vétett a koronával szemben érzett hagyományos hódolata ellen. Semmi se volt tőle távolabb, mint a saját érdekeiben gyökerező, az uralkodó viszonyok közt még bensőbbé vált dinasztikus érzelem szándékos megbolygatása; mert a karakterét átható lovagias őszinteségnél fogva ép oly kevéssé tagadhatja meg önérzetét, ép oly kevéssé titkolhatja el multja dicsőséges, vagy fájdalmas emlékeihez való kegyeletét, mint a király, meg a korona iránt való lojális hűségét és bizalomteljes ragaszkodását.

Fájó szivvel látta a magyar nemzet, hogy karakterének nyilt, őszinte nyilvánulását félreértette királya, kit az alkotmányos nemzeti közgondolkozás a „legalkotmányosabb“ jelzővel tüntetett ki, félreértette királya, kihez nemcsak a hagyományos alattvalói hűség érzetével ragaszkodik, de becsüli, szereti benne a férfit is, mert kitünő emberi tulajdonokkal van felruházva. Fájó szivvel látta a nemzet, hogy neheztelésszel fordul el tőle királya akkor, mikor nagy érdekek füződnek a korona és nemzet közt nagy gonddal ápolt szives, jó viszonynak nemcsak a fentartásához, de késő időkre való állandósításához. A nemzet e miatt érzett fájdalmát fokozta az az aggodalom, hogy a királyi neheztelésnek végzetes következményei lehetnek mindkét oldalon.

A király mostani látogatása azt jelenti, czélja is annak a megmutatása, hogy a félreértések nyomán támadt királyi neheztelés véget ért; az uralkodó szive visszatért hü magyar népéhez, melynek most már nem kell aggodalmaskodnia a miatt, hogy a korona, mint a magyar alkotmány legfelsőbb tényezője visszás helyzetbe jut a magyar közélet és a magyar alkotmány többi tényezőjével. Az érzelmi diszharmonia megszünésével együtt jár majd a nemzeties gondolatok és törekvések felfogása dolgában támadt félreértések megszünése is, mert a király bölcs elhatározása arra vall, hogy immár nem lát semmiféle komoly ellentétet a nemzeti érzelmek és törekvések szabad nyilvánitása meg a koronához való hüség és a királyhoz való ragaszkodás megbizhatósága közt.

Ez az, a mi nagy politikai jelentőséget ad a király holnapi látogatásának és köztünk való rövid tartózkodásának. Ez az, a minek megértése fölvillanyozza most a főváros polgárságát, mely eltérve megszokott életrendjétől, holnap már a hajnali órákban oda csoportosul a vasuti pályaházhoz, meg a budai várlakhoz vezető utakra, hogy üdvözölje a királyt, a ki mégis visszajött. Nem kicsinyes kiváncsiság sarkalja a főváros lakosait, mikor igy a király fogadására sietnek. Tulhajtott lojalitást se keressen ebben senkise. A nehéz aggodalmaktól fölszabadult hazafias szivek dobognak majd ott a királyt üdvözlő csoportokban s ne csináljunk titkot abból se, hogy az ünnepies hangulatban része van, része kell hogy legyen a nemzeti önérzetnek is, melyet a magyar nem tagadott meg a multban se, nem tagadhat meg a jövőben se.

A nemzeti önérzet méltánylását látjuk mi a király elhatározásában és ép ezért tartjuk azt igazán királyi cselekedetnek. Szivből és melegen üdvözöljük, mert őszintén örvendünk látásán!

Közszellem a törvényhatóságokban.

Tegnap a vármegyék egész sora foglalt állást az egyházpolitikai kérdésben. Nem lehet tagadni, hogy mentől több idő mulik a kormány egyházpolitikai programmjának puszta elmélet vitatásában, a nélkül, hogy meggyőző gyakorlati tényeket is látnánk (mert a javaslat az anyakönyvek szabályozásáról a polgári házasság nélkül inkább uj kételyeket kelt mintsem bizalmat a kormány szándékai iránt), a megyékben az ellenkező nézetek küzdelmei mindnagyobb arányokat öltenek és a klerikálizmus kevesebb erőfeszitésekkel hiveinek és érdekeltjeinek szorosabb tömöritésével igyekszik meggátolni a szabadelvü közvéleménynek előretörését. Most már ritkábban esik meg, hogy valamely megye közönsége impozáns egyértelműséggel helyesli a liberális programmot. Sőt Győrmegye mint első, — reméljük, mint utolsó is, — vált ki a nyilatkozó megyék sorából, hogy Budapestnek és Zemplénmegyének köriratait egyszerü tudomásvétellel tegye félre. Nem irigyeljük azt a dicsőséget, melylyel Győrmegye bátor egyedülisége napjaink történelmében fényleni fog. Legfölebb uj kiadásban lesz megörökitve az «Ugocsa non coronat» hires példája, mely tudvalevőleg semmiben sem emelte Ugocsa vármegye befolyását hazánk közdolgaira, bizony nem fokozta még az Ugocsa megyebeliek önérzetét sem. De még csak belső morális értéket sem tulajdonithatunk a győri határozatnak, mert a határozat komoly őszinteségét elég gyanus szinben tünteti fel, hogy meghozatalában főrészesek olyanok voltak, kik mint ügyvédek, jószágkormányzók és egyéb alkalmazottak a győri püspökséggel s pannonhalmi apátsággal lekötelezettség viszonyában állanak. Győrmegye igy elröstelheti magát a nála kisebb Esztergommegye mellett, melyet az esztergomi érsekség anyagi és szellemi összeköttetéseinek óriási hálózata nem birt ugy körülfogni, hogy a liberális közszellem diadalmas nyilatkozását megakadályozza.

Egészben bárha az egyházpolitikai liberalizmus diadalai a megyékben most kevésbé fényesek is, mint közvetlenül a kormányprogramm kijelentése után, annál becsesebbek, mert sem meglepetés, sem hirtelen felbuzdulás, sem ügyes taktika hatásait többé senki bennök nem keresheti, Fehér, Vas, Esztergom, Veszprém, Heves megyékben a klerikálizmus hetek óta aknázta ki a rendelkezésére álló gazdag eszközöket, felhasználta az arisztokráczia nagy részének szenvedélyes támogatását, hiveit az utolsó emberig bevitte a megyegyülésekbe; és a mennyi eredmény ezeken a helyeken el tudott érni, ezzel adta meg hatalmának, tehetségének, számbavehetőségének maximális mértékét. Ez a mérték pedig igen megnyugtató ugy a magyarság szellemére és a közgondolkozás állapotára, mint az egyházpolitikai reformmunka jövő sorsára nézve. A mit leginkább sajnálunk, az, hogy a klerikalizmus még mindig talál, mint a legutóbbi megyegyülések is bizonyitották, oly szövetségeseket, kik elvi alapon és a dolgok természetének sohasem tartozhatnának hozzája. Ellenzéki képviselők, közöttük függetlenségiek nem átallják, hogy az általános szabadság, a modern haladás és a nemzeti egység ügye ellen opportunisztikus érvekkel és körmönfont taktikai szempontokkal hangulatot keltsenek. Annál nagyobb örömmel konstatáljuk, hogy a függetlenségi párt vidéki hiveinek egészséges, tiszta felfogása mindenütt sikeresen áll ellent a vesztegető befolyásnak, melyet épen elveik törvényes és illetékes mandatariusai igyekeznek néhol kifejteni.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése május 2-án.

I.

A képviselőház ma megkezdte a *tanitói illetmények rendezéséről* szóló törvényjavaslat részletes tárgyalását, de még az 1. §.-t sem birta elvégezni. Ez a szakasz állapitja meg tudvalevőleg a 300 frt minimumot. Ezzel szemben *Szinay* Gyula a függetlenségi párt nevében alapos indokolás kapcsán azt a módositást nyujtotta be, hogy a tanitók fizetésének minimuma 600 frtban, a segédtanitóké 300 frtban állapittassék meg. *Berzeviczy* Albert államtitkár előterjesztette a kormánynak bejelentett módositását, a mely szerint egy uj, 14. §-ban ki volna mondandó, hogy az illetékes iskolai főhatóság kivánságára a törvényhozás által évről-évre engedélyezett összeg keretén belül a közoktatásügyi miniszter a minimumnak 400 frtig való kiegészitésére is segélyt nyujt. *Vikár* István rövid, de talpraesett beszédben Szinay határozati javaslatát pártolta. *Péchy* Tamás az államtitkár által beadott módositáshoz járult, de azzal kivánta azt megtoldani, hogy oly tanitóknak, kik a magyar nyelv sikeres oktatását ki tudják mutatni, a miniszter megadhassa a 400 forintot akkor is, ha ezt az illető iskolafentartó hatóság igénybe venni nem kivánja. *Bánó* József a minimumnak 400 frtban leendő megállapitását inditványozta s ezt az inditványt *Issekutz* Győző is pártolta, mig *Tóth* János, *Vécsey* Endre és *Vajay* István hatbatósan támogatták Szinay módositványát. Hozzájuk csatlakozott *Polónyi* Géza is, a ki már az általános vita alkalmával mondott nagyszabásu beszédében a 600 frtos minimum mellett foglalt állást és a ki ma elmondta, hogyan esett el a zárszó jogának gyakorolhatásától; egyuttal finom szarkazmussal emlékezett meg az elnöknek azon eljárásáról, a melyet tudósitásunkban mi is helytelenitettünk, hogy a szavazásnál szembe állitotta Polónyi határozati javaslatát a törvényjavaslattal. *Hévizy* János és *Balogh* János pártolták Szinay módositványát és Hévizy külön módositványt is terjesztett elő, mely szerint segédtanitónak csak az tekintessék, a ki nem önállóan vezet egy osztályt. Végül még *Kovács* Albert nyilatkozott a 400 forintos minimum mellett s ezután az *elnök* holnapra halasztotta a vitát.

II.

Elnök: Báró Bánffy Dezső.

Jegyzők: Molnár Antal, gróf Esterházy Kálmán, Horváth Ádám.

Elnök az ülést délelőtt tiz órakor megnyitván, a mult ülés jegyzőkönyvének hitelesitése után bemutatja Prileszky Tádé orsz. képviselő levelét, melyben megrongált egészségének helyreállitása czéljából négyheti szabadságidőt kér. A kért szabadságidő megadatik.

Bemutatja a földmüvelésügyi miniszter átiratát, mely szerint Bornemisza Ádám orsz. képviselő, mint miniszteri biztos vezetése alatt álló pancsova-kubini ármentesitő- és belvizszabályozó-társulat önkormányzatának ez idő szerint még vissza nem állithatása miatt nevezett orsz. képviselőnek ezen megbizatása további egy évre meghosszabbittatott. Ennek kapcsán bemutatja Bornemisza Ádám orsz. képviselőnek levelét is, a melyben ezen megbizatása folytán egy évre távozási engedélyt kér. (Megadjuk!) A miniszteri értesités tudomásul vétetvén, Bornemisza Ádám képviselőnek a kért távozási engedély egy évre megadatik.

Bemutatja továbbá Heves, Sárosmegyék és Pécs szab. kir. város közönségeinek feliratait a kormány egyházpolitikai programmjának megvalósitása tárgyában, — az aradi kereskedelmi testületnek és az aradi kereskedelmi és iparkamarának Atzél Péter orsz. képviselő által beadott kérvényeit, a müborgyártás eltiltásáról szóló törvényjavaslatnak a közgazdasági bizottság szövegezésében törvényerőre emelése tárgyában. A feliratok és kérvények tárgyalás és jelentéstétel végett kiadatnak a ház kérvényi bizottságának. (Helyeslés.)

Bemutatja végre a pápai esp. ker. róm. katholikus tanitóegyletnek Fenyvessy Ferencz, — a pilisi ág. ev. tanitótestületnek Konkoly József orsz. képviselő által beadott kérvényét a tanitói fizetések méltányos rendezése tárgyában. — Miután a kérdéses törvényjavaslat már tárgyalás alatt van, a kérvények megtekinthetés végett a ház asztalára tétetnek le.

Horváth Ádám jegyző felolvassa az elnök havi jelentését a függőben levő interpellációkról és inditványokról, mely tudomásul vétetik.

Gróf **Bethlen Balázs** előadó bemutatja a közlekedésügyi bizottság jelentését a borossebes-menyházai helyi érdekü vasut engedélyezése tárgyában, mely az osztályok mellőzésével fog napirendre tüzetni.

A tanitói illetmények.

Következik a napirend: a községi, valamint a felekezetek által fentartott elemi iskolákban működő tanitók és tanitónők fizetésének rendezéséről szóló törvényjavaslat részletes tárgyalása.

Az 1. §-nál **Szinay Gyula** emel szót. Ő általános ságban megszavazta a törvényjavaslatot, abban a föltevésben, hogy annak hiányai a részletes tárgyalás során kiigazithatók lesznek. Az 1. §-ban megállapitott 300 frt minimumot a mai viszonyok közt egyátalán nem tartja elegendőnek. A népoktatás ügyét elsőrendü állami feladatnak tekinti és mégis ez részesült eddig a legmostohább elbánásban; kötelességünk tehát megragadni a kinálkozó alkalmat arra, hogy e nagyfontosságu feladatot jelentőségéhez mért felkarolásban részesitsük. Ennek első és főfeltétele az, hogy a népnevelés ügyes, szakavatott és megbizható kezekbe tétessék le, a minek ismét első postulatuma az, hogy a néptanitók tisztességes ellátásban részesittessenek. (Helyeslés a szélső baloldalon.) Erre 300, illetőleg 200 frt nem elég s a korpótlék számbavehető jövedelmet csak 15—20 év mulva fog nyujtani. De ethikai szempontból sem helyeselhető az, hogy a néptanitók részére szolgáknak való fizetés állapittassék meg. Ez a tanitói karnak olyan lealacsonyitása volna, a mely ellen a háznak tiltakoznia kell. (Helyeslés a szélső baloldalon.) A miniszter részéről a korpótlékra vonatkozólag bejelentett módositást szóló elfogadja, mert az a javaslatot megmenti a komikumtól és mert igazságos. De a minimumra vonatkozó módositást nem tartja gyakorlati eredményre vezetőnek, mert ismeri a felekezetek féltékenységét és különösen a nemzetiségek államellenes törekvéseit s ezért meg van győződve arról, hogy épen azok az iskolák fogják a negyedik 100 frtot legkevésbé igénybe venni, a melyekbe pedig a legkivánatosabb volna az állami felügyelet bevételei. (Helyeslés a szélső baloldalon.) Az állami segélyt annál könnyebben fogják az itletők visszautasitlatni, mert hiszen ennek hátrányát nem az iskolafentartók érzik meg, hanem megérzi maga a szegény tanitó. (Ugy van! Ugy van! a szélső baloldalon.) Ugy, hogy voltakép ez a játék nem az iskolafenntartók, hanem a tanitók rovására megy. (Igaz! a szélső baloldalon.) Szóló tehát a maga és elvtársai részéről a tanitók és tanitónők évi legkisebb fizetését 600 frtban, a segédtanitókét pedig 300 frtban vélem megállapitandónak. (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.) Az ebből előálló 4,200.000 forintnyi többletet államháztartásunk elbirja, mert hiszen ez nem a maga egészében terhelné az államháztartást, a mennyiben a fizetésjavitás első sorban az iskolafentartók kötelessége; de meg azután a javaslat ugy van kontemplálva, hogy az csak három év alatt lép teljesen életbe és igy arról nem lehet szó, hogy mindjárt az első évben 4,200.000 frtot állitsunk be a költségvetésbe (Helyeslés a szélső baloldalon.), a későbbi idők nagyobb terhét pedig meg fogja birni állampénztárunk, csak azt ne feledjük, hogy addig nem szabad más czélokra pazar áldozatot hozni, a mig ez a fontos érdek a szükséges mértékig kielégitve nincs. (Helyeslés a szélső baloldalon.) Az előadottak alapján szóló a következő módositványt terjeszti elő:

«A községi, valamint a hitfelekezetek által fentartott elemi iskolákban működő tanitók és tanitónők fizetésének rendezéséről» szóló törvényjavaslat 1. §. második bekezdésének első pontja következőleg állapitandó meg:

«E szerint ezen népiskoláknál tisztes lakáson és legalább egy negyed holdnyi kerten kivül» a rendes tanitó fizetése évi 600 frtnál, a segédtanitóé «pedig 300 frtnál kevesebb nem lehet.»

A cselédek nálunk — s másutt.

(A Mártha-egyesület alakulása alkalmára.)

Nálunk egy miniszteri tanácsos akkora ur, mint a mennyei birodalomban egy-egy mandarin. Mi sem természetesebb, mint hogy ennek megfelelő háztartást visz, gyermekeit neveli, él s uralkodik. A mienk klubjából este nyolcz órára tért haza, miután ez a vacsorázás ideje, hanem az eléje tárult otthon képe vajmi csábitónak tünhetett eléje. Élete párját egy dühroham ágyba döntötte, három liliom-termetü eladó leánya oly hosszu ábrázattal fogadják, akár csak vad almába haraptak volna. — De hát mi történt? — kérdé, miközben gyöngéden szerető hitvesi s apai szivszorongása rossz sejtelmét csak fokozza.

— Mi történt, — válaszolja legidősebb leánya, Molière «Tudós női»-nek szakasztott Armande-ja, — az történt, hogy ez a szörnyeteg Mari szakácsné egész délután a konyhában etette-itatta káplárját s most este felé — mert vasárnap van — kiment vele. A többiek is mind szanaszét kerültek, itthon senki sincs szolgálattételre. Édes anyát a méreg ágyba döntötte. Téát kellene neki főzni, vacsorát kellene tálalni s a konyhában még tüz sincs! Most mit csináljunk?

— Igen, most mit csináljunk? — sipegték keresztbe font karokkal mindhárman egyhangulag, mibe a ledőlt mama, fájdalomtól megtört sóhaja vegyült.

— De hát a cselédség kimenetele előtt tán csak meghozattatok mindent, kérdé Chrisale, a papa, — kössetek kötényt, sürögjetek, forogjatok egy perczig a konyhában s meglesz a téa, a vacsora, izletesebb, mintha a szakácsné kotyvasztotta volna.

A Belist személyesitő kisasszony rózsás körmeire vetett egy bánatos pillantást s könytelt szemekkel fordul mamája felé:

— Édes apa most azt kivánja, hogy szolgálóvá aljasodjam! Kezeim arra vannak alkotva, hogy Beethoven, Chopin és Mendelssohn örökbecsü müveit kultiváljam s nem arra, hogy a konyha szennyében kivörösödjenek.

Elfordult, hogy zápor gyanánt jelentkezo könyeinek áradatát selyemkendőjébe felfogja.

Armande azt tartotta, hogy Dickens regenyeinek olvasása foglalja el egész idejét. A harmadik soha be nem végződő majolika-festészetét vallotta elismert szakmájának s sértőnek tartja a föltevést, hogy konyhai alkalmaztatásra is alárendelje magát. Philaminthe mama belenyögdécselte az általános keserv közepette:

— Szégyeld magad, nemtelen apa! A helyett, hogy kikelnél a csőcselék garázdálkodása ellen, nem találsz más módot, mint hogy leányaiddal végeztesd azok elhanyagolt durva munkáját. Nem azért szültem és neveltem őket, hogy szolgálóknak lássam lealacsonyitva.

S az önérzetükben agyonsértett keblekből görcsös zokogás fakadt. A különben békés galambtermészetü tanácsos urat akár csak a Mátra szele, ugy elboritotta a düh érzete.

— Élhetetlen, haszontalan nép vagytok! fakadt ki végre, te Eole hárfája, fordult Belise leányához, kérdezd meg csak Mariskát, van-e náluk baj a cseléd miatt? Igen ám, csak hogy ott a kisasszony soha sem jön zavarba a cseléd megbetegedése vagy kimenője idején, mert félreteszi «elhalaszthatlan» levelezését, kottáját, könyvét s nehány percz alatt, — uram bocsá! — még el is mosogat a konyhában! Neked meg Armande holnap hozok angol könyvet, azt olvasd el, de szóról-szóra. Az abban feltálalt tanácsokat s utasitásokat jó lesz megszivlelni, kedves anyád s nővéreiddel közölni, sőt mi több, hasznos munkát végeznél, ha memorandumot dolgoznál ki belőle s benyujtanád a «Mártaegyesület» cselédügyet rendező valamelyik közgyülése elé. Ezer meg ezer, anyádhoz hasonló gyámoltalan asszonyon segitenél vele. Most pedig évődjetek bajotokkal. Jó éjt!

Chrisale ur ezzel sarkon fordult s a faképnél hagyta tudomány és müvészet iránt lelkesülő, de vacsora nélkül maradt családfáját, kik könyek s sóhajok özöne mellett igyekeztek egymást, a mai léha, tolvaj, erkölcstelen, hazug, baptista cselédek rosszasága felől meggyőzni.

Belise ő nagysága másnap csakugyan asztalán találta az édes apja által figyelmébe ajánlott angol lektust. A «Nineteenth Century» amerikai folyóirat egyik utolsó száma volt az, melyben Amerika egy kiváló kékharisnyája: Miss Black tette közzé gondolatait. Persze, hogy sutba dobta! A boldogtalan füzet egy parányi szerelmi kalandot, fordulatokban gazdag történetkét, pletykát nem tartalmazott; hanem egy amerikai asszony lamentációit, hogy cselédjeik tarthatlanok, s módokon évelődik, hogyan gyógyitsa a bajt? Pedig olvasása mellett sokat nyert volna. Megtudta volna, hogy az európai gazdaasszonyok helyzete mégsem oly könyekre fakasztó, a milyennek tegnap festették, meg hogy Maris szakácsné sem oly rossz, mint a milyennek szidták.

Miss Black végtelen érdekességgel csacsog. Szerinte az amerikai s az angol nők már bizonyos idő óta azon törték fejöket, vajon hogyan volna türhetőbb a megélhetés? Ha vendéglőkben vagy odahaza élnek? Persze, hogy hamar rá jöttek az agglegényeink előtt már régesrégen kisütött alapigazságra, hogy a koresmai élet összes kényelmével egyetemben csak arra jó, hogy emberi lényből az életkedv utolsó pláját is kiolisa. Végre belátták, hogy csak legjobb otthon! . . . . S most még a legjobb viszonyok között élő angol is rajong a boldog egyszerü otthon — a családi élet után. Az amerikai mama mintegy megsejti, hogy gagyogó csemetéje megérti beszédét, a nagy Lincoln elnökről beszél annak, ki oly egyszerü ember volt, hogy még illinois-i házában magányosan élt, s a képviselők érte jöttek, hogy mint elnököt vigyék magokkal — szolga hiányában — maga nyitott azok előtt kaput. Valamennyi angol asszony előtt csak egy eszményi férfi alak létezik s ez Thomas Talford, a hires mérnök, kinek kedvencz idő töltése volt saját czipőjét kisubiczkolni s ruháját kikefélni.

Innen lehet már most következtetni, hogy az apa, ha nem is mérnök s megkevésbé hires, magát az asszonyok kegyében tartandó, legokosabban teszi, ha ágybadőlése előtt nekiesik, s utánozza hires honfitársát. — De hát ha a papa ilyen időtöltésben találja örömét, nagyon kivánatos, hogy a fiuk létök teremtőjének példáját utánozzák s ha esetleg az illemdiktálta ezen törvényről megfeledkeznének, könnyü szerrel, a somfapálcza igénybevételével észretéritethetők arra. A kedves kisasszonynép meg résztvesz az általános munkában.

Mi a patvar?! Csak nem dughatják össze kezöket, ha mindenki dolgozik!

Lám, miss Black s Abbot az Oceánon tul ilyenformán oldják meg a munkafelosztás s a cselédügy kérdését.

Tényleg az amerikaiak ez idő szerint a furánál-furább intézményeket létesitik, hogy növilága saját magának s másoknak hasznára legyen. Némely fürdőhely vendéglőjében az összes konyhai s asztalkörüli szolgálatot egy tanitónő felügyelete alatt a helység nevelőintézetében levő leányok végzik. A vendégek el vannak ragadtatva a kiszolgálat által, a leánykák pedig ezen ujfajtáju gyakorló órákban oly ügyességre tesznek szert, mely később nagyrabecsült háziasszonyokat teremt belőlük. Az amerikai mamák jól tudják, hogy kedves leánykájuk keserves megpróbáltatásokon megy keresztül, de hát ezen kiképzés mellett az életben nem leend szüksége éhenkórász cselédnépre, — Isten bocsá'! — hisz Amerikában nincs szükség cseléd-«segédek»-re!

Mert hát, ha tudnak a mi tisztelétreméltó nagyságos asszonyaink panaszkodni cselédre, nem marad adósuk Miss Black sem.

Van akárhány meggondolatlan ember — ugymond — kik elvesznek egy nőt, kinek a házvezetéshez annyi fogalma sincs, mint hajdunak a haranglöntéshez. Persze lusta s rettenetes büzt maga körül terjesztő néger nőt, vagy az örökké bepálinkázott irországi nőt nem akarják felfogadni. Egy pár sort tesznek közzé valamely lap kishirdetőjébe, másnap kezdődik a felfogadandó «segédek» defiléje, s a mint illik, segődés előtt előadják föltételeiket. Havonkint elkérnek 15—20 dollárt, kikötnek maguknak saját segitségökre egy segédszemélyi, a ki fölött ők rendelkeznek kizárólagosan. A másik kijelenti, hogy lábbelit nem tisztit, ajtót soha sem nyit, külön szobát kér magának, melyben azt fogadhatja, kit jónak lát, hetenkint egy nap vakácziózik, — szóval ur!

Szegény Miss Black majdnem könyekre fakad dühében, hogy a járatlan szegény asszonynak ezeket a botrányos föltételeket el kell fogadnia, ha csak némileg is hasznavehető szakácsnét vagy szobalányt óhajt birni. Amerika nagyobb városaiban az utóbbi időben kitört cseléd-sztrájkok alkalmával minden egyes esetben a szolgálatadók hutták a rövidebbet.

Angliában még nem vitték a cselédek jogaik érvényesitését ennyire, hanem a kórságnak ott más a nyilvánulása. Egy angol iró ilyen formán vélekedik róla: «Minden gazdagabb ház, a lopás örökös szintere. Az elő- s cselédszobák azon nemzedéknek melegágyai, melyek megerősödve, eskündtszéki tárgyalásoknál a vádlottak padjait töltik ki.» Egyébiránt ki is csodálkoznék rajta? Az angol amugy is fagyos szentje a társaságnak, már most, ha cseléddel áll szóba, majd el pattan, olyan merev. «Nem illik»-jében passzust talál arra nézve, hogy nagy neveletlenség cseléddel bizalmaskodni; annak sorsa iránt érdeklődni meg bün! A lovat tizszerte többre becsüli cselédjénél, körülbelül annyiba veszi, mint kényelmetlen, de nélkülözhetlen butorát. Angliában, ha a cseléd beszegődik, azt kérdi: első sorban munkára vagy fényüzésre fogadják? Szép háziasszonyok természetesen ott is a legcsufább szobaleányokat válogatják ki — akár csak nálunk.

Ennek az ellenkezőjét beszélik azok, kik Belgiumban s Hollandiában utaztak. Azt vették észre, hogy ott a cseléd kiválik tisztaságával, hűségével s buzgalmával, hanem az is általános divat, hogy gazdájokat néninek s bácsinak szólitják, annyira bizalmas viszony van gazda s szolga között. A mi családapáink fejét keserítő cselédpanaszokat hirbő' sem ismerik ott s jól vannak igy. Még élénken emlékszünk reá, hogy az amsterdami szinház égése alkalmával vagy husz cseléd a lángokban lelte halálát, mert halálmegvetéssel indultak gazdáik megmentésére. A boldog hollandi házaspár mézes heteiben felfogadott cselédjével szolgálatja ki magát és végelgyengülése perczeiben is.

Általános szabály gyanánt azt mondhatnók, hogy a cseléd csak olyan gazdája iránt, a milyen annak hozzá való bánásmódja. Gróf Tocqueville ezelőtt vagy negyven évvel azt irja a cselédügyet tárgyaló egyik iratában: «Anglia az az ország, melyben a cseléd s gazda közötti viszony a legmerevebb, Francziaországban pedig a leglazább.» A mit a franczia iró negyven évvel ezelőtt Francziaországról mondott, azt bátran Magyarországról beszélve is állithatta volna.

Akkoriban nálunk is ugy volt, hogy a cseléd, a családnak mintegy kiegészitő részét tette. Fiatalon került a házba, s gazdája viselte, ha elhunyt, temetési költségeit. Igaz, hogy akkor a vén szolga ilyen formán beszélt fiatal gőgős urával: «Uram ne beszéljen velem ilyen hangon, ne felejtse, hogy én régi szolga vagyok a háznál!» Megesett, hogy az uj uraságnak nem tetszett a régi szakácsné s fejébe vette elkergetését, mire ilyen nyugodt hangu feleletet kapott: «Igazán ostoba feleselés! Mintha bizony én elmehetnék!!»

Az idő kereke az ily feleletek nyerése óta nagyot fordult. Ma nincsenek többé cselédek, kik ily mértékben megfeledkezzenek az illő tiszteletről, s e fölött eleget bánkódhatunk, mert ez alatt a látszólagos szemtelenség álczája alatt becsületes hü szivek dobogtak, s oly cselédekkel birtak apáink, kiknek szolgálatképességük a mai nemzedék előtt majdnem ismeretlen.

Francziaországban az első császárság ideje alatt a cselédeknek nagyon alárendelt a helyzetök; mint megbélyegzettek a rendőrségi lajstromokban voltak bejegyezve, lakást urok tudta s akarata nélkül nem bérelhettek, minden bagatellért a rendőrségnél kellett jelentkezniök, szóval, egy sereg szekaturának kellett magokat alávetniök. Az ujabb kor sokat javitott helyzetökön, sőt mi több, Amerikában mint láttuk Miss Black könyvéből, már annyira könnyitettek magukon, hogy ott cselédek nem is léteznek, hanem «segéd»-ek, melyek uralma ha bekopogtat ide hozzánk is csak akkor leend

Szinay Gyula s. k., Kováts József s. k., dr. Meskó László s. k., Rigó Lajos s. k., Lukáts Gyula s. k., Veres József s. k., Thold Dániel s. k., Heckenast György s. k., Fornszek Sándor s. k., Illyés Bálint s. k., Szluha István s. k., Papp Elek s. k., Sturmán György s. k., Szemere Huba s. k., Vikár István s. k., Kun Miklós s. k., Olay Lajos s. k., Beniczky Károly s. k., Babó Emil s. k., Bozzay János s. k., Vajay István s. k., Hentaller Lajos s. k., Polónyi Géza s. k., Horváth Ádám s. k., Farkas Balázs s. k., gróf Károlyi Gábor s. k., Lakatos Miklós s. k., Tóth Ernő s. k., dr. Barabás Béla s. k., Meszlényi Lajos s. k., dr. Várady Károly s. k., gróf Zichy Herman s. k., Kállay Ferencz s. k., báró Kemény Pál s. k., Madarász József s. k., Justh Gyula s. k., Tóth János s. k., Vörös János s. k., Szederkényi Nándor s. k., Konkoly József s. k., Nánásy Ödön s. k.

Berzeviczy Albert államtitkár: T. ház! Utalással azokra, a miket a t. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur az általános vitában elmondott, ugyszintén azokra, a miket magam bátor voltam akkor elmondani, lesz szerencsém a t. háznak egy módositványt benyujtani. Megjegyzem, hogy az tulajdonképen uj szakasz felvételére szoritkozik, a mely a helyes logikai sorrend szerint a 13. és 14. §. közé volna mint uj 14. §. beillesztendő. De tekintettel arra, hogy ez uj szakasz szinte a tanitói fizetés minimumára vonatkozik és ennélfogva az 1. §. tartalmával szoros összefüggésben áll, kérem a t. házat, méltóztassék beleegyezni, hogy ez uj szakasz miat módositvány az 1. §-sal kapcsolatban tárgyaltassék.

Elnök: Méltóztatik hozzájárulni? (Helyeslés és ellenmondás.)

Berzeviczy Albert: Abban a reményben, hogy a t. ház elfogadja inditványomat, bátorkodom felolvasni módositványomat, mely mindazok után, a mik erről eddig már elmondattak, azt hiszem, ujabb indokolást nem is igényel. (Olvassa.)

Módositvány a néptanitói fizetésekre vonatkozó törvényjavaslathoz. Uj 14. §.

Az illetékes iskolai főhatóság kivánságára a törvényhozás által évről-évre engedélyezett összeg keretén belül a vallás- és közoktatásügyi miniszter a 11. §-ban körülirt feltételek és a 12. §-ban megjelölt következmények mellett a tanitói fizetéseknek a törvényszerü minimumon felül 400 forintig való kiegészitésére is segélyt nyujt. (Helyeslés a jobboldalon.)

Madarász József azt hiszi, hogy ez utóbbi módositványt nem lehet az első szakaszszal kapcsolatosan tárgyalni, mert az prejudikálna a közbeeső szakaszoknak, a melyek szintén fontos elvi jelentőségü intézkedéseket tartalmaznak. A ház ismeri most a módositvány tartalmát, de a tárgyalás szoritkozzék csak az 1. §-ra. (Helyeslés a szélső baloldalon.) — **Berzeviczy Albert** államtitkár ehez hozzájárulván, az **elnök** ily értelemben mondja ki a határozatot.

Vikár István a néptanitók helyzetének javitását nem annyira osztályi, mint inkább nemzeti érdeknek tekinti s azért midőn arról van szó, az áldozatok nagyságát nem szabad mérlegelnünk. Sajnos azonban, hogy kormányerőink a felvetett kérdés méltányos megoldásával szemben ép oly szükkeblüséget tanusitanak, mint a mily közönyösek minden oly kérdéssel szemben, a melynek a nemzet vitális érdekeivel vannak kapcsolatban. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.) Ez az oka annak, hogy kulturális fejlődésünk nem tart lépést Európa többi államainak hason irányu fejlődésével; ez akadályozza nemzeti kulturánk erőteljes fejlődését, ez a magyar állameszme megizmosodását. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.) Minthogy számadatokkal van igazolva, hogy nálunk a tisztességes megélhetésre egy családos embernek legalább is 600 frtra van szüksége, szóló csatlakozik Szinay Gyula határozati javaslatához. (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.)

Péchy Tamás hivatkozik az 1879: 18. trv.-czikkre, a mely annak az intenczionak adott kifejezést, hogy országszerte minden népiskolában a magyar nyelv akként tanittassék, hogy azt minden magyar állampolgár elsajátithassa. Azonban a gyakorlati életben ennek a törvénynek nem volt meg az a hatása, mit attól a törvényhozás remélt. Szóló tehát a közoktatásügyi miniszter által az általános vita folyamán kifejtett indokoknál fogva hozzájárul Berzeviczy módositványához, de a következő uj bekezdéssel kivánja azt megtoldatni:

«Felhatalmaztatik a vallás- és közoktatásügyi miniszter, hogy azon néptanitóknak, a kik az 1879. XVIII. trv.-cz. rendelkezéseit sikeresen teljesitik, mihelyt erről teljes hitelü bizonyságot szerez, fizetéseiket évenként 400 forintra kiegészithesse még akkor is, ha ezt az illetékes iskolai törvényhatóságok igénybe nem veszik.» (Helyeslés a bal- és szélső baloldalon.)

Ha ez elfogadtatik, akkor minden oly néptanitó az országban, a ki valóban megérdemli, meg is kapja a 400 frtot és más részről az illető hitfelekezeteknek sem lehet semmi okuk magukat ez által saját hatáskörükben korlátozottaknak tekinteni. (Helyeslés balfelől.)

Madarász József inditványára a ház elhatározza, hogy Berzeviczy Albert és Péchy Tamás módositványai kinyomassanak.

Bánó József polemizál a közoktatásügyi miniszternek és az államtitkárnak az általános vitában mondott beszédeivel. A miniszterelnök ismételten tett nyilatkozatai kizárják azt, hogy a pénzügyi helyzet nem engedné meg a négyszáz forintos minimum megállapitását; az az argumentuma pedig, hogy a négyszáz forintos minimum megállapitása a felekezeti iskolák megszüntetésével volna egyértelmü, minden alapot nélkülöz. Ennélfogva arra kéri a házat, hogy szavazza meg a négyszáz forintos minimumot. (Helyeslés balfelől.)

Berzeviczy Albert államtitkár felremagyarázott szavai értelmét igazitja helyre.

Issekutz Győző szintén az államtitkár multkori beszédével foglalkozik és tiltakozott azon felfogás ellen, mintha Magyarországon hálátlan dolog volna a reformok terére lépni. A beadott módositványokra térve át, a hatszáz forintnyi minimumot, tekintettel pénzügyi viszonyainkra, nem tartja elfogadhatónak. De nem tartja helyesnek Berzeviczy módositványát sem, először mert lehetségessé teszi, hogy a kormány egyes felekezeteknek előnyöket nyujtson, másokat pedig hátrányban hagyjon; másodszor mert szóló perhorreskálja az olyan törvényhozási aktust, mely az egyenlő mértéknek a polgárokra való alkalmazását nem a törvény, hanem a kormány intézkedéseitől teszi függővé. Péchy Tamás módositványát szintén nem fogadhatja el, mert ez tisztán azt czélozza, hogy az államkormány csak azoknak a néptanitóknak emelje fel, ugyszólván hivatalból, fizetési minimumát négyezer forintra, a kik a magyar nyelv tanitása tekintetében . . . .

Madarász József: A kik a törvény parancsát teljesitik!

Issekutz Győző: Ez speciális intézkedés volna, mert ez a módositvány tisztán a román és szász nemzetiségü iskolákra vonatkozik és akkor ennek konzekvenciája az lenne, hogy mi kivételes törvényt hoznánk ez által a református vagy katholikus néptanitókkal szemben és előnyben részeltetnők azokat a román vagy szász tanitókat, a kik a magyar nyelvet iskoláikban jól kultiválják. (Felkiáltások a szélső baloldalon: Ez nagyon helyes!) Engedelmet kérek, ez nem helyes, a törvény egyenlő mértékének elvével szemben. De nem helyes ez azért sem, mert a román vagy szász tanitónak kötelessége a törvénynél fogva, hogy a magyar nyelvet tanitsa; a kötelesség teljesitése tekintetében pedig a magyar kormányzat feladata nem az, hogy egy törvénynek pontos teljesitéséért jutalmakat osztogasson, hanem kötelessége a törvény megtartásának szigoru ellenőrzése. (Helyeslés balfelől.) Az előadottaknál fogva szóló nem pártolja a beadott módositványok egyikét sem, hanem csatlakozik Bánó József inditványához. (Helyeslés balfelől.)

Péchy Tamás félreértett szavainak értelmét igazitja helyre. Módositványa nem azt czélozza, hogy csak azok a tanitók jutalmaztassanak, a kik a nemzetiségeket magyarositják, hanem ki akarja terjeszteni a 400 frtos fizetés kedvezményét minden néptanitóra, bárhol legyen is alkalmazva, a ki a magyar nyelvet a törvénynek megfelelően sikerrel oktatja.

Tóth János nem vonja kétségbe, hogy a kultuszminiszterben megvan a jó szándék kulturánk emelésére; de egy fejlődésben levő ország tanügyének vezetéséhez és kormányzásához nem elegendő egyedül az érzelmekben és szavakban nyilvánuló jóakarat; (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon), hanem oda szükséges a tettekben nyilvánuló jó indulat, szükséges azon tetterő, mely az állam vitális érdekeinek elérésében számol a közfelfogással is; (Helyeslés a szélső baloldalon.), szükséges azon energia, mely képes kivinni, hogy az állam más kormányzati ágainál szereplő azon kiadási összegek, melyek a nemzet érdekeivel, a nemzet egy igen tekintélyes részének felfogásával és akaratával össze nem egyeztethetők, az állam legmagasabb feladatának, kulturajának fejlesztésére forditlassanak. (Helyeslés a szélső baloldalon.) Szóló nem fogadja el azokat az ellenvetésekhez, a melyeket a 600 frtos minimum ellen pénzügyi szempontból és a felekezeti autonomia szempontjából felhoztak. Az állam ellenőrzési, felügyeleti és fegyelmi jogának az összes népoktatás terére való kiterjesztése eszköze és föltétele egy helyes nemzeti kulturpolitikának, különösen hazánkban, hol a nemzetiségi törekvések szethuzó elemei gyökerüket a népiskolákban birják. A mi pedig az ország pénzügyi helyzetére való hivatkozást illeti, itt nem az államnak vagy a polgároknak ujabb megterheltetéséről, hanem csak arról van szó, hogy kulturánk fejlesztésére állami bevételeinkből eddig forditott egy százalékhoz még egy százalékot csatoljunk és ne husz százalékot, hanem huszonegy százalékot adjunk az ország belügyi szükségleteinek fedezésére. Ezért szóló csatlakozik Szinay Gyula határozati javaslatához. (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.)

Vécsey Endre óhajtotta volna a népoktatási törvény revideálását; minthogy azonban a ház ezen a kérdésen már tul van, szóló csak az első szakaszra fog szoritkozni. Ő azt várta, hogy a midőn a tanitói fizetések rendeztelni fognak, azok a tanitók és tanitónők is jutalmaztatni fognak fáradságukért, a kik e téren már előzőleg sikeresen működtek. És most azt látjuk, hogy javittatni fog azoknak az illetménye, a kik jóformán ezentul fognak e téren hivatást teljesiteni; de azok, a kik 10—15 vagy 20 évet töltöttek ezen a pályán és már megöregedtek, a törvényjavaslat jótéteményében alig fognak részesülni, mert a mire az ötödéves korpótlék élvezetébe jutnának, talán már nem is lesznek az élők között. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.) Pedig a momentán segitség a tanitók ez osztályára nézve a legfontosabb. (Ugy van! a szélső baloldalon.)

A mi a tanitók fizetésének mérvét illeti, erre nézve az a nézete, hogy ama pénzügyi eredményeket, melyeket e javaslat törvényerőre emelkedése esetén előidézne, ez idő szerint biztosan kiszámitani alig lehet, egyrészről azért, mert nem tudni azt, hogy mely felekezetek és mily arányban fogják a segélyt igénybe venni; de hogyha talán egész terjedelmében vennék is a segélyt igenybe, az 1891. évi 35 milliónyi felesleg, az 1892. évi 23 millióval kedvezőbb eredmények és az 1893-ban mutatkozó kedvező kilátások ez összeget kellően és az ország pénztárának tulzott megterheltetése nélkül fedezhetik. (Ugy van! a szélső baloldalon.) Ezért szóló sem Bánó József módositványát, sem pedig a kormány részéről tett javaslatot el nem fogadhatja, mert egy tanitói állás követelte képzettséghez és a körülményekhez mért életmódhoz a 600 frt a mai kor követelményeinél fogva mulhatlanul szükséges s ezért Szinay Gyula módositványát pártolja. (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.)

Vajay István nemcsak méltányosnak, de jogosnak, sőt nemzeti szempontból elodázhatlan szükségesnek tartja a 600 frtos minimum megállapitását. Mert vagy meghozzuk a nemzeti egységet, gyümölcstermelést, méhészetet, háziipart és egyéb gazdasági ágakat megteremteni hivatott nemzeti kultura számára a szükséges áldozatot, vagy nemzeti létünk alapfeltételéről reménytelenül lemondunk. (Ugy van! a szélső baloldalon.) Kulturpolitikánk ezen csüggedt irányát lehet ugyan magyarázni pénzügyi nehézségek és akadályok erős hangsulyozásával, de menteni nem. Mert ha pénzügyeink jelen állapota valóban lehetetlenné tenné a nemzeti kulturczélok kellő honorálását, a felelősség sulya alól akkor sincsen feloldva az a vészes államkormányzási rendszer és politikai irányzat, mely luxus-kiadások czéljaira forditja a nélkülözhetetlen és szükséges nemzeti intézmények költségeit. Mig a nemzet közadóiból százezreket forditanak oly luxuriózus kiadásokra, mint az operaszinház, addig a nemzet napszámosai, a tanitók ezrei éheznek, faznak, nélkülözik családjaikkal. Néptanitóink nagy része még ma is terményekben kapja fizetésének egy részét. A ki ismeri a falusi életet, csak annak lehet fogalma arról, hogy az mennyi iztelenséggel, kellemetlenséggel és a tanitói tekintély hanyatlásával jár. Birtokarányban kivetett kulturadóval egy csapásra meg lehetne oldani e vajudó tanitói fizetésrendezés és kongrua kérdését. Ily nagyszabásu alkotásán szivesen nyujtana szóló a miniszternek az elismerés pálmáját, a mit azonban a jelen javaslatért a jegjobb akarat mellett sem tehet meg, mert ez a javaslat is a szatócs-liberalizmus műhelyéből került ki s e többszörösen vedlett czég nevéhez teljesen méltó alkotás. Azok az oláh dászkálok, a kik eddig nyomorult évi 50—80 frtért elolálhositották a magyar Szabókat és Farkasokat, ezentul is üzhetik mesterségeiket, csak az lesz a feladatuk, hogy szorgalmasan liferáljak az igent bólintó Bálintokat és biztositák a folyton változó kormányoknak a mindig változhatatlan többséget. Ha komolyan akarta volna a kormány a nemzeti egységet és nemzeti szempontokat e javaslat keretén belül honorálni, nem igy kellett volna eljárni.

Az államnak ki kellett volna mondania, hogy a nemzetiségi izgatások fészkei tovább tűrni nem lehet, saját állami létünk, lönnmaradásunk jól felfogott érdekében. Oda nemzeti iskolákat épitünk és az oda elhelyezett tanitók felett rendelkezünk az állami szupremácia minden attributumával; a nemzeti és tanügyi szempontból is kifogás alá nem eső hitvallásoknak pedig nyujtunk annyi államsegélyt, a mennyire jogosan és méltán igényt tarthatnak, hogy megtelelhessenek azon czéloknak, a melyeket a népoktatás megkövetel. Épen azért, mert ezen diszpozicióknak még megközelitését sem látja szóló a javaslat keretén belül, szintén csatlakozik a Szinay Gyula által benyujtott módositványhoz. (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.)

Polónyi Géza ha megolvassa a jelenlevőket, talán 54 képviselő van, a ki kötelességét teljesiti azzal, hogy legalább részt vesz a tanácskozásban. Ily körülmények közt le kell mondania arról a reményről, hogy egy pártot, mely nincs jelen, meggyőzze az ő álláspontjának helyességéről s ennélfogva arra szoritkozik, hogy egy furcsa incidens okából felvilágositást kérjen a miniszertől álláspontja iránt. A multkor ugyanis szóló határozati javaslatot nyujtott be a népoktatás államositása, a kötelező és ingyenes oktatás behozatala iránt, a mely határozati javaslatra nézve őt a zárszó joga megillette volna. De abba a helyzetbe jutott, hogy zárszavát el nem mondhatta. Háromnegyed 1 óra volt; gróf Apponyi szólt, utánna még egy szónok volt felirva és szóló tudta, hogy még a miniszter is nyilatkozni fog, azonkivül a szombati ülés napirendjére még a kérvények is ki voltak tüzve. Szóló tehát kérdést intézett a ház elnökéhez, vajon reá kerül-e még a zárbeszéd elmondásának sora és miután azt a megnyugtató választ kapta, hogy ez semmiesetre sem következik be: elutazott. (Derültség jobbfelől.) Ekkor megtörténik az, hogy szólónak határozati javaslata a szavazásnál szembe állittatik a törvényjavaslattal, ugy hogy ha szóló jelen van, kénytelen a saját határozati javaslata ellen szavazni, mert kijelentette, hogy a törvényjavaslatot általánosságban elfogadja. Tudja, hogy a kérdés ilyen föltétele nem szándékosan történt; de a milyen tiszteletttel viseltetik az elnök jóhiszeműsége iránt, annyira kétségbe kell esnie judiciuma iránt, ugy hogy jövőre kénytelen lesz a legnagyobb ellenőrzést gyakorolni, hogy hasonló módon ne jusson a parlament abba a kényes helyzetbe, hogy azok is, a kik meg akarnak szavazni egy határozati javaslatot, az ellen legyenek kénytelenek szavazni, mert a törvényjavaslatot magát elfogadják. (Helyeslés a szélső baloldalon.) De ez kisebb része a dolognak. Ha a parlamentben a népoktatás kérdése szőnyegen forog, s ilyen, az európai közvéleményt mozgató fundamentális oktatáspolitikai kérdés vettetik fel, akkor az legkevesebb, a mit a parlamentben várhatunk, hogy a miniszter legalább mondja meg, vajon hive-e ezen rendszernek, igen vagy nem. De a miniszter csak annyit mondott, hogy ne méltóztassék ezt a határozati javaslatot elfogadni. Hogy ez az argumentáció avval a szabadelvű párttál szemben, a melynek az is elég, ha a miniszter egyszerüen azt mondja, hogy ne tessék elfogadni ezen határozati javaslatot, ezt elhiszi szóló, de legalább megmondhatta volna, vajon hive-e akár az államositásnak, akár az ingyenes oktatásnak. Szóló azt hitte, hogy a kultuszminiszter, ha birt azzal a bátorsággal, hogy az egyházpolitikai kérdésekben belenyuljon a felekezetek jogaiba, holott egyik legnagyobb számu felekezet szentségnek deklarálja a házasságot, ha birt azzal a bátorsággal, hogy elveszi az anyakönyveket a felekezetektől, hát itt a népoktatás kérdésében bizonyára birni fog azzal a férfias bátorsággal, hogy levonja ezen a téren a konzekvencziát és az államositás mellett fog lándzsát törni, annyival inkább, mert ezen minimum kérdésének megállapitásánál a miniszter a számitásokat arra alapitja, hogy a minimumot, a melyet ő megállapit, minden felekezet igénybe fogja venni, ugy hogy egyetlenegy sem lesz az eddigi iskolafentartók közül, a kik a 300 frt minimumot igénybe nem veszik. Ha a miniszternek ez az álláspontja helyes lenne, — a mit különben szóló nem fogad el, — akkor tulajdonképen az iskolák államositása már ezen javaslat által bekövetkezett, a mennyiben a 60 frton felüli segély igénybevételével a felügyeleti és fegyelmi jogkör lényegében és egész mértékében az állam hatalmába kerül. Ez parcziális államositást jelent és szólónak azt kell hinnie, hogy az a miniszter, a ki ezt elősegiti, elvileg az iskolaügy államositásának a hive. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.)

A ki jó tanitót akar, annak meg kell adnia a tanitónak a megélhetésére szükséges eszközöket is. Meg kell adnunk ezt, ha csak nem akarunk Konfucius tanitványai lenni, a kire vonatkozólag bizonyára a miniszter ur is olvasta azon feljajdulást, hogy már Konfucius is azt mesélte, hogy a tanitó csakugyan olyan hűséges mint az eb, de aztán ugy is bánnak vele, mint az ebbel. A miniszter azzal áll elő, az isten szerelméért, hogy adhatnának a tanitóknak hatszáz forintot? Mit szólnának a szegény papok? Hogy a miniszter ur a papokkal akarja a tanitókat megéheztetni, ez olyan uj teória, a mely teljesen beleillik abba a dicsőséges, liberális programmba. Jól tudjuk, hogy a kongrua bizottság 800 frtban állapitotta meg a katholikus papok fizetésminimumát — igaz, hogy a miniszter ur nem ér rá a kongruakérdést rendezni — de azt is jól tudjuk, hogy a katholikus papnak fizetése mellett még stólája is van. S a t. miniszter ur azt mondja: vigyázzatok! ha a tanitónak 600 frtot adtok, a pap majd felkázad, hogy neki mért nem adtok többet? De ugyanaz a miniszter elveszi a paptól az anyakönyvezetést, vagyis jövedelmük jelentékeny részét és aztán azzal argumentál: azért ne adjunk a tanitóknak több fizetést, mert a papnak sincs több. Utóvégre kisül, hogy az állami anyakönyvvezetés azért hozatik be, hogy a néptanitók koplaljanak. (Derültség balfelől.)

A miniszter ur feltalálva ezt a modern filantropiát, hozzátette: csodálatos dolog, hogy sok tanitónak eddig is 100—150—200—250 frt fizetése volt s mégis megélt! Elmondta szóló az általános vitában, hogy hogyan élt meg: ugy hogy egy kolbászért három dikcziót is elmondott. Azonkivül volt kántor s valósagos kisegitő gazdatiszt. Foglalkozott körisbogár szedegetéssel, nadragulya- és piócza-gyüjtéssel, fogdosott rigókat és csizeket. (Derültség a szélsőbalon.) Ha a miniszter ur ezt az Eldorádót akarja a magyar tanitó számára a jövőre is fentartani, akkor szóló is azt mondja: persze, hogy megél az a szegény tanitó, mert mikor már minden mesterségből kikopott, mikor már sem a pióczaszedésnek nincs szezonja, sem a rigófogdosásnak, akkor kovácsszeget kovácsol az a szegény tanitó. Megélni, igenis, megélt, mert azt tudjuk, hogy az ég is táplálja az ő madarait. Hanem a t. kultuszminiszter ur dicsőségére népdalok és népszinművek egyik hősévé vált, mikor a koplalásra és a nélkülözésre kell gunypéldát felállitani. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.)

Az önökké a dicsőség, — igy végzi a szónok beszédét — ha Magyarország tanitósága, mely eddig sem szociálista, sem kommunista nem volt, s mely igazán hazafi volt, végrevalahára arra a meggyőződésre kell, hogy ébredjen, hogy itt rendszerváltoztatás nélkül az emberek jogos igényei kielégitést nem nyernek. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.) A néptanitók jövője azon kezken lesz, kik elég erősek lesznek, hogy elsőpörjék azt a liberális kormányzatot, melyet önök támogatnak, hogy fel ne emelje a 300 frtos minimumot azoknak, kiknek arra szükségük volna, de dusan osztogatják a javadalmakat azok számára, kik a hatalmat támogatják az önök érdekében. (Igaz! Ugy van! a bal- és szélső baloldalon.) Igy áll a dolog és nem másként és azért támogatom Szinay Gyula t. barátom határozati javaslatát. (Élénk helyeslés és éljenzés a szélső baloldalon.)

Hévizy János arra utal, hogy régebben, mikor a népoktatás nem volt annyira kiterjedve, mint most, 150—200 tanuló is helyet foglalt egy-egy iskolában s akkor szükség volt segédtanitók alkalmazására az önállóan működő tanitók mellé. Ez akkor indokolt volt, de ma ezek a segédtanitók a legtöbb helyen önálló felelősséggel vezetnek osztályokat, fizetésük azonban maradt felényi, mint a rendes tanitóké. Ez anomália s azért szóló az 1. §-hoz a következő módositást ajánlja:

«Segéd-tanitókul csak azok tekintetnek, a kik nem önálló felelősséggel vezetnek egy-egy osztályt.»

Balogh János csodálkozik azon, hogy a miniszter, ha a közoktatás állapotáról az 1891. évre előterjesztett adatokból meggyőződött arról, hogy népnevelési állapotainkon segiteni kell: nem terjesztett elő törvényjavaslatot a népoktatási törvény módositásáról. Szomoru állapot az, a melyet az a hivatalos jelentés feltár. Feltárja ugyanis, hogy 6928 iskolában nem magyar nyelven tanitanak Magyarországon és ebből a 6928 iskolából szintén fentart az állam 24 iskolát, a hol nem magyar nyelven tanitanak. 1620 tanitó nem tud magyarul és igy képtelen megfelelni annak a kötelezettségnek, melyet az 1879. XVIII. tcz. reá ró. Ugyancsak a jelentés elmondja, hogy nemcsak a jelentéktelenebb helyeken, hanem egyes köztörvényhatósági joggal felruházott városokban sem felel meg a népoktatás sem paedagógiai, sem nemzeti szempontból a követelményeknek és hogy vannak tanitóképezdék, melyek a tanitói hivatással ellentétes irányban nevelték a képezdei növendékeket. A miniszter a tekintetben, hogy fel millió gyermek nem jár iskolába, azt hozza fel, hogy közel 200 oly község van, melynek lakossága a 10—99 lélekszám közt váltakozik; az ily községek nem teljesithetik a községi léttel járó kötelességeket, az ily községek fentartása nem állhat semmiféle államnak érdekében. Ezt ajánlja szóló a belügyminiszter figyelmébe. A 300 frt minimum semmi körülmények közt sem felel meg a mai viszonyoknak s azért szóló csatlakozik Szinay határozati javaslatához. (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.)

Kovács Albert nem kicsinyli azt az eredményt, melyet a miniszter a törvényjavaslattal el fog érni, de nem tarthatja kielégitőnek a 300 frt minimumot, sem az ország pénzügyi helyzetével, sem a tanitók megélhetésének lehetőségével szemben. A minimumnak 400 frtra emelésével minössze évi 800 ezer forint többkiadásról van szó, ezt pedig az ország pénzügye megbirja, azért kéri szóló a miniszterten, hogy járuljon hozzá a 400 frt minimumhoz. (Helyeslés balfelől.)

Elnök: Szólásra még többen lévén följegyezve, a vita folytatását a holnapi ülésre halasztja, a mikor nem ér rá a kongruakérdést rendezni — de azt is jól tudjuk, hogy a katholikus papnak fizetése mellett egyszersmind a belügyminiszter meg fogja adni a mult szombatról elmaradt válaszokat a hozzá intézett interpellácziókra.

Az ülés 2 órakor ért véget.

A képviselőház mentelmi bizottsága *Chorin* Ferencz elnöklete alatt tárgyalás alá vevén a budapesti büntető járásbiróság megkeresését becsületsértés vétségével vádolt *Zichy* Jenő gróf s a szolnoki törvényszék megkeresését sikkasztás miatt ismeretlen tettesek ellen folyamatba tett előnyomozás során *Papp* Elek mentelmi jogának felfüggesztése iránt mindkét ügyben a mentelmi jog felfüggesztésének javaslatba hozását határozta el. Tárgyalás alá vevén ezután a bizottság *Sima* Ferencz mentelmi jogának felfüggesztése iránti két ujabb megkeresést, az egyikben a mentelmi jog felfüggesztésének, a másikban hiányos felszerelés folytán a felfüggesztés megtagadásának javaslatba hozását határozta el a bizottság. A letárgyalt ügyeknek a házban való előadásával *Beöthy* László bizván meg.

Phylaminte ő nagyságának a tudomány s művészetért rajongó csemetéinek a cselédek hallatlan rosszasága miatt panaszra okuk.

A mult napokban az ujságok napi hireiegy «Harpiá»-ról tettek emlitést. Egy aranyos mama nagyon unalmasnak találhatta gyermeke nevelését sajátkezüleg végezni, hanem engedett az általános áramnak s franczia bonne-ra bizta a feladat teljesitését. A «ravissante petite» azután rendes sétája végzése közben meglátogatta szeretett Alfonsát a gyermekkel együtt. A dolognak neszét vett aranyos mama felpofozza mademoiselle-t, az meg tiz körmével leszedi urnője ábrázatjáról a bőrt, mert az bátor volt a gyermeke erkölcsét mételyezőt megbüntetni.

De hát mi is vitte a gyermeke erényét ennyire szivén viselő mamát a gondolatra, hogy legdrágább kincsét, az első jött-ment bonne feslettségére bizza?

A cselédügy rendezése égető kérdés s vajon, hogy érünk czélt? Bizonyosan nem ugy, ha az amerikaiak példájára világkongresszusokat hivunk össze, mint a hogy azt a «World's Educational Congress» nagyszavu proklamácziói hirdetik, hanem ha régi intézményeinket épségben tartjuk, melyek a cselédben is embertársat feltételeznek, ha az amerikai nézet szerint segiteni tudunk magunkon és a szolgaszemélyzet nem válik «nélkülözhetlenné», végre, ha oly bánásmódban részesitjük azokat, mint azt Hollandban, Belgiumban és Svájczban teszik. Kissé talán terhes a cseléd bizalmasságát — itt-ott a tiszteletlenséggel határos pajtáskodását — elviselni, de talán mégis csak türhetőbb az amerikai állapotoknál, hol kezdik Edisont ugy szidni, mint a bokrot, hogy már egyszer miért nem teremti meg az «Authoropoglossost» — az automatikus mindenest, mely rostélyost sül, czipőt subiczkol, szobát seper!? Phylaminte ő nagyságának nem lesznek akkor okuk ideggörcsökbe esni cselédségük vásottsága miatt s a magyar Pitavalnak nem lesz alkalma Spangák s Csolicsokról mesélni.

Igali Szvetozár.

A KIK IGAZÁN SZERETNEK.

— Angol regény. — 1

ELSŐ KÖTET.

ELSŐ FEJEZET.

Beauchamp Diana egy forró nyári napon halkan dudolgva haladt tova London utczáin; itt-ott gyermekek álltak utjába, a kik földi epret árultak, de ő nem iött kisértésbe, hogy vegyen belőle, noha nagyon fáradt volt és szüksége lett volna egy kis frissitőre.

Takarékossági szempontból jó darab utat tett meg gyalog, kedvellen volt és az utczákat most sokkal porosabbaknak és kellemetlenebbeknek találta, mint máskor. A lármás élet bántóan hatott idegeire, a többnyire füstös, jobbadán nem igen tetszetősen épült házak sértették a szemét, az aszfalt szaga friss erdei illat vágyát ébreszté benne; vágyakozott mindazokra a jó és kellemes dolgokra, a melyeknek híján volt.

Mint minden ember jobb vagy rosszabb hangulatnak van kitéve, igy volt vele ő is, és ma különösen fájdalmasan érezte, hogy nagyon sokat el nem érhet azokból, a mik a földi életnek értéket kölcsönöznek.

Mialatt sietve haladt tova, nem csak egy bámuló tekintet követte, mert Beauchamp Diana meglepően szép volt; sötét szeme, finom vonásai, gesztenyeszin haja, mind ez csak emelte a varázst, mely bájos megjelenését övezte.

Ha kevésbé levert hangulatban lett volna, akkor az utczák élénksége, bizonyos mértékig jobban érdekelte volna, mert sok szép fogatot lehetett látni, elegáns asszonyokkal, a kik szokott sétájukra indultak a parkba; de ő alig méltatta az embereket egy tekintetre. A nagyváros élet szép pillangói semmi vonzó erővel nem birtak előtte, de egyszerre csak váratlanul felrázta valami e tompultságából.

Épen keresztül vágott az utczán, a nélkül, hogy törődnék a kocsikkal, midőn hangos kiabálást hallott, s ösztönszerüleg megérezte, hogy ez neki szól, és abban a pillanatban tisztában volt helyzete veszélyességével. Egy négyes fogat olyan közel volt hozzá, hogy arczán érezte a lovak forró leheletét.

A lovak kiszabaditották magukat gazdájuk keze alól, a ki hasztalan iparkodott megfékezni őket, és a leány, a ki védelem nélkül állott ott, abban a veszélyben forgott, hogy áldozatul esik a nekivadult lovaknak, mert nem tud elmenekülni.

Diana fölfogta a helyzet veszélyességét, tudta, hogy a legközelebbi pillanatban a lovak patkói alá kerül, szédült, szeme előtt egyszerre elsötétült minden s egyszersmind ugy érezte, mintha megbénult volna; képtelen volt megmozdulni, csak tehetetlenül tudott megállni, várva a végzetet, a mely elől elmenekülni nem volt sem ereje, sem lélekjelenléte.

Alig ismerte föl helyzetének veszedelmességét, midőn ez a helyzet egészen váratlan fordulatot vett; egy ember rohant a gyalogutról az ut közepére, megragadta a lovak gyeplőjét és erős kézzel megfékezte a tajtékzó állatokat.

Óriási embertömeg verődött össze ezalatt a rövid idő alatt; ezerféle kérdést intéztek a lányhoz s végre a rendőrök is elősiettek, hogy rendet csináljanak.

Diana sokkal jobban meg volt ijedve, semhogy beszélni tudott volna, véghetetlen megkönnyebbülést érzett, midőn az a férfi, a ki megmentette, karját a magáéba ölté és elvezette a tömegből.

— Ön reszket és rosszul van, térjen be ide! — mondá parancsoló hangon, egy üzletre mutatva. — Pihenjen egy kissé, mig elmegyek és egy kis frissitőt hozok!

A nélkül, hogy megvárta volna Diana beleegyezését, vagy tiltakozását, leültette, hozott egy pohár vizet és hihetetlen rövid idő alatt szagos üvegcsét is tudott előkeriteni. Mikor mind a kettőt odanyujtotta, nyugodtan megállott mellette és nézte, mint tér vissza az élet szine lassankint a leány arczába.

— Jobban érzi már magát? kérdé halkan, mire Diana igenlően bólintott.

— Tud már menni?

— Ugyhiszem.

— Akkor jöjjön ki a levegőre, az használni fog!

Diana szót fogadott és most nézett először a férfi szeme közé; akaratlanul elszégyelte magát, midőn tekintete a szürke, hideg lenéző szemek tekintetével találkozott.

Magas, jól megtermett körülbelől harminczéves férfi volt, tagadhatatlanul uri származásu és nevelésü, noha ruházata régi divatu volt és azt a hatást tette, mintha egészen közönyös lenne előtte, hogy mi van rajta, vagy ki lenne belőle halva a földi dolgok iránt való minden érdeklődés.

Vonásai szépek voltak, de ez sokkal kevesebb hatást tett Dianára, mint az a tény, hogy az a parancsoló természet látszott egész lényén, mely ellen fölháborodni egészen fölöslegesnek látszott; ezzel olyan közönyösség párosult, melyet az utolsó félórában lefolyt izgalmas jelenet sem tudott megzavarni.

Ebben a különös körülmények között való találkozásban nagyon természetes lett volna, ha valami érdeklődést mutat a leány iránt, a kit a bizonyos haláltól mentett meg; de ha Diana nemének a leghiubb teremtése lett volna is, akkor sem hitethette volna el magával, hogy az igy van.

— Nem is tudom, hogyan köszönjem meg bátor, igazán nagylelkü cselekedetét! mondá, olyan félénkséggel, mely különben nem volt épen a természetében. — A szó olyan kevésnek tetszik ott, a hol élet-halálról van szó!

Egy pillanatig a férfi ránézett, mintha mérlegelné a mit válaszolni akar, azután könnyedén mondá:

— Az életet ön tehát olyan nagy örömnek tartja, hogy azt hiszi, érdemes érte reszketni?.. Most, mivel még fiatal és tapasztalatlan, igy gondolkozik, de idővel majd tisztábban fog látni és akkor átkozni fogja azt a kezet, mely megmentette, a helyett, hogy most áldja!

Észrevéve Diana bámuló tekintetét, elhallgatott.

— A mellett tulozza azt, a mit tettem, tevé hozzá gyorsan. Egy férfi sem cselekedett volna másképen!

— Egy férfi sem tehetett volna többet! viszonzá Diana melegen. Bármilyen könnyen veszi is ön a dolgot, én tudom, hogy életét tette koczkára, hogy az enyémet megmentse.

A férfi elnevette magát.

— Épenséggel nem. Fiatal korom óta hozzá vagyok szokva, hogy lovakkal bánjak és erősebb kezem van, mint annak az együgyü kocsisnak, a ki minden lehetőt megtett, hogy önt elgázolja; ez az egész! Most pedig legokosabb lesz, ha haza siet!

Ugy beszélt a lánynyal, mint egy gyermekkel, azután kérdő hangon hozzátette:

— Rendeljek kocsit?

— Oh nem, köszönöm, mondá a leány gyorsan. A legközelebbi omnibuszra felülök; épen a házunk előtt áll meg.

Szeretett volna még egy pár meleg köszönő szót hozzátenni, érezte, hogy mindaz, a mit mond, nincs arányban azzal a szolgálattal, a mit ez az idegen neki tett, de tartózkodó magaviselete minden hálálkodást visszautasitott, és val

VIDÉK.

• **A tápló-szent-mártoni** ág. evang. egyházban az elhalt Kemény Ödön lelkész helyére e napokban választ'tak uj papot. A választó-gyülés elnöke *Török* József pestmegyei ev. főesperes czeglédi lelkész, a jelöltek pedig *Raffay* Sándor beszterczebányai ev. gimn. tanár, *Geduly* Henrik nyiregyházai vallástanár és *Gallé* István kishartai ev. segédlelkész voltak. Lelkésznek a hivek egyhangulag *Raffay* Sándor tanárt választották meg, a kit első megjelenésekor megszeretett az egész egyházközség. A fiatal lelkész a pozsonyi theologiai akadémia elvégzése után két éven keresztül a jenai, lipcsei és baseli egyetemen folytatta tanulmányait.

EGYETÉRTÉS

1893. május 1-től uj előfizetést nyitunk a következő feltételek mellett:

Egy hóra	1 ft 80 kr.
Két hóra	3 ft 60 kr.
Három hóra	5 ft — kr.
Hat hóra	10 ft — kr.
Egész évre	20 ft — kr.

Lapunk **minden nap,** *tehát hétfőn és ünnepek után következő napokon is, megjelen.*

Az előfizető nevének, czimének, lakhelyének és az utolsó postának tisztán olvashatólag kiirását kérjük, hogy a lap szétküldésében hiba ne történjék.

Előfizetést a hó bármely napjától elfogadunk Régi előfizetőink legczélszerübben cselekszenek, ha czimszalagjukat a posta-utalvány szélére ragasztva, beküldik a kiadó-hivatalnak.

Az esetre, ha t. előfizetőink az előfizetési határidő lejárta előtt lakást változtatnak, az uj czim mellett a régit is kérjük velünk pontosan tudatni, mi által minden zavar vagy félreértés sokkal könnyebben elkerülhető.

Az előfizetési pénzek és posta-utalványok Budapestre az Egyetértés kiadóhivatalába küldendők.

Előfizetőink kényelmére kiadóhivatalunkban teljes nappali szolgálatot rendeztünk be. E szerint az üzleti órák **reggel 8 órától este 8 órálig** *szakadatlanul tartatnak.*

Az Egyetértés kiadó-hivatala

Dalszinház-utcza 1. szám,
Andrássy-ut sarkán.

UJDONSÁGOK.

— május 2.

— *Uj regényünk.* Mai számunk tárczájában *A kik igazán szeretnek* czim alatt rendkivül érdekfeszitő angol regénynek a közlését kezdjük meg. A modern angol regényirodalom ez egyik legujabb terméke egyesiti magában mindazokat a tulajdonokat, melyek a szórakoztató olvasmányt érdekessé és élvezetessé teszik: ügyes meseszövés és bonyolitás, fordulatokban való gazdagság, kitünő jellemfestések, élénk, sima folyásu előadás. És megvan e regénynek az a mai napság már egyre ritkábbá váló előnyössége is, hogy a családok bármely müvelt tagja hátran olvashatja, mert mindvégig nemes és tiszta. Meg vagyunk róla győződve, hogy olvasóink szivesen fogják fogadni e kitünő munkát.

—

— *Személyi hirek. A királyné* a budapesti szegényeknek 300 forintot adományozott. — *Mária Terézia* főherczegnő, *Károly Lajos* főherczeg neje, tegnap délelőtt Triesztből Bécsbe érkezett. — *József Ágost* főherczeg tegnap délelőtt Bécsből Pozsonyba visszatért. — Gróf *Tisza* Lajos miniszter ma este Bécsből ide érkezett. — Gróf *Hédervváry* Khuen horvát bán tegnapelőtt az esti gyorsvonattal Zágrábból Kolozsvárra érkezett. — *Vaszary* Kolos herczegprimás torokbaja már enyhült, azonban a fogadásoktól még mindig tartózkodnia kell. — Dr. *Kohl* Medárd állapota kielégitő, bár a beteg egyelőre még nem hagyhatja el az ágyát.

— **Jön a király.** Alig néhány óra még s itt lesz a király Budapesten. A fővárosban mindenfelé folynak az előkészületek arra, hogy méltó fogadtatásban részesüljön az uralkodó. A főkapitány néhány kerületi kapitánynyal és felügyelővel kiment ma délelőtt 11 órakor a nyugati pályaudvarba s ott az állomásfőnökkel egyetértőleg megállapodott a szükséges intézkedések megtételében. Egyuttal kijelölték a helyet a király fogadására megjelenő egyesületek számára is. A pályaházból a királyi várlakig terjedő utvonalon már ma több helyen kitüzték a nemzeti szinü lobogót. A váczi-körut, az Arany János-utcza, a fürdő-utcza s a Ferencz József-tér majd minden házát hatalmas nemzeti szinü lobogó disziti. A lánczhid pedig egészen ugy pompázik, mint a király jubileuma alkalmával. Hosszu póznasorra száz meg száz czimer, nemzeti zászlót akgattak föl ma éjjel a hid pesti fejéről a budai-ig, Budán a várat diszitették föl legjobban. A disz-tér itt valóságos zászlóerdővé változott. Az Albrecht-ut végén, a várban már hetek óta dolgoztak a Ferencz-József kapu lehordásán s ma kétszeres erővel folytatták ezt a munkát, ugy, hogy az éjjel már az uj kövezéssel is elkészülnek. A főváros külső részeinek s Ujpest lakóinak kivánságára a közuti vasuttársaság igazgatósága intézkedett, hogy holnap reggel, a király érkezésére való tekintetből, a rendes menetrend ideje előtt egy órával előbb meginduljon a közlekedés, ugy, hogy a főváros legtávolabb eső részeiben lakók is idején ott lehetnek a nyugati pályaudvarnál. Csoportos kivonulás csak néhány egyesület részéről lesz. A kormány, a parlament, a főváros magisztrátusa és törvényhatósági tagjai nem gyülekeznek sehol a kivonulás előtt. A fogadtatás fényes lesz. A polgárság minden rétegében beszéltek ma a király jöveteléről s publikumban aligha lesz hiány. A király — mint *Bécsből* telegrafálják — ma este kilenczedfél órakor ült vonatra, utra kelve Budapest felé. Kiséretében vannak gróf *Paar* és *Bolfras* főhadsegédek, gróf *Wolkenstein* főkonyhamester, *Pápay* osztályfőnök, több szárnysegéd és udvari hivatalnok. A pályaudvarban egybegyüllt közönség a királyt lelkesülten üdvözölte. A vonatot Marcheggig *Sváb* főfelügyelő vezette, Marcheggen *Ludwigh* igazgatósági elnök és *Thaly* üzletvezető vették át a vonat vezetését.

— **Fogadás a földmivelésügyi miniszternél.** Gróf *Bethlen* Ahdrás, földmivelésügyi miniszter, ezentul hetenkint szerdán, délután négy órakor tart fogadást.

— **A bolgár fejedelmi pár nászutja.** Ferdinánd bolgár fejedelem és neje vasárnap érkezett az Amfitriote gőzösön Patrasba, a honnét azonnal Korintba folytatták utjukat. A fejedelmi pár tegnap Delfibe rándult ki s megnézte a klasszikus templomromokat és a kiásatásokat. Onnét a fejedelem felment a Parnaszusra. A fejedelmi pár, mint táviratozzák, ma a földrengések által elpusztitott Zante-szigetre folytatta utját.

— **Uj kamarás.** A király gróf *Cebrián* István 13. sz. huszárezredbeli hadnagynak a kamarási méltóságot díjmentesen adományozta.

— **A szerb király trónralépésének notifikálása.** A király ezelőtt tiz nappal vette tudomásul hivatalosan Sándor szerb király trónralépését. A hivatolos lap mai száma erről a következő közleményt hozza:

«Ő császári és apostoli királyi felsége: az I. *Sándor,* Szerbia királya ő felsége által rendkivüli megbizással a legmagasb udvarhoz küldött *Záravkovics* István szerb kir. ezredest s a belgrádi fellegvár parancsnokát, f. évi április hó 22-én külön kihallgatáson fogadni és kezeiből átvenni méltóztatott azon iratot, a melyben ő felsége a szerb király az uralkodás megkezdését tudtul adja, s egyszersmind Szerbia regensősége részéről a legf. udvarnál eddigelé meghitelezve volt *Simics* S. György rendkivüli követet és meghatalmazott minisztert ezen minőségében megerősiti.»

— **Horvát küldöttség a miniszterelnöknél.** *Zengg* sz. kir. város polgárságának küldöttsége dr. *Lobmayer* zágrábi egyetemi tanár és tartományi képviselő vezetése alatt tisztelgett ma Wekerle miniszterelnöknél, kérve, hogy az elszegényedett tengerparti vidék fölsegélyezését állami iparvállalat, dohánygyár állitása által segélyezze. A miniszterelnök igen nyájasan fogadta a küldöttséget és megigérte, hogy a munkát kereső elszegényedett tengerparti lakosságnak szivesen nyujt alkalmat a megvagyonosodásra. A küldöttségben a többek közt részt vettek: *Accurti* zenggi polgármester, *Zimmermann, Olivieri* lovag és *Josic* tanár Zengg városi bizottsági tagok.

— **Jókai jubileumával** szakadatlanul a legnagyobb érdeklődéssel foglalkoznak az egész országban mindazok, a kik fel tudják fogni, hogy egy nemzet mivel tartozik egy oly nagy fiának, a milyennek Jókai Mórt Magyarország minden időben tekinteni fogja. Legujabban Keszthely városa határozta el nagy lelkesedéssel a Roboz István megyei bizottsági tag inditványára, hogy Jókai Mórt külön is ünnepelni fogja félszázados irói jubileumán. Az ünnepély tervének és programmjának a megállapitása végett bizottságot küldtek ki Tallián Gyula alispán elnöklete alatt.

— **Jótékony alapitványok.** Idősb Reischl Venczel, Keszthely városának közel 35 év óta birája, hosszu, áldásos működését tegnap, április 30-án, azzal koronázta, hogy különböző jótékonyczélokra 20.000 korona alapitványt tett le Keszthely város tanácsa előtt. Az alapitványok a következők: 6000 korona szegény családoknak karácsonyi ajándékra; 3000 korona az elemi iskolába járó tanulók jutalmazására és segélyezésére; 2000 korona a főgimnáziumi segélyegyletnek; 2000 korona a gazdasági intézet segélyegyletének; 1000 korona a felső leány- és polgári iskolai segélyegyletnek; 2000 korona a hórháznak, 2000 korona a nőegyletnek, 2000 korona a zárda-iskolának. Keszthely város tanácsa és az érdekelt intézetek képviselői testületileg fejezték ki az érdemekben megőszült városbirónak az alapitványokért köszönetüket.

— **A királyné megérkezése Bécsbe.** Öt hónapi távollét után a királyné tegnap délelőtt tiz órakor Bécsbe érkezett. Kiséretében voltak *Salvator* Ferencz főherczeg és *Mária Valéria* főherczegnő, a kik a királyné üdvözlésére Pólába utaztak. A hetzendorfi pályaudvarban a király üdvözölte a megérkezőket; a pályaudvarból a király és királyné, valamint az egész kiséret Lainzba hajtattak.

— **Hatvan év a szedőszekrény mellett.** Egy tisztességben, érdemekben és munkában megőszült férfiu ünnepelte mult vasárnap a bécsi Fromme-féle könyvnyomdában hatvanéves jubileumát annak, hogy betüszedő lett. A derék férfiunak *Gröber* Károly a neve; 1817-ben született, tehát most hetvenhat éves. Szülővárosából, Ragusából ötéves korában Budapestre került s nyomdász-pályáját is itt kezdte. Tizenhat éves korában ugyanis a Landerer Lajos-féle budapesti nyomdába betüszedő-inasnak állt be, a hol a mesterséget csakhamar kitünően eltanulta. A szabadságharcz alatt huzamos ideig a tábori sajtónál volt alkalmazva. Ezután 1875-ig szakadatlanul Budapesten működött, mig végre a bécsi Fromme-féle nyomdába került. A jubilánsot ugy főnökei, mint társai a legszivélyesebben üdvözölték.

— **Püspöki körut.** *Szász* Károly dunamelléki ref. püspök 12 napra terjedő körutját a mai napon befejezte s a fővárosba visszaérkezett. E hónap 7-én délelőtt a pesti német leányegyházat látogatja meg, 23-án pedig folytatja körutját, meglátogatja a rákoscsabai, péczeli, gödöllői, hévizgyörki, hatvani stb. egyházakat.

— **Megkegyelmezett nagyherczeg.** Olvasóink még emlékezhetnek Mihály orosz nagyherczeg esetére, a kit a czár kiváltságaitól megfosztott és az orosz hadsereg kötelékéből elbocsájtott, mert polgári származásu nőt vett nőül. Pétervárról most azt táviratozzák nekünk, hogy a czár megkegyelmezett megrendszabályozott nagybátyjának és annak nejét grófi rangra emelte. Mihály nagyherczeg, a ki nősülése óta Németországban lakott, most valószinüleg visszatér Oroszországba.

— **Külföldi tudós a fővárosban.** Axel *Key* a stockholmi orvosi egyetem rektora és a kórboncztan tanára, pár nap óta a fővárosban időzik, hogy klinikáinkat tanulmányozza. Ma délelőtt megtekintette a Pasteur-intézetet, a kórboncztani s boncztani intézeteket, s mind a háromról a legelismerőbben nyilatkozott.

— **Szocztálizmus a belga hadseregben.** A szocziálista tanok, a melyek Belgium egész lakosságát a legnagyobb nyugtalanságban tartják, immár a belga hadseregbe is behatoltak. Egy magas rangu tiszt ugyanis a királynak titkos jelentést tett arról, hogy a tisztikar számtalan tagja, ugymint a legénység is szocziálista tendencziáknak hódol. A király a hadügyminisztert magához hivatta és heves szemrehányásokat tett neki, hogy a veszedelmes áramlatot nem volt képes távol tartani a hadseregtől. A tiszt a titkos jelentésben felsorolta, hogy a katonák épen a szocziálista tanok következtében számtalan esetben megtagadták fölebbvalójuknak az engedelmességet és részt vettek a legutóbbi utczai zavargásokban. Valószinü, hogy a hadügyminiszter vissza fog lépni; utódjául *Brassine* tábornok van kiszemelve, a kinek feladata lesz, hogy az általános katonaköteles zettségre vonatkozó törvénynek érvényt szerezzen.

— **A vidéki zsurnalisztika köréből.** A Beregszászon megjelenő *Bereg* czimü hetilap, e hó elsejével szerkesztőt változtatott. Az eddigi szerkesztő dr. *Belényesy* András állásától visszalépett s helyét a főmunkatárs *Kőrády* Zoltán hirlapiró foglalta el. — A Bereg még ez év folyamán megszünik megyei hivatalos közlöny lenni s az alakulóban lévő irodalmi kör lapjává lesz.

— **Az uj járvány Oroszországban.** Megirtuk néhány nap előtt, hogy Asztrachán és Tobolszk kormányzóságban, valamint az Uraltartományban egy uj pestisszerű járvány ütött ki, a mely ijesztően pusztit az emberek között. A betegséggel szemben az orvosok tehetetlenek, mert sem azt nem tudják, hogy a baj miből áll, sem azt, hogy miféle szerekkel lehetne leküzdeni. A járvány négy hét alatt 120.000 embert pusztitott el. A lakosság között óriási pánik uralkodik, ugyannyira, hogy a jobbmóduak seregesen hagyják el a fenyegetett vidékeket. Varsóból ismét több orvos ment a járványos helyekre, hogy az uj betegséget tanulmányozza.

— **A májusi ünnep.** A bizottság, mely mától fogva permanens az Otthonban, ma örömmel hallgatta meg herczeg Lobkowitz hadtestparancsnok és báró Hornig Károly veszprémi püspök leveleit, a melyekben nemcsak szivesen vállalják el a diszelnöki tisztet, de kijelentik, hogy az ünnep sikerét is a legnagyobb rokonszenvvel fogják támogatni. A május 14-iki elite-hangverseny programmját végleg megállapitotta a bizottság és azt holnap közzéteszik. Az ünnepek központja május 20-iki lesz, a mikor a nagy monstre-hangverseny lesz hat katonai zenekarral. Ekkor lesz a tombola huzása is, valamint a hölgyek virágárulása, a korzó, a tüzijáték stb. Nagy lelkesedéssel fogadta a bizottság *Beniczky* Gábor főrendiházi tagnak azt az ajánlatát, hogy a Tattersall e hó 20-án *nagy kocsi-korzót és versenyt* rendez. A Tattersall sportbizottsága ez ügyben már holnap ülést tart. A Május czimü album közleményei, különösen művészi rajzainak meglepő gazdagsága arra inditotta a bizottságot, hogy lehető tökéleteset akarván nyujtani a kivitel dolgában is, azt junius 1-én jelentesse meg. A rendes példányokon kivül lesznek még igen diszes, kötött példányok is, külön-külön névre nyomatva. Eddig már is hatvan szerzőtől van közlemény, a rajzok egybegyüjtésére pedig felajánlották közreműködésüket Manheimer Gusztáv, Stettka Gyula és Zala György. A tombolára ma Gyarmathy Zsigáné Bánffy-Hunyadról remek kalotaszegi varrottast küldött.

— **A Kossuth mellszoborra** Kovács József országgyülési képviselőhöz, a szoborügy pénztárnokához, eddig összesen 3098 forint 24 krajczár folyt be.

— **Alkalmazások az orvosi egyetemen.** Az egyetemi orvoskari tanártestület gyakornokoknak alkalmazta a törvényszéki orvostani tanszékhez *Tartol* János V-ödéves orvosnövendéket, a boncztani tanszék mellé *Braun* Géza szigorló orvosnövendéket, az első belgyógyászati tanszékhez dr. *Ritók* Zsigmondot, dr. *Preisach* Izidort és dr. *Darvas* Sándort, a második belgyógyászati tanszékhez dr. *Hasenfeld* Arthurt és dr. *Payer* Endrét.

— **Református papválasztás.** A zalatai református egyház lelkészévé öt pályázó közül egyhangulag *Nagy* Bertalan belvárdi papot választották meg.

— **Az ellopott Kolumbus.** Nagy izgatottságot okozott tegnap Chicagóban az a hir, hogy a kiállitás megnyitásakor a Jacksonkolostor parkjából ellopták Kolumbus Kristóf holttestét. A rémhir, bármily különös is volt, megfelelt a valóságnak, de, mint nekünk táviratozzák, csak félig. Néhány ember ugyanis megkisérlette Amerika felfedezőjének hamvait ellopni, de szándékuk keresztülvitelében megakadályoztattak. A tolvajok abból a czélból akarták Kolumbust ellopni, hogy pénzért mutogassák. Ugy látszik, hogy Amerikában még nem vesztek ki a Barnumok.

— **Országos tornaverseny.** Az országos tornaversenyre nagyban készülnek ugy a fővárosi, mint a vidéki iskolák növendékei. A fővárosból összesen 1400 tanuló jelentkezett, mig a vidékről 23 iskola 600 tanulóval. Igy mindössze kétezer tanuló vesz részt a versenyekben. A tanulók mind könnyü nyári egyenruhában jelennek meg. A nyertesek számára már készülnek a müvészi kivitelü emlék- és jutalomtárgyak.

— **Öngyilkos báró.** Nagy föltünést keltő öngyilkosság történt ma az oszträk fővárosban. *Poche* báró, Morvaország volt helytartója ugyanis, a ki szembaja miatt ez év elején visszavonult a társaságoktól, lakásának harmadik emeletéről a kövezetre vetette magát és két órai szenvedés után meghalt. Báró Poche nyolczvannégy éves kora daczára mindaddig, mig szemevilága veszélyeztetve nem volt, megőrizte jó kedvét. Nemrégen azonban szürke hályog támadt a szemén, a mely nagyon könnyen lett volna gyógyitható, csak egy kis operácziót kellett volna a bárónak kiállania. Ettől az operáczió beavatkozástól az aggastyán annyira rettegett, hogy néhányszor elhalasztotta a dolgot. Ma kellett volna megtörténnie az operácziónak, mert az orvosok figyelmeztették, hogy ne huzza-halaszsza tovább, ha nem akarja szemevilágát végképen veszélyeztetni. Bár Poche látszólag bele is nyugodott sorsába s lakásadóival *Lackenbacher* főhadnagy családjával együtt ma reggelihez ült, a nélkül, hogy nagy indulatát és izgalmát elárulta volna. Mikor a második császár theát megitta, hirtelen fölkelt és kiment a szobából. Lackenbacherné roszszat sejtve, utána sietett, de már későn volt, mert a szerencsétlen báró végig menve a hosszu folyosón, az ablakból hirtelen kiugrott az utcza kövezetére, a hol összezuzott testtel fekve maradt. A mentők még élve vitték be a közkórházba, a hol azonban két óra mulva meghalt. A bárót nagy müveltsége és kellemes egyéni tulajdonságai miatt nagyon kedvelték és tragikus sorsa iránt nagy a részvét mindenfelé.

— **Regényes házasság.** Londonban a házassági pörökkel foglalkozó törvényszék közelebb Court válópörét tárgyalta. Öt évvel ezelőtt, az akkor tizennyolcz éves Court. ki előkelő, gazdag családnak a sarja, az utczán találkozott egy fiatal leánynyal, ki azt kérte tőle, hogy menjen el vele egy afternoon tea-re. A fiatal ember kapott a csinos leány meghivásán s néhány boldog órát töltöttek együtt, miközben Court annyira beleszeretett a leányba, hogy szülői minden ellenzése daczára nőül vette. A házasság megkötése után a szülők rögtön utazni küldték fiukat, a menyecskét pedig hazaszállitották apjához. Ennek öt éve mult s ez idő alatt Court egyre irta a halálos szerelmes leveleket kisasszony-feleségének. Végre is kijátszotta szülei akaratát, néhány hónappal ezelőtt Londonban termett s feleségét Drummond-Wolf, a madridi angol követ fiának karjai közt találta. Igy lett vége a regényes házasságnak.

— **Papirkereskedők nyári munkaszünete.** A budapesti előkelőbb papirkereskedő czégek elhatározták, hogy az idei nyaron üzletöket ünnep és vasárnapokon egész napon át zárva fogják tartani. Egyrészök már május 7-én, a többiek május 21-ikén kezdik meg a munkaszünetet, a mely augusztus 20-ikáig fog eltartani.

— **Német alaposság.** A világhirü német alaposságról érdekes tanubizonyságot meríthetünk a lipcsei Spamer-féle lexikon legujabb, 1893-ik évi kiadásából. *Andrássy* Gyula grófról a tudománynyal hizlalt német lexikon ezeket irja: «Andrássy Gyula gróf már visszalépett ugyan a külügyminiszteri bizalmi állásról, de mint a magyar főrendiház tagja *még ma is* élénk részt vesz a közügyekben.» *XII. Alfonzo* spanyol király a Spamer-lexikon szerint épen most akar a hármasszövetséghez közeledni, hogy Spanyolországot régi tekintélyére emelje. De nem csak a meghaltak irányában udvarias a német lexikon, az élőkkel is igen illedelmesen bánik. Battenbergi *Sándor* bolgár fejedelemről megemliti, hogy teljesen megfelel nagy feladatának és Bulgária *most* I. Sándor fejedelem alatt a béke áldásait élvezi. *Bismarck* herczeg birodalmi kanczellár pedig teljes mértékben *élvezi* I. Vilmos császár háláját és a német *trónörökösnek, Frigyes Vilmosnak* a tiszteletét is birja. *Caprivi* még mindig a német haditengerészet élén áll. Ehhez az alapossághoz nem kell bővebb magyarázat.

— **Időjárás a fővárosban.** Ma kissé hüvös, de egészben véve szép tavaszi nap volt. A délelőtti órákban néha-néha sötét felhő takarta el az égboltot, de délután egyetlen foszlányt sem lehetett belőlük látni. Éjjel az ég tiszta, csillagos.

Rövid hirek. *Üllőn* — mint nekünk irják — tegnap délelőtt tüz volt. A lángokat szerencsére még idejében lokalizálhatták, ugy hogy nagyobb baj nem történt. — *Maros-Sólymoson* (Hunyadmegye) Szentiványi Gábor földbirtokos szakácsnéját mult hó 28-ikán ismeretlen tettesek meggyilkolták és iszonyuan megcsonkitották. — *Nagy-Kikindán* néhány nap előtt az ott állomásozó 3-ik számu huszárezred egyik közkatonája katonai gyakorlaton oly szerencsétlenül esett le a lováról, hogy szörnyet halt.

—

= **Öngyilkosság a kaszárnya börtönében.** Az üllői-uti kaszárnya egyik börtönében ma déltájt revolverrel sziven lőtte magát egy *Gaszner* Ágost nevü fiatal ember s rögtön meghalt. Gaszner egy idő óta szekeresztiszti egyenruhában járt-kelt a fővárosban. A térparancsnokság rájövén Gaszner üzelmeire, megkereste a rendőrséget, hogy a szélhámos fiatal embert tartóztassa le. Ma éjjel el is fogta egy katonai őrjárat s beszállitotta az üllői-uti kaszárnyába. Itt lecsukták s börtönében épen akkor lőtte meg magát, mikor kihallgatásra akarták elővezetni. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. Az öngyilkos Gaszner zsebeiben a következő levelet találták: «Nevem *Gaszner* Ágoston, székesfehérvári illetőségü vagyok. Már nem vagyok katona, mert még a mult hóban szabadságoltak s ezen ruhát csak czivil-ruha hiányában hordom eddig. Kérem anyámat cselekedetemről táviratilag értesiteni, czime: özv. *Gaszner Pálné* Székesfehérvár, Széchenyi-utcza 134. Cselekedetem okát ne kutassák, egyszerü, mindennapi történet az: egy elhibázott könnyelmü élet komédiájának utolsó jelenete, kiknek vétettem, bocsássanak meg. Utolsó sóhajom: édes jó anyám. *Isten veled élet!*»

= **Gyanus halál** czimmel tegnap megirtuk, hogy *Szlankó* András 53 éves szegényházi ápolt, gyanus körülmények közt hirtelen meghalt. A ma délelőtt megejtett törvényszéki bonczolás természetes halált állapitott meg s az orvosok a holttesten látható ütéseket s zuzódásokat régebbi ütéseknek vagy esés következményeinek tudták be.

= **Halál a rendőrség börtönében.** A rendőrök tegnap este *Halenka* Mihály 40 éves péklegényt teljesen ittas állapotban találták a dohány- és nagydiófa-utczák sarkán, a honnan a VIII. kerületi kapitányságra vitték. Éjféltájt a börtönben Halenkát a rendőrök halva találták. Az orvosi vélemény szerint a halált a hányadék által előidézett fuladás okozta. A holttestet bonczolás végett kiszállitották a törvényszéki orvostani intézetbe.

= **Szédelgő fiatalember.** A rendőrség ma egy fiatal embert tartóztatott le lopás és csalás miatt, a ki bölcsésznek s hirlapirónak adta ki magát s a kinek igazi neve *Behrmann* Vilmos, azonban ezt gyakran felváltotta a Ballagi vagy Gelb Vilmos, néha pedig az Emmer Hugó névvel. A fiatal ember e napokban lakásnézés ürügye alatt bejutott *Stern* Ferencz nyomdász soroksári utczai lakásába s onnan 40 forint értékü órát ellopott. A rendőrség több hasonló lopással s csalással gyanusitja a soknevü fiatal embert, a kit már átadott az ügyészségnek.

= **Tetőtüz a nefelejts-utczában.** *Lindenbaum* Lázárnak a nefelejts-utcza 16. szám alatt lévő kétemeletes háza ma este kilencz óra tájban kigyuladt és hatalmas lánggal kezdett égni. A veszedelemről rögtön értesitették a tüzoltókat, de mire ezek kijöttek, az egész tetőzet lángban állott. A tető le is égett s a tüzoltóság inkább a szomszédházak oltalmazására szoritkozott, mint a tüz oltására. A tüz a padláson lévő holmik között keletkezett. Tegnap egy orfeuménekesnő költözött be a házba s ennek a padlásra helyezett holmija gyuladt ki. A kár 3—4 ezer forint.

= **Kétes halál.** *Mihalek* Emil 28 éves katona-ügyosztályi hivatalnokot ma Tompa-utcza 23. számu lakásán halva találták. A körülmények öngyilkosságra engednek következtetni. A halál valódi okát a bonczolás fogja kideriteni.

Az ötvenezer forintos sikkasztás.

— Az *Egyetértés* tudósitójától. —

— május 2.

Berecz Antal, a leszámitoló- és pénzváltó-bank sikkasztó tisztviselője nem sokáig élvezhette az ellopott pénzt, mert ma reggel Pragerhofban kézrekeritették, a sikkasztott pénz egyharmadrészével együtt. Vele egy vonaton utazott az öccsce is s valószinü, hogy a pénz többi részét ennek adta át, de mivel nem is egy kocsiban menekültek kifelé s mivel a rendőrség a fiatalabb Berecz személyleirását nem közölte, ezt le sem tartóztatták.

A rendőrség tulajdonképen azt hitte, hogy *Berecz* el sem ment a fővárosból, de mindamellett megtette a kellő intézkedéseket, hogyha elutazott is, a lehető legrövidebb idő alatt kézrekeritsék. A Budapestről induló vonatok vezetőinek ugyanis rögtön kiadták a személyleirást s egyszersmind utasitották őket, hogyha Berecz valahol utközben felszállna a vonatra, rögtön táviratilag értesitsék erről a legközelebbi város rendőrségét.

A fővárosi rendőrség ezzel tényleg jól számitott, mert Berecz Antal nem Budapesten szállott a vonatra. Ede nevü öccsével együtt a mult hó 15-ike óta a Klauzál-utcza 15. szám alatt lakott *Heller* Joachimnál, a ki nagyon visszahuzódó, titokzatos fiatal embereknek ismerte őket. Tegnap dél felé távozott a két fiatal ember a Klauzál-utczai lakásáról s a félhárom órakor induló hajóval utaztak Tétenybe, a hol a családnak villája van. Innen rövid pihenés után kocsin Martonvásárra mentek, onnan pedig gyalog tették meg az utat Nyékig, a hol a Budapestről negyned kilenczkor induló s oda kilencz órakor érkező trieszti vonatra szálltak föl. *Berecz* Antal az első osztályra váltott jegyet, mig öccsce megelégedett a harmadik osztálylyal. A vonatvezető, a ki Kelenföldön kapta meg a rendőrség személyleirását, rögtön figyelmessé lett az első osztályon utazó Berecz Antalra s Székesfehérvárról táviratozott a budapesti főkapitánysságnak s bővebb adatokat kért Berecz Antal felől. A főkapitányság rögtön teljesitette a vonatvezető kérelmét s a bővebb személyleirást megtáviratozta Nagy-Kanizsára, meg Pragerhofba. A déli vasutak igazgatósága is értesitette az összes állomásokat egész Triesztig a sikkasztó utja felől.

A mint a vonat Pragerhofba berobogott, a gyanus utast már várták az állomás tisztviselői. Nem kellett több, csak egy tekintet a vonatban alvó fiatalemberre, rögtön felismerték a személyleirás után, hogy ő *Berecz* Antal, a sikkasztó. Bereczet erre fölkelték és daczára erélyes tiltakozásának, letartóztatták.

Sajnos, hogy bár vele egy vonaton utazott öccsce is, Pragerhofban arról mit sem tudtak, mert a rendőrség arról nem értesitette őket s igy a fiatalabb Berecz egész nyugodtan tovább utazhatott. A rendőrség rögtön megtett minden intézkedést a fiatalabb Berecz kézrekeritésére nézve is, mert valószinü, hogy bátyja neki adta át azt a 32.000 forintot, a mely az elsikkasztott pénzből hiányzik.

A pragerhofi vasuti hivatal a következő távirattal tudatta Berecz letartóztatását a főkapitánysággal:

A sikkasztó Bereczet Pragerhofban elfogtuk. 18.745 forintot és 7 krajczárt találtunk nála aranyban és papirpénzben. Ezenkivül volt nála egy arany óra lánczczal s egy revolver több tölténynyel. A sikkasztót a pénzzel együtt a feistritzi járásbiróságnak adtuk át.

A rendőrség Berecz elfogatásáról rögtön értesitette a kir. ügyészséget, a mely már ma intézkedett az iránt, hogy a sikkasztó bankhivatalnokot mihamarább Budapestre hozzák.

A rendőrség Berecz Ede ellen is kiadta a körözőlevelet. *Berecz* Ede 25 éves, kolozsvári születésü, középnagyságu, bátyjához nagyon hasonló, himlőhelyes fiatal ember. Hajdanában tengerész volt s igy nem lehetetlen, hogy valamelyik osztrák, vagy olasz kikötő felé vette utját. A rendőrség ebben a tekintetben is megtette az intézkedéseket.

Berecz Antalnak tényleg volt kedvese a fővárosban, azonban ez a leány, a kit közönséges néven *Boriskának* hivnak, nem szökött meg vele. Ez a leány alig pár hónapja ismerkedett meg Bereczczel s azóta Berecz tartotta ki. Állandó lakást bérelt neki s a jövedelmének egy részét is neki adta, szándékáról azonban sohasem nyilatkozott a leány előtt. A leány különben pár nap óta nem is találkozott vele s igy az elsikkasztott pénzből sem kapott semmit.

A rendőrség a leányt ma délelőtt kinyomozta és kihallgatta, de miután igazolta, hogy semmi részese sincs a sikkasztásban, szabadon bocsátották. A rendőrség előtt a leány különben már nagyon ismerős.

Most már csak az a kérdés, hogy a bank által kitüzött 2000 forint jutalomra kik tartanak igényt s valószinü, hogy erre több konkurrens akad.

Berecz Edét, a sikkasztó testvéröccsét, mint értesülünk, ma éjjel még nem sikerült letartóztatni.

A királyi párról.

Koronás főkről mézbe mártott tollal szokás irni, ugy, hogy a sok kenetteljes frázisból alig csillámlik ki egy-egy jellemző igaz vonás az életből. A verizmus friss üde levegője azonban megcsapott bennünket is és megkisértjük a király személyét meg gondolkozásmódját leirni, olyan a milyen, attól az időponttól kezdve, a mikor borus árnyék vonult a koronás homlokra. Adatainkat több oly előkelő forrásból meritettük, a melyek valamennyien állandó érintkezésben vannak az udvarral, ugy, hogy azokat hitelesekeknek mondhatjuk.

Azzal a leplezetlen őszinteséggel, a melylyel ezek a források nyilatkoztak, kizárják azt a lehetőséget, hogy azokat megnevezzük és ugy csak az általuk és a nyilvánosságnak szánt közlöttekre szoritkozunk.

Miért haragudott a király?

A király nem gyülöli Kossuth Lajost, de kárhoztatja politikáját. Határozottan fáj neki, hogy Kossuth most sem akarja elismerni Magyarország alkotmányos királyának. Kossuth politikájában nem lát egyebet, mint személyeskedést a Habsburg-dinasztia ellen. Az udvari körök véleménye szerint a király arról határozottan meg van győződve, hogy azok, a kik Kossuth Lajos mellett tüntetnek, egyuttal demonstrálnak a Habsburgok ellen.

De a szeptemberi Kossuth-ünnepekben nem lehet a király haragjának okát keresni, igazi haragra a királyt a honvéd- és Hentzi-szobor ügye lobbantotta.

A királyról mindenki tudja, hogy sanguinikus természetü és bár idegein teljesen tud uralkodni, hisz a legkegyetlenebb sorscsapásokat csodálatos lelki nyugalommal állotta ki, de néha-néha erőt vesz rajta a hirtelen harag, a melyet nyomban megbánás szokott követni.

Ilyen haragra lobbant a király Gödöllőn, a mikor meghallotta, hogy Lobkovitz hadtestparancsnokot oly ünnepélyre hivták meg, a *melyet meg sem tarthatnak.* A gödöllői kastély komornyikjai soha utra oly gyorsan nem csomagoltak, mint aznap. A király környezetéhez fordulva, e szavakkal: «Mit szólnak ehhez?» rögtöni elutazásra adott parancsot.

A királyon nem csak a magyarországi események, de a bécsi parlament botrányai is erőt vettek az ő lelkületén, és haragját felejtve, elegikus hangulatok szálltak meg, sőt már a lemondás eszméjével is foglalkozott. Ha hasonló esetek ismétlődnének, az udvari körökben nem tartják kizártnak, hogy a király megválik az uralkodás gondjaitól.

A királyasszonyról szállingózó hirek.

A királyné a magyar érzelmeknek, a magyar nemzeti politikának igazi oszlopa a Habsburg-dinasztiában. Bebizonyitotta azt a multban is és feltétlenül számithatnánk most is reá, ha komoly nehézségek merülnének fel a nemzet és a dinasztia közt. Annál sajnálatosabb, hogy a magyar sajtó egy része a külföldi lapokból átvette azokat a megmagyarázhatlan czélzatossággal terjesztett koholmányokat, melyek szerint a királyné egészsége mélyen megrendült volna ugyannyira, hogy néha-néha a felséges asszony nem uralkodik magán. Azok, a kik ez állhireket terjesztik, vagy elhiszik, sulyosan vétenek a hazafiság ellen. Kevés oly asszony van Európában, a kin a józan és bölcs ész annyira uralkodnék, mint a mi királyasszonyunkon. De igenis, van egy emberi gyengéje, a mely koronás asszonyoknál ritkitja párját, az, hogy nem szereti, ha a világ vele foglalkozik. A hiuságnak ez ellentétes tulajdonát oly nagy fokban birja, hogy e tekintetben határozottan különczszámba vehető. A tömegben csak akkor szeret mozogni, ha senki sem ismeri meg. Ha észre veszi, hogy megismerték, hogy kiváncsi halandók közelébe tolakodnak, ha sejti, hogy ő róta valami ujat iparkodnak megtudni, ugy képes azt a környéket, vagy a várost nyomban elhagyni. Irtózik a legkisebb feltűnéstől is, főleg a trónörökös hirtelen halála óta.

Kiolthatlan ellenszenvvel viseltetik továbbá a fényképek iránt. Évek hosszu sora óta nem fordult meg fényképésznél és nem is lesz többé reá birható, hogy festő, vagy fotografus megörökitse arczvonásait. Gondosan kieszelt ovatossággal védekezik az amateur-fényképészek és a pillanatnyi felvételek

A király mostani életmódja.

A király most már nem négy, hanem néhány év óta öt órakor kel fel. Bécsben és Schönbrunnban katonás vaságyban alszik, mely vékony paplannal és két vánkossal van ellátva. Első teendője iróasztalához sietni, a hol reggel nyolczig átolvassa a hozzá benyujtott törvényjavaslatokat és felségfolyamodványokat. Környezetéből csak a szolgálattevő szárnysegéd van ébren. A királynak a korai felkelés kötelezettsége miatt négy szárnysegédje van, a kik havonkint felváltják egymást. A király saját környezete iránt annyira figyelmes, hogy annak csupán a nyolczórai felkelést teszi kötelezővé. A király nyolcz és kilencz óra közt veszi át a jelentéseket és informáltatja magát egyes kérdésekben, mire ujra leül az iróasztalhoz. Tizenegy óra tájban egy pohár sört iszik, a melykez rendesen két szarvast (kifli) fogyaszt. Délben vagy a szabadban kocsikázik, vagy pedig megteszi hivatalos látogatásait. Az ételeket nem eszi oly gyorsan, mint azt ő róla hiresztelték, hanem szokása, hogy ha abbanhagy egy fogással, azt nyomban másik követi. Kedvencz étele és főtáplálléka a főtt marhahus. Ebéd után rendesen csibukra gyujt és kedélyes beszélgetésbe elegyedik környezetével. Azután ujra hozzáfog teendőihez, mig eljön az ebéd ideje. Az esti órákat vagy szinházban, vagy családi körben tölti. Kilencz és tiz óra közt azonban feltétlenül ágyban van már. Főfoglalkozása a törvényjavaslatok áttanulmányozása. Ha a miniszterek akár mi nálunk, akár Ausztriában egy-egy törvényjavaslat benyujtásával elkésnek, ugy annak sokszor a király az oka, mert azokat addig tartja vissza, a mig teljesen nem tájékozta magát. Sőt, ha valamely törvényjavaslatnak egyik vagy másik tétele ellen kételye támad, sürgöny utján legott magához hivatja az illető minisztert, hogy ezirányt megtegye észrevételeit. A jelen miniszterek közül nem egyet ejtett már zavarba a törvények és törvényjavaslatok bámulatos ismeretével. Egyébiránt átolvas minden hozzá intézett legkisebb iratot is. Lapokat csak annyit olvas, a mennyit ezt ideje megengedi. A kék irónnal aláhuzott részeket azonban mindenesetre átnézi. Mindenki ismeri kitünő emlékező tehetségét, ugy, ha valakit egyszer látott és megszólított, azt bármikor megismeri. Ha valaki érdekli, ugy tájékoztatja magát annak viszonyai felől, a melyeket soha nem felejt el. Mindenben az egyszerüséget szeretve, csak akkor érzi magát legjobban, a mikor leteheti az uralkodónak etikettszerüen nehezedő kötelességeit, a mire legjobb alkalmat ad a vadászat. Benső komornyikjai iránt annyira gyengéd, hogy sokszor egy-egy kivánságtól képes magát megfosztani, semhogy azokat tulságosan fárasztaná. Hirtelen haragja velük szemben is nyomban csillapul.

A király Budapesten.

A király gyakran hangoztatta tréfásan, hogy legrosszabbul akkor érzi magát, a midőn unatkozik és ezt az unalmat türtöztetnie kell. Ünnepélyes alkalmakkor azután olyan látványosságokat bocsátanak elébe, a melyek rendszerint untatják. Igy például az a szerencsétlensége, hogy ő kora ifjusága óta a könnyü olasz zenének a hive és rendszerint Wagner-operákat kénytelen végig hallgatni. Előszeretettel és gyakran megy a Burg-szinházba.

A budapesti szinházakba is gyakran ellátogatna, ha azok nem esnének oly messze az ő budai lakától, a melyről sajnálja, hogy nincsen a város czentrumában, mint a bécsi Burg. Szereti a polgárságot közelről látni és szereti a gyalogsétákat a népes utczákon. De mindezt lehetetlenné teszi a várbeli királyi palota elszigetelt helyzete. Szinházból hazajövet, nem egyszer meghült a hosszu kocsiuton, a melyet az Andrássy-uttól fel a várig, mindig fárasztóbbnak talál, mint a bécs-budapesti utazást.

Midőn e sorokat irom, a király Bécs és Budapest közt aluszsza boldog álmát. Többnyire éjjel utazik, hogy napirendjét szigoruan betarthassa és idejéből mitsem veszitsen.

Holnap reggel öt óra negyven perczkor érkezik és hétkor reggel már bizonyára iróasztalát foglalja el.

(S. Ö.)

SZINHÁZ ÉS MÜVÉSZET.

— **Signorini Ferencz**, a m. kir. operaház volt tenoristája, levelet intézett lapunk szerkesztőjéhez, a melyben köszönetet mond a sajtónak és a közönségnek azért a rokonszenvért, a melylyel őt bucsufellépteken elhalmozta és ama reményének ad kifejezést, hogy még lesz alkalma kedves budapesti közönségét viszontlátni.

— **A szini szezon megnyitása Nagyváradon.** A nagyváradi szinkörben — mint nekünk táviratozták — ma nyilt meg a szini szezon Herczegh Ferencz A dolovai nábob lánya czimü darabjával. A szini évadot kellemetlenül zavarta meg a katonai parancsnokság rendelete, a mely a szinkörből egész nyárra eltiltotta a katonai zenekar közreműködését. A tilalom nagyon kellemetlen hatást tett, már csak azért is, mert *Leszkay* igazgató már szerződést kötött a zenekarral és azzal biztatták, hogy csak a Próbaházasság előadására tiltották meg a katonai zenekar megjelenését a szinházban. A szinkörben este czigányzenekar játszott. Az első felvonás után a czigányok rázendítették a Kossuth-nótát, utána pedig a «Jaj de hunczut a német!» czimü dalt. A közönség óriási tapsokban tört ki és megujráztatta a dalokat. A szinkörben sok tiszt is volt jelen, a kik azonban helyőket nem hagyták el.

— **A budai szinkörben** e hó 4-én, csütörtökön lép föl az idén először *Serédi* Sarolta, Krecsányi Ignácz társulatának az előző években Budán is sokszor ünnepelt primadonnája, ki ujabban Temesvárott és Pozsonyban aratott zajos sikereket. A művésznő legutóbb beteg volt s betegségéből, a melyet hülés okozott, csak most épült fel. A budai szinkörben a mondott napon Serédi Sarolta első szereplése alkalmából Kreczányi a *Madarász*-t adatja s a jeles primadonna Postás Milka kedves szerepét játsza.

— **Strobl Alajos mütermében,** *Császka* György kalocsai érsek megrendelésére, most készül a király életnagyságu mellszobra karrarai márványból és *Tomory* Pálnak, az 1526-iki mohácsi vésznél elesett kalocsai érsek mellszobra erdélyi márványból.

— **Bianchi Bianka,** miután Mannheimban befejezte nagysikerü vendégszereplését, Karlsruhéba utazott, a hol az udvari szinházban lépett föl a Romeoban mint Julia. Bianchit, a ki e helyen kezdte meg fényes müvészi pályáját, a közönség perczekig tartó tapsviharral fogadta és virágesővel árasztotta el. Az előadás után a szinház előkelő tagjai a város zenebarátaival együtt szerenádot adtak az ünnepelt müvésznőnek. Bianchi Bianca az udvar óhajára már betanulta Nedda szerepét a Bajazzókban s hogy ezt a szerepet a karlsruhei operában ő fogja először játszani.

— **Jótékony előadások a népszinházban.** Az Eötvös jótékony egylet javára május hó 6-án szombaton a Két árvát fogják előadni a népszinházban. De Linieres grófné szerepét Helvey Laura, Henriette szerepét pedig P. Márkus Emilia játsza. A többi szerepek a népszinház tagjainál maradnak. A jövő héten a *tanitói árvák javára* megtartják a Szegény Jonathán jubiláris ötvenedik előadását a zeneszerző Millöcker Károly jelenlétében. Mollyt Blaha Luiza, Harrietet pedig F. Hegyi Aranka játsza. *Az Otthon irói és hirlapiroi egylet* javára A falu roszsza előadását tervezik olyan kiosztásban, hogy Finum Rózsit Blaha Luiza, Boriskát F. Hegyi Aranka és Bátki Tercsit Komáromi Mariska játsza.

— **Vidéki szinészet.** *Leszkai* Endre szintársulata most Debreczenben működik. Innen Nagyváradra megy, hol május másodikán kezdi meg a szezont. — Szászrégenben *Egri* Kálmán társulata van. A közönség élénken pártolja a szinészeket. a mi a nemzetiségi városban örvendetes jelenség. — *Veszprémi* Jenő társulata a napokban szinre hozta a Kaméliás hölgyet zsufolt ház előtt. A czimszerepet *Ágh* Sarolta játszotta, nagy sikerrel. Veszprémi a jövő székesfehérvári téli szezonra megszerezte az Erkölcsőrök czimü operettet, melyet legutóbb Pozsonyban hozott szinre nagy sikerrel.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— **Az előljáróságok ujjászervezése.** Ma délután 3 órától este 9 óráig tanácskozott Hieronymi belügyminiszter elnöklete alatt a Budapest fő- és székváros kerületi előljáróságairól szóló törvényjavaslat tervezetének tárgyalására egybehivott szaktanácskozmány a régi városháza tanácskozó termében, a hova az előzékeny miniszter, tekintettel a meghivott szakférfiak nagy számára, nehogy Budára fáradni legyenek kénytelenek, a tagokat meghivta. A 33 szakaszból álló javaslatnak 22 szakaszát le is tárgyalták. Számos pontnál rendkivül érdekes és tanulságos vita támadt, melyben ismételve a miniszter maga is részt vett. A törvényjavaslat tervezete átalános helyeslésseel találkozott, kivéve azt az egy pontot, a mely a halottkémi intézmény beszüntetését javasolta, a mennyiben ezek teendőivel a számukban megkétszerezendő kerületi orvosokat tartották megbizandóknak. Az egész javaslatot a 22-ik szakaszig bezárólag változatlanul helyeselte az egész szaktanácskozmány. A harmadik szakaszban a kerületi előljáróság hatásköréből kiveendő fontosabb teendők nem taxative, hanem csak átalánosságban lettek felmutatva, ugy hogy a kivételek nem törvényben, hanem szabályrendeletileg legyenek meghatározandók. A tanácskozást a bizottság pénteken délután négy órakor fogja folytatni.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **Az Arany-szobor nagybizottsága** ma délután öt órakor tartotta ülését az akadémia termében báró *Eötvös* Loránd elnöklete alatt.

Dr. *Fejérpataky* bizottsági ügyvéd előterjesztette a számadatokat. Kiemeljük közülök, hogy a szoboralap összesen 93.992 frt 16 krt tett. *Strobl* szobrászi tiszteletdija 35.600 frt. A müöntő *Tourbain*czég 10.125 frtot kapott, az öntés folytatója *Beschorner* 12.750 frtot fog kapni. A költségek fedezése után mint fölösleg 9506 frt 64 kr és a januártól járó pár száz forint kamat marad. Ez összegnek hovaforditása iránt határozott a mai ülés. Elhatározta, hogy Toldi és Piroska alakjának kisméretü mintáját készitteti el Strobllal ugy, hogy a Piroska szobra felett egyszersmind az Arany-szobor is látható lesz modellokban. Ezekből egy-egy példányt ad emlékül és elismerésül az alapot kezelt *Trebitsch* Ignácz magyar földhitelintézeti igazgatónak, báró *Eötvös* Loránd elnöknek, *Beöthy* Zsolt előadónak és a költő fiának *Arany* Lászlónak. A sokszorositandó szoboralakokat aztan mindenki megszerezheti magának szobadisz gyanánt. A leleplezési ünnep költségeire 1300 frtot, az erczbeöntés vezető munkásának pedig 200 frt jutalmat szavaztak meg; Nagy-Szalonta folyamodására elhatározták, hogy az ottani ó-torony megvételére, föntartására s az Arany-emlékszoba végleges odahelyezésére 2500 forintot adnak s egyszersmind e szoba számára 500 frtért megveszik a Strobl eredeti agyagmintáját, mely igen érdekes és értékes ajándék. Kimondta a bizottság, hogy a megszavazott összeget csupán az Arany-szoba czéljára lehet forditani, nem pedig a szintén az ó-torony telkén tervezett kisdedóvó intézetre, mivel ez tisztán helyi érdek s az Arany-kultuszszal nem áll kapcsolatban. Alakitottak három tagu felülvizsgáló bizottságot is, a kezelés vizsgálására és a fölmentés megadására. Ennek tagjai *Lukács* Antal elnöklete alatt *Harkányi* Frigyes és *Zichy* Antal. Végül az elnök köszönetet nyilvánitott mindazoknak, kik a szoborügyben buzgón működtek. A bizottság köszönetét pedig az elnök kiváló buzgalmáért *Vadnay* Károly tolmácsolta.

— **A szamaritánus egyesület** által a mult hónap 16-án, az irgalmasság vasárnapján rendezett gyüjtések már mind befolytak az egyesület pénztárába. A gyüjtés összesen 4838 forint 6 és fél krajczárt eredményezett, Az egyesület a szenvedő betegek érdekében tett szives közreműködésért hálás köszönetet mond a szónokoknak, valamint a némessivü hölgyeknek, kik a gyüjtést végezték, s mindama kereskedőknek, kik az irgalmasság vasárnapját ismertető hirdetéseket üzleteik kirakatában kitették.

— **A Szent-István-társulat** XIII. Leó pápa püspöki jubileuma alkalmából folyó évi május hó 8-án delelőtt 10 órakor a központi papnevelő intézet nagytermében *ünnepies diszközgyülést* tart, melyen dr. *Vaszary* Kolos herczegprimás fog elnökölni.

— **Az első budapesti önképző-, önsegélyző-, betegsegélyző- és temetkező-egylet** május hó 21-én, pünkösd első napján, IX. kerület, Bakács-téri templomban tartja zászló-szentelését, a mely után társas-ebéd és tánczvigalom lesz.

— **A Budapesten fennálló «Sopronmegyei kör»** május hó 6-án este 8 órakor a «Nagy pipá»-hoz czimzett vendéglőben (magyar-utcza) felolvasással egybekötött társas-estélyt rendez.

— **A felső nép- és polgáriskola** országos egyesületének választmánya május hó 3-án (szerdán) délután 4 órakor ülést tart a pedagogiumban.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **Igazságügyi kinevezések.** A király — mint értesülünk — az igazságügyminiszter előterjesztése folytán kinevezte: *Fabinyi* Gusztáv győri itélőtáblai elnöki titkárt a győri itélőtáblához biróvá, *Máriaffy* József budapesti büntető járásbirósági albirót a budapesti törvényszékhez biróvá, *Nagy* Dénes oklándi járásbirósági albirót és *Bittó* József aradi járásbirósági albirót a borosjenői járásbirósághoz járásbirákká, dr. *Mittermaier* Frigyes szegzárdi járásbirósági albirót a beregszászi ügyészséghez alügyészszé, végül *Nizsalovszky* Endre szegedi törvényszéki jegyzőt a békéscsabai és *László* Izor aradi törvényszéki jegyzőt a lippai járásbirósághoz albirákká. — Az igazságügyminiszter kinevezte *Gaóth* István győri törvényszéki birót a győri itélőtáblához elnöki titkárrá, *Csiky* Gergely győri törvényszéki aljegyzőt a szombathelyi törvényszékhez jegyzővé, *Hutás* József magyaróvári járásbirósági joggyakornokot az alsó-lendvai járásbirósághoz aljegyzővé, *Sztankó* Dezső nagymihályi járásbirósági dijnokot az egri törvényszékhez irnokká és *Egry* Miklós hidalmási segédjegyzőt a naszódi járásbirósághoz végrehajtóvá.

— **Egy bankigazgató bünpöre.** A szegedi tábla, mint nekünk táviratozzák, *Eremits* Pál kikindai bankigazgató-nábobot, a kit a szegedi delegált törvényszék fölmentett, ma közokirathamisitás és csalásért két évi fegyházra itélte.

— **A kiközösitett kollega.** Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegye ujságszerkesztői rossz szemmel nézték egyik kollégájukat, *Herendi* Mórt, a kiről azt hallották, hogy rovott multja van. *Boross* Vilmos, *Ballier* Sándor, *Száva* János és ifju *Schefsik* János szerkesztők egyszer össze is ültek s proklamácziót kibocsátását határozták el, a melyben Herendit «leleplezték» és nem maguk közé valónak kiáltották ki. A kiközösitett lapszerkesztő e közleményért sajtópört inditott. A sajtópör tárgyalását e hó 4-ére tüzte volt ki a budapésti sajtóbiróság, de a tárgyalást most az egyik vádlott irásban beadott kifogásai miatt bizonytalan időre elhalasztották.

— **Elitélt vizsgálati fogoly szökési és öngyilkossági kisérlete.** Izgalmas jelenetnek voltak tanui ma délben a budapesti törvényszék egyik folyosóján. Egy 26 éves, jól öltözött fiatal ember, a ki huzamosabb idő óta vizsgálati fogságban ül, a végtárgyalásról lejövet kereket oldott s el akart menekülni, mikor pedig a kiséretére kirendelt börtönőr utána szaladt és megragadta, teljes erejével a falnak rohant, hogy a fejét összezuzza. Az őr segélykiáltásaira még egy börtönőr sietett elé s az elitélt fiatalembert visszavezették czellájába, mielőtt életében kárt tehetett volna. Az izgalmas esetet megelőző bünügyi végtárgyalás részletei itt következnek:

Szándékos emberölés kisérletével vádolták s e miatt ma a budapesti törvényszék előtt állt *Szántó* Béla asztaloslegény, a ki a mult deczember 8-án kedvesére, *Kohár* Mária varróleányra a nyilt utczán háromszor is rálőtt és a lányt megsebezte. Szántó négy éven át folytatott a leánynyal szerelmi viszonyt, s feleségévé is tette volna, ha szülei megengedik. E miatt, de a legény könnyelmü életmódja miatt is, örökös volt a perpatvar közöttük, minek Kohár Mária ugy akart véget vetni, hogy egy Szabó István nevü legénynyel viszonyt kezdett s ennek a legénynek jegyese lett. A mint ez a hir Szántó fülébe ment, revolvert vett magához, a dohány-uczában rálesett elpártolt kedvesére s midőn ez jegyesével az utczára lépett, jövid szóváltás után három lövést intézett feléje. Az egyik lövés csipője táján találta a leányt és nyolcz napra gyógyuló sérülést okozott. A vádlott a mai végtárgyaláson azt akarta a biróssággal elhitetni, hogy csak véletlenül sebezte meg Kohár Máriát, mert valójában önmagát akarta a volt szeretője szemeláttára elemészteni. A tanuk azonban ellene vallottak, mire a törvényszék a vádlottat, *Ligetkuthy* kir. alügyész inditványához képest, a védő meghallgatása után, szándékos emberölés kisérletének *büntette* miatt *három évi fegyházra* itélte. Ebből a vizsgálati fogsággal három hónapot kitöltöttnek vettek. A felek felebbeztek.

— **A pozsonyi kórház legujabb botrányának** dolgában — a pozsonyi törvényszék — mint tudósitónk táviratban jelenti, ma mondott itéletet. Két ápoló Kis Pál és Birkás János állottak a törvényszék előtt azért, mert egy elmebetegnek olyan forró fürdőt adtak, hogy a beteg meghalt. A törvényszék Kist felmentette, Birkást pedig egy évi börtönbüntetésre itélte.

— **Az örökös tartományok örökös számüzöttei.** Az Albrecht főherczeg hadastyán-egylet két fővezérfia, *Kohn* Izidor elnök és *Gruber* Adolf választmányi tag, elkeseredett harczot folytattak egymás ellen hónapok óta. Csak a napokban álltak a biró előtt, de akkor feltételesen kibékültek. Gruber belátta, hogy hatalmas ellenfellel áll szemben, ki ellen erősebb tromfokat kell kijátszania, ha őt lehetetlenné akarja tenni s nem késett a sikertelen kisérletek után szemébe vágni a «fögenerális»-nak, hogy *fényes kardját beszennyezi az előélete*, mert Bécsben, az odavaló rendőrség «az örökös tartományok örökös számüzöttjévé avatta.» Kohn e hiresztelésért, a melyet *nyomtatásban* is megkapott minden egyleti tag, biróság elé czitálta Grubert. Ma volt ez ügyben a végtárgyalás *Gajzágó* Manó kir. járásbiró előtt, kinek hivatalszobájában az egyletnek majd minden tagja megjelent végignézni az ellenfél mérkőzését.

A biró *Kohn* Izidort hallgatja ki előbb, a ki foglalkozására nézve «redaktor»-nak mondja magát. Ellenfele, *Gruber* vádlott erre mohón belenyul a szalonkabátja zsebébe s a biró asztalára teszi egy hirdetesekkel telerótt papirost, melynek elén a Donau Mercur czimékeskedik. «Ez az ő ujsága — kiáltja — hanem a neve még ezen sincs rajta!» — *Kohn:* Mit henczegjek a nevemmel? Tessék a rendőrségtől megkérdezni. (Derültség.) — *Gruber:* No, ott biztosan tudnak róla, mert most is baja van házassági svindlikért. Generális Kohn erre már *hallgat*. A panaszlott védője elmondja, hogy a panaszos sajtópert is inditott volna fele ellen, mert Gruber az inkriminált kifejezéseket ki is nyomatta. A panaszos képviselője erre azzal felel, hogy a vádlott a körlevel sértő tartalmán kivül Kohnt egyesek előtt «közveszélyes firmának és megbüntetett gonosztevő»-nek nevezte, még pedig egy közönséges rendőri büntetésért. «A Landesgericht itélte el!» szól közbe a védő, ki ezután hosszasan ismerteti azokat az állitólagos visszaéléseket, a melyeket Kohn a veterán-egylet vezetése körül elkövetett s a melyeknek tárgyalására a fővárosi tanács, megsemmisitve a mult közgyülés határozatait, e hó 7-ére ujabb közgyülés tartását rendelte el. *Gajzágó* Manó járásbiró ez okból az ügy folytatólagos tárgyalását a közgyülés utánra halasztotta.

MULATSÁGOK.

— **Az Első budapesti szabósegédek önképző egyesülete** május 21. (pünkösd vasárnap) este nyolcz órakor a fővárosi vigadóban Ziegler Béla karmester vezetése alatt Burghard Boriska és Biró Ilka közreműködésével az egylet pénztára javára tánczczal egybekötött dalestélyt rendez.

— **A fővárosi szegény-gyermekkert-egylet** május 31-én tartja szokásos «rózsa-ünnepélyét» az Erzsébet-téren, még ez év folyamán felépitendő gyermekmenháza javára. Az ünnepély müsora igen változatos lesz. A hölgyrendező-bizottságba már eddig beléptek a három szinház csaknem valamennyi elsőrangu müvésznői és a főváros több elismert szépsége. Az ünnepélynek tiz védnöke van. A rózsa-ünnepély rendezőségének irodája VII. ker akáczfa-utcza 32. sz. alatt van.

— **A budapesti m. kir. állatorvosi akadémia III. éves hallgatói** május hó 13-án Gödöllőn, a kis erdőben a gödöllői szegényalap javára zártkörü tánczvigalmat rendeznek.

— **A székelyudvarhelyi áll. főreáliskola felavatási ünnepét** május hó 1-én tartják meg. Április 30-án hangverseny lesz a tornacsarnok helyiségében. Este ismerkedési estély a Budapest szállodában. Május 1-jén az intézet ünnepélyes felavatása, délben bankett s este működ ed vel előadás és utána táncz lesz.

HÁZASSÁG.

— **Eljegyzés.** *Gattaji Gorove* László, az Andrássy-kabinet kereskedelmi miniszternek unokaöcsese, eljegyezte *fáji Fay* Adriennét, *Fay* László nagybirtokos leányát.

GYÁSZROVAT.

Dr Tatics Milutin királyi táblai biró Isidora nevü 15 éves egyetlen leánya hosszu sulyos betegség után meghalt. Temetése ma ment végbe. A nagyszámu részvevő közönség közt volt néhány kuriai és királyi táblai biró, a pesti és budai szerb hitközségek sok előkelő tagja és a Thököly-intézet növendékei testületileg, élükön Popovics igazgatóval.

Steiner Adolfné szül. Jungmann Czeozilia, Steiner Adolfnak, a Magyarországi könyvnyomdászok és betüöntők egylete számvivőjének a neje 56 éves korában, szivszélhüdésben tegnap meghalt Budapesten. Temetése ma délután ment végbe nagyszámu rokonság és résztvevők jelenlétében.

Baritz György, az erdélyi román kulturegylet és a bukaresti tudományos akadémia elnöke, mint Nagyszebenből táviratozzák, ma 82 éves korában meghalt.

Bellozay Gyula temetése nagy részvét mellett ment végbe ma délután. A halottas háznál nagy gyászoló közönség, továbbá a zeneakadémia igazgatósága és egész tanártestülete volt jelen s a növendékek is testületileg vonultak ki. *Horváth* Sándor evang. lelkész megható gyászbeszéde és az opera énekkarának gyászdala után megindult a menet a kerepesi-uti temető felé, hol dr. *Harrach* József, a zeneakadémia titkára mondott bucsuztató beszédet.

A közönség köréből.

MOLL SEIDLITZ POR

felülmulhatatlan **háziszer** mindama **gyomorbajoknál**, melyekből a rosz emészités és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszertárakban **Moll** készitménye kérendő eredeti dobozokban 1 forintjával. 9888

A Budapest-

Terézvárosi takarékpénztár

Részvény-Társaság. 15070

Helyiségei: VI., Andrássy-ut 1.

Részvénytőke: 2.500.000 korona.

Elfogad **betéteket** takarékbetéti-könyveskék és pénztári jegyek ellenében **4%-os kamatozással,** valamint folyószámlában (Check-számlán). (A 10%-os betétkamatadót az intézet fizeti). **Leszámitol váltókat, előlegeket nyujt értékpapirokra,** megbizásból teljesiti **mindenféle értékpapirok vételét és eladását** a legelőnyösebb feltételek mellett.

Üzleti órák: d. e. 1/2 9—1/2 1-ig, d. u. 3—5-ig

A hivatalos lap május 2. számából.

Kinevezés. A király *Széll* Ignácz miniszteri tanácsosi czimmel és jelleggel felruházott osztálytanácsost valóságos miniszteri tanácsossá, *Buth* Károly belügyminiszteri titkárt és *Vadnay* Andor volt országgyülési képviselőt a belügyminisztériumhoz osztálytanácsosokká nevezte ki.

Czimadományozás. A király *Huszár* Kálmán osztálytanácsosnak a miniszteri tanácsosi czimet és jellegel dijmentesen adományozta.

A honvédség köréből. A király *Pervulesco* Sándor nyug. állományu honvéd-alezredesnek kivételesen és kegyelemből a czimzetes ezredesi, *Radnótfáy Nagy* Gábor szolgálaton kivüli viszonyban levő honvéd-huszárszázadosnak kivételesen és kegyelemből a czimzetes őrnagyi jelleget dijmentesen adományozta.

Ügyvédi kamara. Az *egri* ügyvédi kamara dr. *Grünhut* Ferencz ügyvédet Jászberény székhelyivel a kamara lajstromába bejegyezte, ellenben *Back* Zsigmond jászberényi ügyvédet elhalálozása folytán kitörülte s irodája gondnokául dr. Grünhut Ferencz jászberényi ügyvédet nevezte ki. — A *máramarosszigeti* ügyvédi kamara *Hubert* József munkácsi lakos ügyvédet az ügyvédség gyakorlásától f. évi május hó 1-től október hó 31-éig terjedő hat hóra felfüggeszti. — A *szabadkai* ügyvédi kamara közhirré teszi, hogy dr. *Ivánovits* Iván ügyvéd székhelyét Bajaról Újvidékre tette át s hogy *Weindl* József zombori lakos ügyvéd önkéntes lemondása folytán a kamara lajstromából töröltetett.

TÁVIRATOK.

Berlin, május 2. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Hüne, a czentrum-párt vezére hir szerint el van tökélve, hogy jövőre nem fogad el sem országgyülési, sem birodalmi gyülési mandátumot, mert a parlamenti pályától vissza szándékozik lépni.

Karlsruhe, május 2. A német császári pár este félhét órakor ideérkezett.

Páris, május 2. (A képviselőház ülése.) Guillemet és Yves-Guyot a fogyasztási adó eltörlése iránt benyujtott inditvány sürgős tárgyalását kivánják. Dupuy miniszterelnök ellenzi a sürgősséget, mert az inditvány érett megfontolást igényel. A sürgősséget azonban 252 szavazattal 246 ellenében elfogadták.

Páris, május 2. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) *A képviselőházban szóba kerültek a munkatüzsde előtt tegnap lefolyt események. Dumay* szoczialista kérdi a kormányt, hogy micsoda utasitásokat adott közegeinek. Mindenesetre a *legnagyobb brutalitással* hajtották azokat végre. Néhány rendőr tisztességesen és udvariasan viselkedett, a kiknek számait azonban nem akarja megnevezni, mert ezzel árthatna előmenetelüknek. Baudin képviselőt minden ok nélkül letartóztatták. Söt még mikor Dumay a képviselői övét tartotta Baudin fölé, még akkor is bántalmazták. Igy elvész a népképviselet iránti tisztelet.

Cassagnac: E végből valóban nem volt érdemes a köztársaságot megalkotni.

Dumay: Azokhoz a polgárokhoz, a kik most miniszterek, több bizalmunk volt, mint elődjeikhez és azokhoz, a kiket utódjaikul emlitenek. (Ezzel szónok Constansra czéloz.) Pedig ugy járnak el, hogy a legnyugodtabb embereket is vaddá teszik.

Dupuis miniszterelnök röviden válaszolt. Mindenekelőtt szerencsét kiván a katonai és polgári hatóságoknak, a kik parancsait oly hiven teljesitették. A munkástüzsdét azok miatt a manifesztációk miatt zárták be, melyeknek természetét és lefolyását nem lehetett előre látni. A miniszterelnök felolvasta a rendőrség jelentését.

Pelletan tiltakozik az ellen, hogy a rendőrségnek több hitelt adjanak, mint a képviselőknek.

Dupuy: Egyszer már elég bátornak kellene lenni arra, hogy itt kimondjuk az igazságot. A törvényeket tiszteletben kell tartani. Ha nekem a törvény tiszteletben tartása és egy képviselő immunitása között kell választanom, *habozás nélkül a törvény mellett* fogok állást foglalni. A törvények fölött senki sem áll, még azok sem, a kik azt hozzák. Három hét óta utazza már be Baudin Franczaiországot azzal a hő vágygyal, hogy letartóztassák. Tegnap teljesedésbe ment kivánata. Nem kellene tehát neki panaszkodni.

Lavie szoczialista: Ez méltatlan beszéd.

Dupuis: Erre csak az a válaszom, hogy ha Lavie ur ugyanazt fogja tenni, mint Baudin, vele is egészen ugy fognak eljárni. Dupuis a ház tetszése és derültsége között hagyja el a szószéket. Beszéde átalánosan igen tetszett és jelölti beszédnek tekintik az átalános választások vezetésére.

Baudin ismét visszatér a tegnapi eseményekre. Ő nem tett semmit és mégis bántalmazták. Alig hogy a munkástüzsde előtt megjelent, egy rendőr bottal rontott neki és aztán megfogták és elhurczolták. Az őrszobában még galádabbul bántak vele. Dumay figyelmeztette a rendőri tisztviselőt, hogy szóló képviselő. Erre a tisztviselő felelte: *Ugy, képviselő? és arczul ütött.* (Nagy mozgás.) Én politikai életemben használtam már erőszakot *és még nagyobb erőszakot fogok még használni.* Én forradalmár vagyok. De tegnap nem tettem semmit. Miért vertek meg?

Dupuis miniszterelnök: Ön nem felelt. Nem ütött-e ön előbb egy rendőrt? Igen vagy nem?

Baudin ezt határozottan tagadja.

Cassagnac a vitát hiányosnak tartja. A miniszter közegeit nem vádolhatja büntetendő cselekménynyel, másrészt azonban Baudin igazságszeretetében sem kételkedhetik senki. Logikus volna Baudin kiadatását kérni a háztól. Vagy olyasmit tett, a mi miatt meg kell büntetni, vagy nem, akkor nem lett volna szabad letartóztatni. Önök republikánusok már odáig jutottak, hogy nevetnek felette, ha egy képviselő beszéli, hogy arczul ütötték. Cassagnac inditványozza, hogy Baudint és Dumayt *biróságilag üldözzék. Baudin csatlakozik es inditványhoz.*

Dumay rosszaló napirendet inditványoz. *Millerand vizsgálatot ajánl*, hogy az ügy jobban megvilágittassék.

Dupuis miniszterelnök kijelenti, hogy csak az *egyszerü napirendre* térést fogadhatja el, a mit a ház *319* szavazattal *130* ellenében *el is fogad.* (N. Fr. Pr.)

London, május 2. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol Corr. Az angol parlamentet valószinüleg még ez év őszén feloszlatják. *Gladstone* el van tökélve arra, hogy ha a felsőház a homerule-billt el nem fogadja, ugy a nemzet szavazatát fogja erre nézve kikérni.

London, május 2. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A yorki herczeg titkos eljegyzéséről szóló szenzácziós hirek alaptalanok. (N. Fr. Pr.)

Belgrád, május 2. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A Velika Serbia szerkesztője, dr. Kacsanszki, miután a kormány megvonta lapjától a szubvencziót, Oroszországba költözik.

Belgrád, május 2. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) *Maximovics* igazságügyminiszter Szemendrián igen fényes fogadtatásban részesült, tiszteletére fáklyásmenetet rendeztek.

Belgrád, május 2. (Az *Egyetértés* tudositójának távirata.) Velimirovics ezredes a király miszsiójában ma utazott Csettinyébe. Risztics és Belimarkovics, a volt régensek, nem fogadják el nyugdijaikat, mert nyugdijaztatásuk törvényes voltát vonakodnak elismerni.

Belgrád, május 2. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Majvoc, Ilia Csirics, Barcsis és Juba Krisztiset az április 13-iki eseményekben való közreműködésükért a fehér sasrenddel tüntették ki. Csirics őrnagyot ezredessé léptették elő. (N. Fr. Pr.)

Athén, május 2. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr.: Az ellenzék proklamácziókat terjeszt a nép között, melyekben az ország sanyaru pénzügyi helyzeteért a kormányt teszi felelőssé s magát a királyt sem kiméli, azt állitva róla, hogy Triku piszt részrehajlóan támogatja. Vasárnap népgyülést kellett volna tartani a Marsmezőn, néhány száz kivánczi meg is jelent a kitüzött órában, de szónok vagy vezér nem mutatkozott s ennélfogva a meetingből semmi sem lett.

Athén, május 2. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A politikai és pénzügyi helyzet mind aggasztóbbá valik; az agió 45%-ra emelkedett. *Trikupisz* azon fáradozik, hogy mielőbb öt milliónyi kölcsönt köthessen. Ha a pénzügyi válság elháritása nem sikerülne, állása saját pártja előtt is tarthatatlan. Utódjául már is *Kanariss* altengernagyot emlegetik, a ki az uj kabinetet megalakitva, uj választásokat irnak ki, a mely esetben azonban Delyanisz győzelme sincs kizárva, a minek *végzetes következményei* lehetnének Görögországra nézve.

Athen, május 2. Cephaloniában az elmult éjjel földrengést éreztek, mely azonban semmiféle kárt nem okozott.

Bukarest, május 2. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. *Boskovics* Sztoján a Belgrádból visszatért szerb követ levelet hozott Sándor királytól *Natáliának.* Határozottan állitják, hogy Natália fia hivása következtében végleg elhatározta, hogy *vissza tér* Belgrádba.

Christiania, május 2. A ma tartott miniszter-tanácsban megtörtént a Stang-miniszterium kinevezése. *Stang* Emilt kinevezték christianiai és *Gram*-ot stockholmi állami miniszterré. A többi miniszterek: *Hagerup* államtanácsos, *Thorne* és *Türü* volt államtanácsosok, *Bang* tanár, *Olsson* tüzérszázados, *Nielsen* forgalmi igazgató, *Motzfeld* és *Harbits* konzul. A tárczákat még nem osztották szét.

A német császári pár Svájczban.

Flüelen, május 2. A német császári pár ma kiséretével együtt a leggyönyörübb időben reggel nyolcz óra 20 perczkor ideérkezett. A pályaudvar igen izlésesen volt feldiszitve. A nagyterem és a csarnok koszorukkal volt teleaggatva és a pályaudvar ültetvényein keresztül vezető passarde hatalmas diadalivvé volt átalakitva s svájczi- meg német zászlókkal diszitve. A vonatból kiszálltak a császári pár, két szárnysegéd, báró Marschall államtamtitkár, gróf Eulenburg udvari főmarschall, báró Mirbach főudvarmester, dr. Lenthold udvari orvos, dr. Lucanus a kabinet-iroda feje és a katonai kiséret többi tagjai. A császárné kiséretében voltak Brockdorf grófné főudvarmesternő, Keller és Gersdorff grófnők, udvari hölgyek. A fogadásnál a pályaudvaron megjelentek a svájczi tisztek: Wieland ezredes hadtestparancsnok, Keller ezredes vezérkari főnök, Raffy alezredes, továbbá a német követség személyzete. A feleségek az üdvözlések után azonnal a Luzern-gőzösre mentek, a melynek szalonja és első osztályu kajütjei virágok

Luzern, május 2. (Délelőtt 10 óra 20 p.) A vierwaldstätti tavon tett kirándulásnak a legpompásabb idő kedvezett. A part mellett fekvő valamennyi helységben nagy néptömeg gyült egybe, mely a felségeket üdvözölte. A hajók közeledésével Luzern hegyeiről ágyudörej hangzott. Midőn a Luzern hajó, a főárboczon császári zászlóval a svájczi udvar elé érkezett és a zene rázenditett a Heil dir im Siegeskranz-ra, a tömeg lelkesült éljenzésekben tört ki. Kis leányok szép viseletben virágbokrétákat nyujtottak át. *Schuk* szövetségi elnök, Frey és Lachenal szövetségi tanácsosok elébe mentek a császári párnak, mire kölcsönösen szivélyesen üdvözölték egymást. A szövetségi tanácsosok azután a császári párt a zene hangjai mellett a szőnyegekkel fedett utczán keresztül a svájczi udvarba kisérték. A császár tábornoki diszegyenruhát viselt. A hivatalos üdvözlet és a kiséretek kölcsönös bemutatása a svájczi udvar nagy olvasótermében történt meg. — A diszlakomát a svájczi udvar nagy termében tálalták fel. A császár mellett a jobboldalon Frey szövetségi elnök, szemben vele Leshenel szövetségi tanácsos, Herzog tábornok, Marschall államtitkár és dr. Busch német követ, azután pedig a német és svájczi kiséret ültek. Mindössze 42 teriték volt. Az ebédnél a legkedélyesebb hangulat uralkodott.

A lakoma vége felé *Schenk* szövetségi elnök a következő köszöntöt mondta:

«Felségetek látogatásukkal tisztelték meg Svájczot s kedves alkalmat adtak ezzel a svájczi szövetségnek, hogy Felségeteket személyesen üdvözölje is kifejezze hódolatteljes nagyrabecsülését és tiszteletét. Egész Svájcz örvend e reá nézve oly jelentőséggel teljes napnak és e barátságos, személyes találkozásban örömest látja a hatalmas német birodalom és a szövetség közt fennálló jó viszony különös megpecsételését. Svájcz népe és hatóságai, bár el vannak tökélve, minden körülmények között és minden erejök megfeszitésével megvédeni az ország szabadságát és függetlenségét, a legélénkebb részvéttel kisérik mindazokat a törekvéseket és tetteket, melyek arra irányulnak, hogy a népek számára a béke megbecsülhetetlen áldásai megőriztessenek. Épp azért örömmel és bizalommal tekintenek Felséged hatalmas kezére, mert Felségedben a béke őrét és gyámolát látják. Poharamat ő felségeik, a német császár és a német császárné egészségére és boldogságára emelem!»

Vilmos császár következőleg válaszolt:

«Elnök ur! Szives meghivása, a melyet a császárnéhoz és hozzám intézett, hogy hazatérőben Svájczban töltsünk néhány órát, mind a kettőnket a legőszintébb örömmel töltött el. Szivből köszönöm és viszonzom, egyuttal az egész nép nevében is kedves üdvözletét és a szives fogadtatást, a melyben a svájcziak részesitettek. A gyönyörű vidék, a melyet az imént nutatott meg nekünk, nem ismeretlen előttem, mert fiatalabb éveimben már volt egyszer alkalmam gyönyörködni hegyeikben és tavaikban, a melyek évenkint ezer meg ezer földimnek adnak üdülést és erőt szives vendéglátással. Őrömmel konstatálom, hogy a barátságos, jó szomszédi viszony, a mely bennünket régtől fogva összefűz, változatlanul fennáll és remélem, hogy a szerződéssel biztositott forgalom Svájcz és Németország közt továbbra is üdvösen fog fejlődni és hozzá fog járulni a két nép baráti viszonyának fentartásához és megszilárditásához. Poharamat Svájcz, a svájcziak és a szövetségi elnök boldogságára emelem.»

A lakoma után a császár és a császárné cerclet tartottak. 12 órakor robogtak elő a kocsik. A svájczi udvartól a pályaudvarig sűrű néptömeg állott sorfalat. Az első kocsiban Luzern város polgármestere és főkapitánya ültek, a másodikban a császári pár és a szövetségi elnök, a harmadikban a kiséret, a negyedikben Frey szövetségi tanácsos és Marschall báró államtitkár, az ötödikben Busch német követ és Lachenal követségi tanácsos és a hatodikban Brackdorff és Keller grófnők. Hanke tábornok és gróf Eulenburg foglaltak helyet. Mindössze tizenhárom kocsi volt, melyeket lovasság kisért. Az egész uton a pályaudvarig a néptömeg lelkesülten üdvözölte a császári part, mely folytonosan szivélyesen viszonozta az üdvözletet. A pályaudvarban a császári pár szivelyes bucsut vett a szövetségi tanácsosoktól. A császári pár közvetlenül Karlsruheba utazik, a nélkül hogy Baselben megállna.

Basel, május 2. A császári vonat délután félhárom órakor érkezett meg az ünnepélyesen diszitett központi pályaudvarba, a hol a svájczi tisztek ebucsuztak a császártól és a császárnétól. Fogadtatás nem volt. A felségek 2 óra 35 perczkor folytatták utjukat Karlsruhéba.

Ahlwardt vádjai.

Berlin, május 2. A birodalmi gyülés tárgyalta Ahlwardt inditványát, mely szerint bizottság küldessék ki iratai megvizsgálására. *Cuny* előadó kiemeli, hogy Ahlwardt a rokkant alapra vonatkozólag egyátalán nem terjesztett elő iratokat, hanem csak három nyomtatványt 1870-ből és 1877-ből. Azután kijelenti, hogy leleplezésekről a mondottak szerint nincs szó. Ahlwardt azt állitotta, hogy nagy tőkepénzes hatalmak megakadályozták, hogy a rokkantak alapja 20 millióval erősebben dotáltassék, mert nem akarták, hogy a kormánynak nagy eszközök legyenek a kezében. A mi a hannover-altenbeckeni vasuti befektetést illeti, ez 294 millióból csak 12 milliót vett igénybe. E papirok sem hoztak veszteséget, hanem 241.000 márka nyereséget. Ahlwardt állitásai tehát semmiben sem alaposak.

Porsch előadó részletesen vázolja a bizottság eljárását a román vasuti társaságra vonatkozó iratok megvizsgálásánál és kiemeli, hogy az Ahlwardt által előterjesztett Meissner-féle anyagban sehol sem volt feltalálható Miguel pénzügyminiszter aláirása, hogy az iratok épen nem erősitik meg Ahlwardtnak a pénzügyminiszterre vonatkozó állitásait. Ahlwardt azt az igéretét nem váltotta be, hogy husvét után uj anyagot terjeszt elő. (Halljuk! Halljuk!) Porsch azzal végzi beszédét, hogy a ház méltósága tiltja az emelt vádak módositását és hogy a bizonyitékok semmit sem igazoltak. Ha Ahlwardtban egy szikra becsületérzés lakozik, vissza fogja vonni a vádakat. (Általános tetszés.)

Ahlwardt kijelenti, hogy az az állitás, hogy a rokkantak alapját illetőleg valami végbement a kulisszák mögött, gyanitás volt, mely a valószinűség nagy fokával birt. Ennek okmányokkal való igazolásáról soha sem mondott egy szót sem. (Általános nevetés.) Általános nyugtalanság között a hannover-altenbeckeni és más vasutak épitésével és finanszirozásával foglalkozik. Az elnök kifogásolja, midőn Ahlwardt Strousbergnek a román vasutaknál való működéséről akar beszélni. Ahlwardt azután beszélt az uj román vasut-társaság és a diskontótársaság alakitásáról, mely alkalommal több lap dijazásban részesült volna és azt állitja, hogy erre vonatkozólag bebizonyitotta a megvesztegetést. Elnök félbeszakitja: Ön nem bizonyitotta be azt! (Általános derültség.)

Ahlvardt azután ismétli amaz állitását, hogy az iratok most már össze vannak zavarva és azt mondja, ha Porsch azt állitja, hogy nem a bizottság zavarta össze azokat, ugy annak mindenesetre előbb kellett megtörténnie.

Levetzow elnök: Az ön által átnyujtott iratok már első pillanattól kezdve felügyelet alatt állottak. Erről gondoskodtunk. Egy lapot sem vettek el helyéről.

Ahlwardt azt mondja, a mi Calonderes levelét illeti, nyilvánvaló, hogy az a megvesztegetésnek bizonyitéka. Meg van azonban most már győződve arról, hogy Miguel pénzügyminiszter azzal összefüggésbe nem hozható. *Sajnálja állitásának e részét és visszavonja azt.* (Derültség.) Panaszkodik azután a bánásmód miatt, a melyben a bizottság részesitette és kijelenti, hogy nem vetheti alá magát a bizottság birói határozatának. Az egész ügyet a legközelebbi napokban ki fogja nyomatni és azután szivesen rendelkezésére áll a rendes biróságnak. A főpontokban nem tévedett. A ház egyhangulag elfogadta a bizottság javaslatát, mely szerint Ahlwardt inditványa elintézettnek jelentetik ki. *Az antiszemiták szintén a bizottság javaslata mellett szavaztak.*

KÖZGAZDASÁG.

Szófia, május 2. Az eső, mely a napokban Bulgária, különösen Kelet-Rumélia déli vidékét érte, nagyon kevés volt és a vetések még most is gyengék, kivált a rozs és árpa, melyből tetemes rész ki is veszett. A gabonaüzleti viszonyok mintha szilárdultak volna.

Alexandria, május 2. A termés a déli Nilus vidékén levő kerületekben kielégitő, egyebütt gyenge. A benszülöttek az aratás java részét angol kereskedőknek már eleve eladták. Egyiptom gabona- és babkivitele gyengébb lesz mint volt a mult 1891—92-ben vagy mint 1892—93-ban.

Chicago, május 2. A világkiállitás megnyitásánál mintegy 300.000 ember volt jelen. Az intézkedések, hogy a néptömeg közt a rend fenntartassék, nagyon hiányosak voltak. Az ugynevezett Kolumbus-gárda, mely mint kiállitási rendőrség szerepel, a néptömegekkel szemben teljesen tehetetlen volt. Nehány hirlapiró, attól való félelmökben, hogy az embertömegben agyonnyomatnak, az elnök emelvényére nyomultak, a rendőrség azonban eltávolította őket. Néhány egyént letartóztattak. A kiállitási épület belsejében az utóbbi hetekben véghezvitt óriási munka eredményét mutatja. A legtöbb külföldi osztály majdnem teljesen kész, ellentétben az amerikai osztálylyal, melyben eddig csak a szövetséges államok által kiállitott mezőgazdasági termékek vannak elhelyezve.

Páris, május 2. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) ***Boulevard-forgalom:*** 3%-os francia járadék 97.17, olasz járadék 93.22, spanyol exterieur 65.75, portugál 3%-os kölcsön 23.31, ottomán bank 601.87, török dohányrészvény 375.62, Rio Tinto 396.25, magyar aranyjáradék 95.87, török consol 22.30, osztrák-magyar államvasut 646.25, török sorsjegy 92.25.

Budapesti kereskedelmi és iparkamara.

A Budapesti kereskedelmi és iparkamara ujonnan megválasztott elnöke, *Lánczy* Leó, országgyűlési képviselő, ma foglalta el tisztét és ma fejtette ki programmját és valóban szép, eszmegazdag, jól átgondolt beszédben vázolta a kamara feladatát, irányát és czéljait. Nincs a kereskedelem és ipar napikérdései között egy sem, melyre ki ne terjeszkedett volna és melyre legalább ne jelezte volna egészséges felfogásu nézetét. Beszédének különösen egyik pontja, melyben a nemzeti magyar individualitást hangsulyozta, talált zajos tetszésre. És méltán. Attól a rövid interregnumtól eltekintve, a mikor Wahrman Mór állt a kamara élén, épen a nemzeti irányt, a magyar individualitást nélkülöztük leginkább az ország első kamarájában. De nem akarjuk azokat a szép benyomásokat, melyeket ma magunkkal hoztunk a kamarából, fájó visszaemlékezésekkel, a gyászos Kochmeister-Steinacker érára való utalással megzavarni, elhomályositani.

Az uj elnöknek ama szavai, hogy e «kamara sarkalatos elvei közé kell, hogy tartozzék az, hogy minden tettében, minden enunciácziójában, minden izében magyar legyen és hogy innen sugároozzék ki és innen hatoljon át a magyar nemzeti irány minden magyar kereskedő és iparos üzleti és magánéletébe»: bizonyára élénk visszhangra fognak találni nemcsak a kamara kerületében, hanem az egész országban. Reméljük, hiszszük, sőt tudjuk, hogy Lánczy Leó szájából nem üres frázis ez, hanem komoly törekvés, határozott czél, melynek megvalositására ő minden eszközt fel fog használni, és melyet a viszonyokhoz képest és a lehetőségig el is fog érni. Mert benne megvan a szivós kitartás, az erős akaraterő, a buzgalom és a képesség arra, hogy a kamarát arra a szinvonalra emelje, melyen látni szeretnők és melyen eddig nem volt. Csak igy fog a kamara megfelelhetni azoknak a feladatoknak, melyek neki létjogosultságot adnak és mindaddig, mig a kamarai törvény kellő módositása által, helyesebben egy uj kamarai törvény alkotása által a kamarák teljes szervezete át nem alakul: csak kiváló személyes vezetés az, mely az intézménynek tekintélyt, munkálkodásának tiszteletet és határozatainak érvényesülést tud szerezni. Ezt a vezetést most megszerezte magának a budapesti kereskedelmi és iparkamara *Lánczy* Leó személyében, kit őszinte örömmel üdvözlünk szép uj tisztében és üdvözöljük a Budapesti kereskedelmi és iparkamarát is, mely uj elnökének vezetése alatt üdvös tevékenységet fejthet ki a kereskedelem és ipar emelése és magyarosodása érdekében.

A mai ülésről közöljük a következő tudósitást:

A napirend előtt *Viola* Imre fővárosi tanácsnok szólalt föl, mint a ki a kamarai választásokat a törvényhatóság megbizásából vezette s jelenté, hogy az április 8-ikán tartott választás eredményéről szóló jelentést fölterjesztették a kereskedelemügyi miniszterhez, a ki azt tudomásul vette és megerősitette. Most, midőn ez megtörtént, szerencsének tartja, hogy *Lánczy* Leót s alelnöktársait, mint megválasztottakat üdvözölheti. Ily jeles erőket nyervén a kamara, teljes nyugalommal jelentheti ki a Budapesti kereskedelmi és iparkamarát törvényesen megalakultnak, a melyről biztosan reményli, hogy ezentul is, mint eddig, vezérszerepet log vinni a kereskedelem és ipar fölvirágoztatása körül. Ajánlja magát a kamara további jóindulatába. (Éljenzés.)

Lánczy Leó elfoglalva az elnöki széket, a következő nagyhatásu beszédet mondja:

Mélyen tisztelt uraim! (Halljuk!) A midőn becses bizalmuk alapján s a kereskedelmi miniszter ur helybenhagyásával a mélyen tisztelt kamara elnöki székét ezennel elfogadom, engedjék meg, hogy mindenekelőtt őszinte, hálás köszönetemet fejezzem ki ama felette nagy megtiszteltetésért, melylyel engemet ezen kamaraelnöki megválasztás által kitüntetni kegyeskedtek. Annál jobban hat meg engem ez a bizalom, minél inkább érzem, hogy erre magamat méltóvá kell tennem a jövőben, mert hisz a multban nem mutathatok oly érdemekre, melyek oly magas kitüntetésre érdemesitenének. Legyenek meggyőződve, hogy mindenkor szent kötelességemnek fogom ismerni, hogy magamat teljes odaadással szenteljem azon nagy és fontos feladatnak, melyet a kereskedelmi és iparkamara ügyköre felölel és hogy szerény tehetségemmel el fogok követni mindent arra nézve, hogy ezen kamara *tekintélye ugy fent, mint lent fentartassék* és emeltessék, hogy ezen kamara *sulya azon érdekkörben,* melyben működni hivatott, nyomatékos tényező gyanánt érvényesüljön. (Eljenzés.) Törekvésem erre annál inkább kell, hogy irányozva legyen, mert csak ugy vélek nyomdokaiban és irányában haladhatni azon kiváló férfiunak, a ki hosszu éveken át, ugyis mint a kamara irányadó tagja, ugyis mint bölcs elnöke büszkeségünk volt. *Wahrmann* Mórt, kitünő elődömnek és közületünknek ezen kiváló alakját e kamarában mindenkepen pótolni én magamat képesnek nem érzem — sokkal erősebb volt az ő tehetsége, sokkal nagyobb volt az ő tekintélye, sokkal dusabb a tapasztalatoknak tárháza, melylyel ő tanácskozásainknak vezetésében rendelkezett, hogy azon mély űrt, mely utána támadt, oly hamar betölteni lehetne. De ha nem is fogom pótolhatni, ugy legalább teljes erőmből azon leszek, hogy hozzá méltóan álljak ezen kamara ügyvezetésének élén. (Eljenzés).

Az irány, melyben szerény felfogásom szerint a kereskedelmi és iparkamarának haladnia kellene és azon kereskedelmi és ipari politika, melyet követnie, követelnie és hatáskörében támogatnia kell, a *szabad verseny és a szabad forgalom* iránya, de mindig azon egészségesen önös megszoritással, hogy zsenge iparunk s kereskedelmünk fejlődhetése érdekében lehetőleg követtessék el minden, a mi ezt — bel- és külföldi nehézségekkel szemben — védeni alkalmas. Azért kell, hogy hivei legyünk azon nemzeti kormányunk által is követett kereskedelmi és vámpolitikának, mely *szerződéses* alapon nyugszik, mely bár mindig a kompromisszum jellegével fog birni, mégis ügyesen vezetve és az állam egyéb hatalmi eszközei által támogatva tért enged iparunk intenziv fejlődésének, védheti iparunkat egyfelől a fejlettebb Nyugottal szemben és másfelől piaczot teremthet neki Kelet felé, de egyszersmind elhárithatja azon akadályokat, melyek nyersterményeink feleslegének exportálását megnehezitik. Ugyanezen alapból kiindulva, iparunk fejlesztése érdekében főleg az ország keleti és délkeleti részeiben szükségképeni követelménynek tünik fel azon törekvésünk, hogy *román szomszédainkkal* végre oly szerződéses egyezségre jussunk, mely ipari és bányaterményeinknek geografiai helyzetünknél fogva természetadta piaczait hóditsa vissza. (Helyeslés.)

A társadalmi suly és a közéletben érvényesülő befolyás, melyet a kereskedelmi és ipari osztály magának joggal vindikál, nemcsak anyagi tőkéjének, de szellemi vagyonának gyarapitása által bőven öregbithető, ezen kamarának kiváló feladatát képezi mindazon intézményeknek létesitését és fejlesztését, kezdeményezését vagy támogatását zászlójára irni, melyek alkalmasak az ipari és kereskedelmi osztály szellemi szinvonalát és igy szellemi fölényét a nemzet többi osztályaival szemben és mellett emelni. Ilyen intézmények közé tartozik főleg a tudományos alapon nyugvó és általános müveltséggel párosult magasabb *szakoktatás* intenziv fejlesztése és egyátalában a szakoktatás minden fokozatához való könnyü hozzáférhetés által oly kereskedői és iparosanyagot nevelni, hogy bennünket e tekintetben semmi nemzet Európában tul ne szárnyalhasson. Ezen szempontok alá esik a *nők kereskedelmi szakoktatásának* kérdése is, mely méltán hivja ki teljes érdeklődésünket; ezen törekvések keretébe tartozik az eddigieknél nagyobbszabásu és a czélérést jobban biztositó stipendiumok megszavazása, illetve kieszközlése is. (Helyeslés.) Szerencsénkre kormányunk és a törvényhozás éber figyelemmel és valóban elismerésre méltó buzgalommal karolnak fel mindent, a mi kereskedelmi és ipari téren fejlesztésre vezet és megkönnyitésül szolgál. Tényleg óriási haladást konstatálhatunk a köztényezőknek e részbeli fogékonysága, érzéke tekintetében. Mert hiszen nem rég, hogy ezen az állami életre és a nemzeti kulturára oly nagy horderejü hivatás-szferák, melyeket kamaránk képvisel, még nem találtak azon méltatásra, mely megilleti és évtizedek kellettek, mig az ipar és kereskedelem mély és széles kihatása az egész állami életre felismertetett és megbecsültetett volna épen nemzetünk zöme által. Szerencsénkre most már e tekintetben kevesebb panaszra van okunk és igy csak résen kell állanunk, hogy ezen buzgalom, ezen méltatás, el ne lankadjon. Teljes meggyőződésből jelentem ki, hogy a magyar kereskedelmi és ipari osztály oly nagy érdemeket szerzett magának máris a magyar nemzet állami és kulturális érdekei körül, hogy teljes önérzettel követelhetjük már nemcsak magának ezen érdekcsoportok tárgyi kielégitése számára a kellő érzéket az állam és a társadalom minden tényezőjénél, de követelhetjük ezen nagyfontosságu érdekkörök letéteményesei, *iparosaink és kereskedőink* számára is azt az elismerést, azt a megbecsülést, azt a társadalmi és politikai pozicziót, mely őket megilleti intelligenciájuknál és azon jelentekeny aránynal fogva, melyben az állami és társadalmi terhek viselése ezekre az osztályokra hárul. Követeljük ezt annál inkább, mert már rég nem igaz az, hogy a magyar nemzet funkcziói és a magyar nemzet speciális érdekeinek megóvása egyesegyedül a *földbirtok* fogalmához volna kötve. Magyar hazafias érzület ápolása, a magyar kultura fejlesztése, a magyar nyelv terjesztése másajku vidékeken e hazán belül és önálló államiságának hirdetése a haza határain tul, mind ebben a magyar kereskedőnek és iparosnak ma már kiváló része van és ezek tekintetében nemzetünk létharczában az utóbbi idők óta valódi pionnier-szolgálatokat végez. (Helyeslés.)

T. összülés! Egy uj éra nyilik meg előttünk, a magyar kereskedők és iparosok előtt. Azon nagyfontosságu, hazánkra és a monarkhiára nézve mondhatni korszakotalkotó átalakulás után, melyet pénzrendszerünk és ezzel karöltve hitelviszonyaink ujjászervezése magában rejt. Éremügyi viszonyaink gyökeres megváltoztatása folytán az anyagi élet terén lépünk be jóformán a nyugateurópai kulturnemzetek családjába, ez által a kereskedelmi és iparososztály látkörének és tevékenysége területének szükségképen tágulnia kell, számos uj kapocs fogja őt a nemzetközi forgalomhoz csatolni és fokozódni fognak azon igények, melyek értelmisége irányában támasztatnak.

De nemcsak a valutaszabályozás által teremtett uj helyzet támasztand a magyar közgazdasági közönséggel szemben anyagi és szellemi tekintetben magasabb igényeket, hanem azon másik, korunkat mozgató és a jövő láthatárát máris vérvörös felhők által jelző nagy társadalmi kérdés, a *munkáskérdés* és a *nyers munka viszonya* a munkaadóhoz; ezen a fennálló társadalmi jogrendet és a jelenlegi kereseti viszonyokat alapjában felforgató kérdés az, mely egész intelligenciánkat, szellemi erőnknek egész megfeszitését a hazánk speciális viszonyaival számoló megoldási módozatok tekintetében provokálja. Látni méltóztatnak tehát, hogy komplikált azon érdekkör, melynek hivatott őre és istápolója a kamarai intézmény. Ez, mint minden emberi intézmény azzá válik, mivé faragni képesek vagyunk és bábu fog maradni, ha nem fogunk beléje életet önteni, de ha módját fogjuk tudni, hogy az uj éra csillagzatai alatt is és a nagy társadalmi kérdések tusája közepette is, ugy az eszmék felvetése, valamint a felmerülő kérdések alapos, beavatott és mindenekelőtt gyakorlati érvényü megoldása avagy irányzása által közgazdasági életünk mozgalmának élén maradjunk, akkor kamarai intézményünk minden szervezeti hiánya daczára fontos tényezővé fog válni államban és társadalomban egyaránt. (Élénk éljenzés.)

Nem emlitem azt fel, mintha kritikát kivánnék gyakorolni a lefolyt kamarai működésről, oh nem, hiszen számos kereskedelmet és iparügyet, jogszolgáltatást, hitelügyet és pénzforgalmat, vám- és adóügyet, nemkülönben közlekedési ügyet egyaránt érintő kérdést vetett fel a lefolyt kamara és számos kezdeményezést köszönünk neki, annyira, hogy működését meddőnek nem mondhatjuk. Csak a jövő fokozottabb feladataira kivántam reflektálni.

Ha beszédem folyamán különösen hangsulyoztam a kereskedő- és iparososzály müveltségi szinvonalának szükségszerü emelését tettem azt azon tiszta meggyőződésből, hogy csak ha egy gazdag, magas müveltségi fokon álló kereskedő- és iparososztály fog fennállani, leszünk képesek az eddiginél még fokozottabb mérvben azon a kereskedelmi és iparososztály vállaira bizott nagy nemzeti érdeket szolgálni, mely abban rejlik, hogy a *nemzetközi forgalomban nemzeti magyar egyéniségünket* is juttassuk érvényre. (Zajos tetszés.) Azért ezen kamara szárkalatos elvei közé kell, hogy tartozzék az, hogy minden tettében, minden enunciácziójában, minden izében *magyar* legyen és hogy innen sugároozzék ki és innen hatoljon át a magyar nemzeti irány minden magyar kereskedő és iparos üzleti és magánéletébe. Mert csak ha párositva leszünk képesek átültetni az élet termő fájába ama költői eszmék magvait, miszerint: «hass, alkoss és gyarapits», de egyszersmind, hogy «nyelvében él a nemzet», csak akkor fog megvalósulni a költő látnoki szava, mely hirdeti: «a haza fényre derül.»

T. kamara! Midőn ismételtelten, ugy a magam, valamint elnöktársaim nevében őszinte hálánknak adnék kifejezést azért, hogy bizalmuknak letéteményesei gyanánt bennünket méltóztattak megválasztani, engedjék meg, hogy szives elnézésüket kérjem ki elnökségem esetleges fogyatékosságaival szemben. Egyébiránt tisztemben akkor fognak leghathatósabban támogatni, ha az e teremben mindig fennállott hagyományszerü tárgyilagos, higgadt és egymás iránt türelmes tárgyalási rendszert és módot a jövőben is fenntartani szivesek lesznek. Mi viszont kötelességünknek fogjuk ismerni ezt a tárgyalások részrehajlatlan, biztos és békülékeny vezetése által meghálálni.

Végül legyen még szabad megemlékeznem azon érdemekről, melyeket Viola igen t. városi tanácsnok ur kamaránk megalakulása körül magának szerzett és kérem őt, hogy fogadja ugy az én és elnöktársaim, valamint az összes kamarai tag urak őszinte köszönetét azon fáradozásáért és azon tapintatos eljárásáért, melyet a kamara megalakitása körül kifejteni szives volt. (Élénk éljenzés.)

Ezután kezdetét vette az együttes ülés, a melynek megnyitása után *Kohn* Gábor a kereskedelmi s *Madary* Gábor az ipari osztály nevében üdvözölték az ujonnan megválasztott elnököt.

Lánczy Leó erre rövid, lendületes beszédben válaszolt, első sorban nagynevü elődéről: *Wahrmann* Mórról emlékezve meg a kegyelet hangján, óhajtva, hogy az ő szelleme uralkodjék a kamarában folyó fontos tárgyalások fölött s kérve a maga részére a kamarai tagok támogatását. (Zajos éljenzés.)

A napirendretérés után jelenti az elnök, hogy a miskolczi kamarát *Holländer* Ede alelnöknek, a soproni kamarát *Flandorffer* Pál alelnöknek, a temesvári kamarát pedig *Eisenstädter* Ignácz elnöknek elhalálozásával nagy csapás érte. Kéri, hogy emlékezetük jegyzőkönyvileg örökittessék meg. (Helyeslés.)

Kohn Gábor javasolja, hogy 3000 frtot szavazzon meg a kamara arra a czélra, hogy ez az összeg osztassék szét a vidéki, rossz viszonyok folytán sujtott kereskedők és iparosok között. A többség az inditványhoz nem járult hozzá.

A *váltókövetelésekből* eredő kamatjövedelem megadóztatásának ügyét, további tárgyalás végett, kiadták az inditványozó székesfehérvári kamarának.

A *csődtörvény* módositása ügyében — javaslattétel végett — bizottság volt kiküldve, a melynek előterjesztését a kamara tudomásul vette. *Singer* bizottsági tag jelenti, hogy neki a bizottság nézetével szemben — egy szakasz tekintetében — ellenkező véleménye volt; kivánta ugyanis s ehhez most is ragaszkodik, hogy a törvény amaz intézkedése, a mely szerint *tömeggondnok csakis ügyvéd lehessen,* meg legyen változtatva s tömeggondnok nem csupán ügyvéd, hanem más is, például kereskedő lehessen. Hasonlóképen nyilatkozott *Fürst* bizottsági tag is, mig ellenkezőleg dr. *Schreyer* Jakab, a csődügy gyors és korrekt lebonyolitása szempontjából ragaszkodik ahhoz, hogy tömeggondnok csakis ügyvéd lehessen. *Herczeg* bizottsági tag Singer nézetéhez csatlakozik. Haraszti *Jellinek* Henrik helyesnek tartja, hogy a kereskedelemre és iparra nézve ily fontos kérdésben a kamara hallatja szavát. A törvényjavaslat szellemét általánosságban magáévá teszi s elismeri azt is, hogy a csődügyben az ügyvédi közreműködés nélkülözhetlen, ámde a csődügyekben nemcsak formai kérdések elintézéséről van szó, hanem olyanokról is, a melyeket egy gyakorlatias kereskedő gyorsabban s jobban fog elintézni. Javasolja tehát, hogy fogadja el a kamara Singer ama módositványát, hogy a csődtömeghez egy vagyonkezelő kereskedő is beválasztható legyen. A kamara ezután az előterjesztést, Jellinek javaslatához képest, elfogadta.

Ezután megválasztották a tiz rendbeli szakbizottság tagjait és tudomásul vették a mult évi zárszámadást.

Régebben amaz inditvány merült föl, hogy a külföldi tüzbiztositó intézetek szorittassanak arra, hogy ama tartaléktőkéket, a melyeket gyüjteni kötelesek, helyezzék el Magyarországon. A kamara ez ügyben bizottságot küldött ki, a mely az illető tüzbiztositótársaságok küldötteinek részét is meghallgassa s aztán véleményes jelentést terjesszenek elő. A bizottság tagjai lesznek: Császár Jenő, Jellinek Henrik, Lukács József, Müller Vilmos, Ullmann Emil.

Brázay Kálmán inditványozza, hogy a kamara inditson a sajtó támogatásával országos mozgalmat oly czélból, hogy a *hazai füszerkereskedők* kötelezzék magukat kizárólag magyar czukor, czukorka és csokoládé forgalomba hozására s intézzen a miniszterhez fölterjesztést a czukorfogyasztási adó megszüntetése végett. A kereskedelmi osztály javasolja, hogy az ügy — tanulmányozás és jelentéstétel végett — szükebbkörü bizottságnak adassék ki. E javaslathoz a kamara hozzájárult.

Hüttl Tivadar és *Hacker* Lajos inditványozzák, hogy a *vasuti üzletszabályzat* több rendelkezése, a mely sérelmes a kereskedelemre, revizió alá vétessék, s kérik bizottság kiküldését az üzletszabályzat módositásának tanulmányozására és javaslattételre. *Jellinek* Henrik, arravaló tekintettel, hogy a kereskedelemügyi miniszter utasitása folytán a fuvardij átutalása — bizonyos kötelezettségek mellett — a belföldi forgalomban lehetővé van téve, kéri, hogy a miniszter kéressék föl emez enyhitő rendeletének a külföldi forgalomra való kiterjesztésére is. Jellinek egyébként nem ellenzi a bizottság kiküldését. A kamara ezután elfogadta a javaslatot.

A kamara pártolja ama kérelmet, hogy Kecskeméten *telefonhálozat* rendeztessék be s hogy Czegléd és Szeged között naponkint a reggeli órákban közlekedő személyvonat rendszeresittessék.

A paraffin vámmentes behozatalának ügyével, a kamara megbizása folytán, az elnökség fog legközelebb foglalkozni.

A kamara ülése ezzel véget ért.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

‡ **Az uj nikelpénzek.** A pénzügyminiszterium vezetésével megbizott m. kir. miniszterelnök, a koronaértékre szóló nickel-érmék forgalombahozatala és az o. é. huszkrajczáros ezüstváltópénz bevonása tárgyában a következő rendeletet bocsátotta ki:

A birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok cs. kir. pénzügyminiszterével létrejött megegyezés alapján, a magyar kir. állami pénztárak és a cs. kir. állami pénztárak a koronaértékre szóló nikel-érméknek, nevezetesen a nikel huszfilléreseknek és tizfilléreseknek forgalomba hozatalát ez évi május hó 1-jén kezdik meg. A magyar és ausztriai veretü nikel-érmék a törvény értelmében névértékökben és pedig ausztriai értékre szóló fizetéseknél a huszfilléresek tiz és a tizfilléresek öt ausztriai értekü krajczárral számitva, fogadandók el. Az állami és egyéb közpénztárak a nikel-érmeket öt o. é. forintig, illetőleg tiz koronáig terjedő összegekben fizetéskép elfogadni tartoznak. Ugyszintén a magánforgalomban senki sincs kötelezve nikel-érméket öt o. é. frtnál, illetőleg tiz koronánál nagyobb összegben fizetéskép elfogadni. A m. kir. központi állampénztár, a budapesti és zágrábi állampénztarak, nemkülönben a váltópénztári teendőkkel megbizott debreczeni, eszéki, fiumei, győri, kassai, kolozsvári, nagyszebeni, pozsonyi, szegedi és temesvári kir. adóhivatalok nikel-érmeket minden összegben elfogadnak más törvényes fizetési eszközre való átváltás végett. A koronaértékre szóló nikel-érmék kiadásának arányában a m. kir. állampénztárak a huszkrajczáros o. é. ezüst váltópénzt be fogják vonni. A be nem vont huszkrajczáros o. é. ezüst-váltópénz eddigi törvényes forgalmát további intézkedésig megtartja.

*** **Fuvardijmérséklés takarmányra.** A magyar államvasutak igazgatósága a kereskedelemügyi miniszter rendelete alapján a teljes százazság következtében az ország számos vidékén beállott *takarmánynyhiányra* való tekintettel és abból a czélból, hogy takarmánynemüek távolabb fekvő termelőhelyekről is jutányosan beszerezhetők legyenek, elhatároz a, hogy e hó 4. napjától kezdve mindennemü száritott és friss takarmányfélék (u. m. széna, szalma, szecska, bükköny, luczerna, lóhere, száritott moslék stb.) a m. kir. államvasutak összes vonalain ez évi junius végéig négyszáz kilométer távolsági, kocsi- és kilométerenkint nyolcz krajczárnyi önköltségi, négyszáz kilométeren tul pedig a többlet után kocsi- és kilométerenkint négy krnyi rendkivül mérsékelt díj alapján szállittassanak, mely díjtétekben a szállitási adó és egyéb mellékilletek is beufoglaltassanak. A kedvezmény előfeltételét képezi, hogy a küldemények a m. kir. államvasutak vonalain legalább száz kilométernyi távolságra szállittassanak és a czimzettnek valamely hazai vasuti vasutállomáson kiszolgáltassanak. Nehogy a belföldi takarmanyhiány enyhitésére szolgáló e kedvezmény czélellenesen ujból feladás utján kiviteli czélokra igénybevehető legyen, az engedélyezett mérsékelt dijárak nem alkalmazhatók oly állomásokra, melyek az ország határokhoz 30 kilométernél közelebb fekösznek. A mezőgazdák rendelkezésére álló ezen a rendes dijszabásokkal szemben 50—80% mérséklést képező kivételes és ideiglenes kedvezmény különös ellenőrzési rendszabályhoz kötve mincsen, miután azonban a kedvezmény czélzata az, hogy takarmány beszerzése a gazdák számára könnyittessék meg, ennélfogva utasitva vannak az állomások arra figyelni, hogy e kedvezménynyel nyerészkedési czélokra visszaélés ne történjék.

SORSOLÁS.

— **Osztrák vörös kereszt-sorsjegyek.** A tegnap megtartott 32-dik sorsoláson nyertek: **25.000** forintot 5703 sor. 23 sz., **1000** forintot 8169 sor. 11 sz., **500** forintot 2905 sor. 10 sz., 8766 sor. 6 sz. és 11620 sor. 2 sz., **100** forintot 353 sor. 9 sz., 1845 sor. 31 sz., 2833 sor. 21 sz., 5170 sor. 17 sz., 5439 sor. 46 sz., 6899 sor. 9 sz., 6958 sor. 46 sz., 7149 sor. 30 sz., 10620 sor. 24 sz. és 11723 sor. 46 sz.; **50** forintot 268 sor. 23 sz., 1472 sor. 13 sz., 3362 sor. 11 sz., 3438 sor. 45 sz., 6722 sor. 28 sz., 9261 sor. 16 sz., 9323 sor. 45 sz., 10071 sor. 45 sz., 11412 sor 5 sz. és 11543 sor. 48 sz. Törlesztésre kihuzattak: 1779 1937 4619 4988 5788 6484 7541 8792 9278 és 9725 sorszámok. Az ezekben foglalt sorsjegyeket 12 forintjával váltják be.

IPARÜGYEK.

— **A kereskedelmi muzeum államositása.** A kereskedelmi muzeum uj igazgatója *Ráth* Károly terjedelmes emlékiratot dolgozott ki ez intézet ujjászervezése tárgyában. Ez emlékiratot legutóbb egy *Lukács* Béla elnöklete alatt tartott értekezlet tárgyalta, mely egyhangulag azt az óhajt fejezte ki, *hogy a kereskedelmi muzeum államositassék.* A kereskedelmi miniszter elvben hajlandónak nyilatkozott ez óhaj teljesitésére. Igy értesülünk, hogy a kereskedelmi minisztériumot a fő- és székváros kellő közepébe akarják helyezni, nevezetesen a régi *dologház* helyére, a hol a kerepesi-ut legélénkebb központján a közönség által kön

Lajos (Budapest) ezüst érmet kerti butorokért; *Gáspár* Antal (Marosvásárhely) ezüst érmet hidegen folyó ojtó viaszért; *Adamszky* József és fia (Budapest) bronzérmet kerti vázákért; *Magyar mezőgazdák szövetkezete* (Budapest) bronzérmet permetezőért; *Klusinek* János (Budapest) bronzérmet permetezőért.

Elismerését fejezte ki a biráló bizottság *Mauthner* Ödönnek és *Sátori* Miksa és Mór czégnek, versenyen kivül kiállitott mütrágyákért és a *tordai állami kertészetnek* versenyen kivül kiállitott gyümölcsfákért.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **A budapesti kereskedelmi és iparbank r. t. fizetésképlelensége** ügyében még semmi ujabb döntés nem történt. A hitelezők által megállapittatott, hogy a ksi bank visszleszámitolási kötelezettsége körülbelől 600.000 frtra rug. Ebben az összegben érdekelve vannak kerek összegekben: a budapesti bankegyesület 130.000 frttal, Mauksch Sámuel czég 120.000 frttal, Mandl M. és J. Bécsben 45.000 frttal, az országos központi takarékpénztár 95.000 frttal, a magyar leszámitoló és pénzváltóbank 45.000 frttal, a pesti magyar kereskedelmi bank 39.000 frttal, az egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár 33.000 frttal, a pesti hazai első takarékpénztár-egyesület 18.000 frttal, az angol-osztrák bank budapesti fiókintézete 25.000 frttal, a belvárosi takarékpénztár 25.000 frttal, Grünhut és testvére czég 12.000 frttal, az osztrák-magyar bank 2000 frttal. Ezek a hitelezők mindenesetre teljesen ki lesznek elégitve, mig a szegénysorsu részvényesek, mert ezek jobbára szegény emberek, mindenesetre veszteséget szenvednek, esakhogy ez a veszteség csekély összegre olvadna, ha az a fejetlenség, az a kapkodás és az a csekély szakértelem, mely a bank kezelésében az utóbbi hetekben lábrakapott, nem okoz az eddigieknél is nagyobb zavarokat. E hibák nélkül nem került volna a bank a mostani helyzetbe, melyet esakis a többi intézetek bizalmatlansága idézett elő, mely bizalmatlanságot az igazgatóság oktalan lármája ébresztett. Valószinüleg sikerülni fog valamelyik budapesti intézettel olyforma megállapodásra jutni, hogy a hitelegyletek váltóit valamely más intézet átveszi, mert ellenkező esetben sok derék kereskedő és iparos kerül nagy zavarba. A részvényesek szempontjából mindenesetre legüdvösebb volna, ha az egyezség a *Fővárosi bankrészvénytársasággal* létrejönne, mert ez az intézet az ő szakavatott, szolid és lelkiismeretes vezetésénél fogva feltétlen bizalmat érdemel, másrészt rokonjellegű a budapesti kereskedelmi és iparbankkal. Ha erre vonatkozó elfogadható propozicziók tétetnek a legközelebbi rendkivüli közgyülésen, akkor a részvényesek tulnyomó többsége még áldozatokra is hajlandó volna, mert ezt tartják az egyedüli módnak arra, hogy részvénytőkéjüknek legalább egy részét megmentve lássák.

** **A budapesti kereskedelmi és iparkamara** uj elnöksége azt az intézkedést honositotta meg, hogy minden szerdán délután *elnöki értekezleteket* tart, melyen a folyó ügyeket elintézik, az előkészitésre váró darabokat az osztályoknak, bizottságoknak vagy egyeseknek kiosztják, végre egyes kérdések elintézésének módját megbeszélik. Az első ily elnöki értekezlet holnap lesz.

** **Az osztrák-magyar bank** ma teszi közzé április 30-ikáról szóló heti kimutatását, mely szerint az ultimo alkalmából 19.237.000 frttal növekedett a kölcsönüzlet, a miből a váltótárczára 18,073.000 forint, a lombardüzletre pedig 1,200.000 frt esik. E nagy benyujtások daczára csak 12.074.000 forinttal növekedett a bankjegyforgalom és az államjegyek forgalma is csak 132.000 forinttal szaporodott 312.467.000 forintra. Az érczkészlet ismét apadt 313.000 forinttal, a mi ujabbi kiközönségesre esik. Az adómentes bankjegytartalék csökkenése 14.560.000 frt. — A bankkimutatás velünk közölt tételei, összehasonlitva a tavalyi és tavalyelőtti megfelelő tételekkel, a következők:

	1891	1892	1893
	millió frtokban		
Bankjegyforgalom . . .	402·5	411·9	479·3
Érczkészlet	244·5	245·5	293·6
Váltótárcza	147·0	151·3	187·0
Lombard-üzlet	23·0	23·2	21·9
Adómentes bankjegytartalék	44·9	39·5	16·2

** **Uj takarékpénztár** alakult a fővárosban vasárnap *Budapest-erzsébetvárosi takarékpénztár* czéggel dr. *Morzsányi* Károly orsz. képviselő elnöklete alatt. Az alaptőke 1 millió frt, a miből 30%, vagyis 300.000 frt van befizetve. Az igazgatóságba az alapitók által kineveztettek: Beliczay Béla, Ehrlich Miksa, Freund Ferencz, Kaschnitz Gyula, Meitner Bernát, dr. Morzsányi Károly, Polatsek Sándor, Stern Dávid, Strobentz Károly, Weitzenfeld Jakab és Weltner Jakab. A közgyülés után az igazgatóság alakult meg és elnökül dr. *Morzsányi* Károly képviselőt, alelnökül *Weltner* Jakabot és *Freund* Ferenczet választotta meg. A felügyelő bizottságba beválasztattak: Elfer Dániel, Flusz József, dr. Nagy Jenő, Tokaji Nagy Lajos, Stadler Károly. Valami nagy hiányt nem fog pótolni ez az uj takarékpénztár sem, melynek létjogosultságához sok kétely fér. Ha már a főváros három kerületében van ily felesleges intézmény, a többi kerületek csak nem maradnak el?

x **Első leánykiházasitási egylet.** Ez év április havában 347 uj jutalékrész lett beiratva és nászjutalékok fejében 13.078 frt 60 krt fizettetett ki. 1893. jan.-1-től április 30á-ig beirt jutalékrészek száma 2290 és a kifizetett nászjutalékok összege 25.879 forint 52 kr.

BUDAPESTI ÁRU- ÉS ERTÉKTŐZSDE.

— Május 2. —

Gabonatőzsde.

A *buza*-üzlet ma igen szilárd irányt követett; a kinálat meglehetős nagy volt ugyan, s csak néhány malom vásárolt be élenken; mintegy 27.000 mm. buza kelt el, melyért 10 krajczárral magasabb árakat fizettek. Rozs szintén szilárdabb irányt követett s 10 krajczárral javult; a többi gabonanemekben gyenge forgalom volt, és sem irányuk, sem áruk nem változott. — Eladatott:

Buza. *Tiszavidéki* 100 mm. 79.5 k. 8.60 frt, 100 mm. 79 k. 8.55 frt, 100 mm. 78 k. 8.42½ frt, 100 mm 78 k. 8.50 frt, 100 mm. 78 k. 8.45 frt, 100 mm. 78 k. 8.60 frt, 100 mm. 77.3 k. 8.42½ frt, 200 mm. 77 k. 8.45 frt, 100 mm. 76.2 k. 8.25 frt, 100 mm. 75 k. 8.15 frt, 100 mm. 74.5 k. 8 frt, 100 mm. 73.5 k. 7.90 frt; mind három hónapra.

Pestmegyei 200 mm. 78 k. 8.55 frt, 400 mm. 77 k. 8.40 frt, 100 mm. 76 k. 8.27½ frt, 500 mm. 73.6 k. 7.85 frt; mind három hónapra.

Bánsági 5800 mm. 77.4 k. 8.37½ frt, 3700 mm. 77 k. 8.45 frt, mindkettő három hónapra.

Fehérmegyei 400 mm. 75 k. 8.25 frt, három hónapra.

Bácskai 1000 mm. 75.2 k. és 1000 mm. 74.5 k. 8.20 frt; mindkettő három hónapra.

Oláhországi 4000 mm. 74.5 k. 7.10 frt, három hónapra.

Rozs 300 mm. 7 frt, 200 mm. 6.95 frt; mindkettő készpénzfizetés mellett.

Zab 200 mm. 6.27½ frt, 200 mm. 6.15 frt, 100 mm. 6.12½ frt, mind készpénzfizetés mellett.

Mai hivatalos effektiv-árak:

			frttól	frtig
Buza	ó bánsági	75—79 kg.	7.80	8.20
—	» tiszavidéki	75—80 »	7.95	8.55
—	» pestvidéki	75—80 »	7.90	8.50
—	» fehérmegyei	75—80 »	7.90	8.50
—	» bácskai	75—79 »	7.95	8.50
—	» északmagyarorsz.	75—81 »	—.—	—.—
Rozs	»	70—72 »	6.85	7.10
Árpa	» takarmány	60—62 »	5.65	5.90
—	» égetni való	62—64 »	6.—	6.35
—	» sörfőzdei	64—66 »	6.65	8.—
Zab	»	39—41 »	6.—	6.35
Tengeri	» bánsági	75 »	—.—	—.—
—	» másnemű	73 »	4.70	4.75
Repcze	káposzta	—.— »	—.—	—.—
—	bánsági	— »	—.—	—.—
Köles	ó		4.30	4.60

Határidőüzlet élénk forgalommal nyilt meg, s ámbár Amerikából alacsonyabb gabonaárakat jeleztek, emelkedő irányt követett. — Köttetett:

Délelőtt.

Szokványbuza május—juniusra mintegy 20.000 mm. 7.96, 7.98, 8, 8.05, 8.07, 8.05, 8.03 frton.

Szokványbuza őszre mintegy 10.000 mm. 8.20, 8.22, 8.23, 8.25, 8.26, 8.28, 8.29, 8.31, 8.32, 8.30, 8.29, 8.28, 8.29 forinton.

Tengeri május—juniusra mintegy 30.000 mm. 4.74, 4.76, 4.77, 4.79, 4.74, 4.76, 4.75 forinton.

Tengeri julius—augusztusra mintegy 30.000 mm. 4.96, 4.98, 4.99, 5, 5.01, 5.03, 5.01, 5 forinton.

Szokványzab őszre mintegy 20.000 mm. 6.26, 6.30, 6.31, 6.33, 6.31, 6.30, 6.29, 6.28 forinton.

Káposztarepcze augusztus—szeptemberre 500 mm. 15 forinton.

Hivatalosan e hó 7-ikére 2000 mm. szokványbuzát és 2000 mm. tengerit mondtak fel.

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén meglehetősen élénk forgalom volt; az irány azonban gyengült, mert Németországból esőt jelentettek. — Köttetett:

Szokványbuza május—juniusra mintegy 5.000 mm. 8.01, 8 forinton.

Szokványbuza őszre mintegy 50.000 mm. 8.28, 8.27, 8.26, 8.25, 8.24, 8.25 forinton.

Tengeri május—juniusra mintegy 20.000 mm. 4.74, 4.73, 4.72, 4.73, 4.74, 4.76, 4.77 frton.

Tengeri julius—augusztusra mintegy 20.000 mm. 4.99, 4.98, 4.97, 4.98, 4.99 frton.

Szokványzab őszre mintegy 10.000 mm. 6.25, 6.23, 6.22, 6.24 frton.

Déli 1 órakor hivatalosan záródnak:

Szokványbuza május—juniusra	frt	8.— — 8.02
Szokványbuza őszre	»	8.25— 8.26
Tengeri május—juniusra	»	4.77— 4.79
Tengeri julius—augusztusra	»	4.99— 5.01
Szokványzab tavaszra	»	—.— —.—
Szokványzab őszre	»	6.23— 6.25
Káposztarepcze augusztus—szeptemberre	»	15.— —15⅛

Délutáni forgalom.

A délutáni forgalom élénk volt. Nagyobbmérvü fedezési vásárlások következtében emelkedő irány uralkodott, mert az esőre való kilátás ismét eloszlott. — Köttetett:

Szokványbuza május—juniusra mintegy 20.000 mm. 8.04, 8.06, 8.07, 8.10, 8.09 frton.

Szokványbuza őszre mintegy 100.000 mm. 8.25, 8.27, 8.28, 8.30, 8.31, 8.32, 8.35, 8.33, 8.34, 8.35, 8.37, 8.38 forinton.

Tengeri május—juniusra mintegy 30.000 mm. 4.78, 4.80, 4.81, 4.83, 4.86, 4.88, 4.89 forinton.

Tengeri julius—augusztusra mintegy 30.000 mm. 5, 5.02, 5.03, 5.04, 5.06, 5.07, 5.08, 5.10, 5.11 forinton.

Szokványzab őszre mintegy 20.000 mm. 6.25, 6.27, 6.28, 6.29, 6.31, 6.30 frton.

Káposztarepcze augusztus—szeptemberre 1000 mm. 15.10 forinton.

Délután 5 órakor záródnak:

Szokványbuza május—juniusra	frt	8.08— 8.10
Szokványbuza őszre	»	8.36— 8.38
Tengeri május—juniusra	»	4.87— 4.89
Tengeri julius—augusztusra	»	5.09— 5.11
Szokványzab őszre	»	6.30— 6.32
Káposztarepcze aug.—szept.-re	»	15.05—15.15

Terménytőzsde.

A terménytőzsdén zsiradékárukban változatlan az irány; szilva és szilvaiz üzlettelen. — Köttetett:

Disznózsir pesti áru 57—57.25 forinton.

Értéktőzsde.

A mai értéktőzsdén határozottan konstatálható volt, hogy a hangulat, mely mindeddig alapjában szilárdnak mutatkozott, a lanyhább irányzatnak engedte át a tért. A nemzetközi kontremine felbátoritva eddigi sikerei által, napról napra méreszebb lesz. Ha eddig felhasználták minden árcsökkenést, hogy magát legalább részben fedezze, ugy most ellenkezőleg minden alacsonyabb kurzust további bianco-eladásokra használ fel. A körülmények is rendkivüli szerencsével jönnek a contremine segitségére. Az orosz rozskiviteli tilalom, egy frankfurti nagyobb fizetésképtelenség, a londoni bank jelzett kamatlábfelemelése s végre a gabonahausse mind összejátszottak, hogy a contreminet eddigi sikereihez segitsék. A contremine központja Berlin, honnan egyremásra alacsonyabb árfolyamok érkeznek. Különösen az osztrák hitelrészvény van erős támadásnak kitéve s ennek árfolyama csökkent is legerősebben. A vasutakra a közlekedési campagne roszszabbodott kilátásai hatottak kedvezőtlenül. Járadékok teljesen elhanyagolvák. A helyi piaczot egészen a salgótarjáni kőszénbánya emelkedése uralta. A valuta s a külföldi érczváltók áremelkedése ma tovább folytatódott.

Előtőzsde.

Az előtőzsde a külföldi esti tőzsdék szilárd irányzatát nem hozhatta teljesen kifejezésre, miután a gabonahausse és a valuta további emelkedése elivegyázatra intették a spekulációt. Az üzlet kissé élénkebb képet mutatott; az árfolyamok azonban csak töredékekkel változtak. — Köttettek: Osztrák hitelrészvény 341—341.90-ig, magyar hitelbank 399.75—400.25-ig, magyar leszámitoló és pénzváltóbank 237—237.50-ig, osztrák-magyar államvasut 308—308.50-ig, déli vasut 109.75—110-ig, rimamurányi vasmű 212.75—213.25-ig, salgótarjáni kőszénbánya 694—697-ig, magyar koronajáradék 94.85—94.93-ig, magyar aranyjáradék 115.55—115.65-ig.

11 óra 15 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 341.80—341.90-en, magyar hitelbank 400—400.12½-en, magyar leszámitoló és pénzváltóbank 237—237.50-en, osztrák-magyar államvasut 308.25—308.37½-en, déli vasut 109.75—110-en, magyar koronajáradék 94.80—94.85-ön, magyar aranyjáradék 115.50—115.55-ön, rimamurányi vasmű 213—213.12½-en.

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén a spekuláczió tartózkodó magatartást tanusitott. A berlini arbitrage azonban csakhamar lanyhára forditotta az irányzatot szünni nem akaró kinálatával. A termés rosszabbodott kilátásai a vasutakat is erősebben érintették. A helyi piacz teljesen el volt hanyagolva, a salgótarjáni kőszénbánya kivételével. — köttettek: Osztrák hitelrészvény 340.30—342.20-ig, magyar hitelbank 399.25—400-ig, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 237.25—237.50-ig, magyar jelzáloghitelbank II. kib. 202—202.50-ig, magyar ipar- és kereskedelmi bank 118—118.50-ig, osztrák-magyar államvasut 306.50—308.25-ig, déli vasut 109.50—109.75-ig, rima-murányi vasmű 212.50—213-ig, magyar koronajáradék 94.82½—94.90-ig, magyar aranyjáradék 115.50—115.60-ig. Helyi értékekben a következő kötések jöttek létre: Pesti magyar kereskedelmi bank 1105—1106-ig, budapesti bankegyesület 140—141-ig, kőszénbánya és téglagyár (Drasche) 555—559-ig, szentlőrinczi téglagyár 240—241-ig, salgótarjáni kőszénbánya 698—701-ig, magyar aszfalt-részvények 257—259-ig. Befektetési értékek közül forgalomban voltak: regále-kártalanitási kötvények 101.25—101.50-ig.

1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 340.30—340.40-en, magyar hitelbank 399.25—399.50-en, magyar leszámitoló- és pénzváltó-bank 236.50—236.75-ön, osztrák-magyar államvasut 306.50—306.75-ön, déli vasut 109.62½—109.75-ön, rimamurányi vasmű 212.75—213-on, magyar koronajáradék 94.80—94.85-ön, magyar aranyjáradék 115.50—115.60 on.

Praemiumüzlet: Osztrák hitelrészvény holnapra 2.75—3.25 forint, nyolcz napra 6.50—7.50 forint, egy hónapra 16—18 forint.

Utótőzsde.

Berlini lanyha jegyzések, melyeket egy frankfurti czég fizetésképtelenségével s az orosz gabonakiviteli tilalommal hoztak kapcsolatba, az üzérkedési értékek árfolyamait jelentékenyen lenyomták. Legtöbbet az osztrák hitelrészvény veszitett. — Köttettek: Osztrák hitelrészvény 339.30—340.90-ig, magyar hitelbank 398.75—399.50-ig, magyar leszámitoló és pénzváltóbank 236—236.50-ig, osztrák-magyar államvasut 306.25—306.75-ig, déli vasut 108.75—109.75-ig, magyar koronajáradék 94.65—94.80-ig, magyar aranyjáradék 115.37½—115.55-ig, rima-murányi vasmü 212.50—212.57½-ig.

4 órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 339.30—339.40-en, magyar hitelbank 398.50—398.75-ön, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 236—236.50-en, osztrák-magyar államvasut 306.25—306.75-ön, déli vasut 108.75—109-en, rima-murányi vasmü 212.25—212.50-en, magyar koronajáradék 94.67½—94.70-en, magyar aranyjáradék 115.37½—115.40-en.

A zárlat után a magánforgalomban az árfolyamok tovább csökkentek és az értékek a napi legalacsonyabb árfolyamokon záródnak. Végül maradtak: osztrák hitelrészvény 338.80—338.90-en, osztrák-magyar államvasut 306—306.25-ön.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, május 2. A) Hizott sertés-árak: I. Magy. elsőrendü: 1. Öreg nehéz (páronkint 400 klgrammon felüli sulyban) 46—47 kr. — 2. Öreg közep (páronkint 300—400 klgr. sulyban) 46—47 kr. 3. Fiatal nehéz (páronkint 320 klgron felüli sulyban) 49½—50½ kr. 4. Fiatal közép (páronkint 251—320 klgr. sulyban) 50—51 kr. 5. Fiatal könnyü (páronkint 250 klgrig terjedő sulyban) 48—49½ kr. II. Magyar szedett: 6. Nehéz (páronkint 280 klgron felüli sulyban) 46—47 kr. 7. Közép (páronkint 220—280 klgr. sulyban) 46½—47½ kr. 8. Könnyü (páronkint 220 kilogrammig terjedő sulyban) 47—48 kr. III. Románai: 9. Nehéz (páronkint 320 klgron felüli sulyban) —— kr. 10. Közép (páronkint 250—320 klgr. sulyban) ——— kr. 11. Könnyü (páronkint 250 klgrig terjedő sulyban) ——— kr. IV. Romániai eredeti (Stachl): 12. Nehéz (páronkint 240 klgron felüli sulyban) ——— kr. 13. Könnyü (páronkint 240 klgrig terjedő sulyban) ——— kr. V. Szerbiai: 14. Nehéz (páronkint 260 klgr. felüli sulyban) 47½—48½ kr. 15. Közép (páronkint 220—260 klgr. sulyban) 47½—48½ kr. 16. Könnyü (páronkint 220 klgrig terjedő sulyban) 46—47 kr.

Megjegyzés. A font jegyzett árak suly szerint és pedig a szokványszerü levonások mellett, egy kilogramm sulyra krajczárokban értendők. Szokványszerüleg a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az életre páronkint 45 klgr. vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4 százalék vonandó le. — A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) sulya vétetik irányadónak.

Sertés-létszám: 1893. évi április hó 30-ik napján volt készletben 170.485 drb, május hó 1-ső napján felhajtatott 2421 drb, május hó 1-ső napján elszállitatott 1200 darab, május 2-ik napjára maradt készletben 171.706 darab. — A hizott sertés üzletirányzata: Változatlan.

BÉCSI ERTÉKTŐZSDE.

Előtőzsde.

Bécs, május 2. (Az *Egyetértés* távirata.) A mai előtőzsde gyenge magatartásban nyilt meg, részben a nyomasztó pangás, részint az ösztönzés hiányában, de a tegnapi zárlati árfolyamok jól voltak tartva. Később jelentékenyen javult a hangulat, mert Berlinből arra a hirre, hogy a katonai javaslatok most már biztositva vannak, kedvezőbb becslések érkeztek és azonkivül a kamatláb Berlinben olcsóbbodott. Gyér forgalom mellett szilárdabbak voltak az árfolyamok. Déli vasut végrehajtási eladásokra elgyengült. Járadékok szilárdabbak maradtak. Valuták valamivel elgyengültek.

11 órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 341.62, Länderbank 260.30, osztrák-magyar államvasut 308.—, déli vasut 109.75, elbevölgyi vasut 241.—, alpesi bányatársaság 55.30, prágai vasmü 471.—, májusi járadék 98.52, magyar koronajáradék 94.90, török sorsjegy 51.50, huszfrankos arany 9.75½.

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén barátságos hangulatban és szilárd árfolyamokkal indult az üzlet. — Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 341.85, magyar hitelbank 400.—, Länderbank 260.40, union-bank 261.75, angol-osztrák bank 153.50, bankegyesület 124.10, osztrák földhitelrészvény 428.—, osztrák-magy. államvasut 307.75, déli vasut 109.75, elbavölgyi vasut 241.—, dohányrészvény 182.25, alpesi bányatársaság 55.50, rimamurányi vasmü 213.25, májusi járadék 98.52, osztrák koronajáradék 96.95, magyar aranyjáradék 115.60, magyar koronajáradék 94.95, huszfrankos arany 9.75½.

Később lanyhább berlini árfolyamokra itt is elgyengült az irány. Váltók és valuták nem változtak.

2 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 340.85, magyar hitelbank 399.—, anglobank 153.—, uniónbank 261.—, Länderbank 259.30, bankegyesület 123.75, osztrák-magyar államvasut 306.50, déli vasut 109.75, elbavölgyi vasut 240.—, dunagőzhajózási részvény 369.—, alpesi bányarészvény 53.20, májusi járadék 98.50, osztrák koronajáradék 96.95, magyar aranyjáradék 115.55, magyar koronajáradék 94.85, német birodalmi márka 60.10. Nyugodtabb, mert a berlini hireket megczáfolták.

Bécs, május 2. (*Magyar értékek zárlata.*) 4%-os földtetherment. kötv. 96.55, magyar hitelb.-részvény 398.50, erdélyi vasut-részv. —.—, Magy. nyer.-k.-sorsjegy 151.75, Kassa-oderbergi vasut-részvény 189.—, 4%-os aranyjáradék 115.55, Magy. vasut. kölcsön ezüstben 101.30, Alföldi vasut-részvény —.—, Magy. kel. vasut áll. kötv. 120.75, M. lesz. és váltóbank-részv. 237.—, Tiszai és szeg. köles. sorsj. 142.75, magyar koronajáradék 94.85, Magyar jelzáloghitelb.-részv. —.—.

Bécs, május 2. (*Osztrák értékek zárlata.*) Osztr. hitelint. részv. 341.—, déli vasut-részvény 109.75, 4% osztr. aranyjáradék 117.35, londoni váltóár 122.90, Károly Lajos-vasut-részvény —.—, 1864. sorsjegy 197.75, 1860. sorsjegy 148.75, török sorsjegy 51.30, 4·2% ezüst-járadék 98.05, dunagőzhajózási társaság részv. 370.—, dohány-részvény 182.—, union-bank-részv. 261.—, osztrák koronajáradék 96.95, angol-osztrák bank-részvény 153.—, osztr.-magy. államvasut 306.50, 20 frankos arany 9.75½, 4·2% papirjáradék 98.50, osztr. hitelsorsjegy 197.—, német bankváltók 60.10, cs. k. arany (vert) 5.78, osztr.-magy. bank-r. 982.—, elbavölgyi vasut-részvény 240.—, bécsi Bankverein-részv. 123.75, alpesi részv.-társ. 55.30, osztr. Länder-bank 259.30. Gyenge.

Délutáni magánforgalom.

Bécs, május 2. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A *déli tőzsde zárlata után* a délutáni magánforgalomban maradt: osztrák hitelrészvény 339.89 és 338.25 után 338.50, magyar hitelbank 398.75, Länder-bank 258.75 után 258.—, osztrák-magyar államvasut 306 és 306.50 után 306.25, déli vasut 109.50 után 109.—, elbavölgyi vasut 240.50, alpesi bányatársaság 55.10, májusi járadék 98.50, magyar aranyjáradék 115.55, magyar koronajáradék 94.90, török sorsjegy 51.20.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, május 2. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A derültebb időjárás következtében a mai tőzsde ismét szilárdabb magatartásban és magasabb árfolyamokkal indult. Az átalában lanyha külföldi jelentéseket eleintén figyelembe sem vették, csak később gyengült az irány, a mikor Berlinből gyengébb becslések érkeztek. — Köttetett: buza május—juniusra 8.15, 8.17, 8.12, őszre 8.48, 8.50, 8.46, rozs őszre 7.83—7.80, zab május—juniusra 6.47—6.51, őszre 6.53, 6.52, 6.54, tengeri május—juniusra 5.15 5.13, julius—augusztusra 5.38—5.36, uj repcze 15.45—15.50 frton. Buza tavaszra jegyez 8.40—8.45, rozs tavaszra 7.28—7.33 frtot. — Felmondatott 500 mm. buza, 3000 mm. rozs és 4000 mm. tengeri.

Délután tekintet nélkül az átalában lanyha külföldi jelentésekre, jelentékeny emelkedés állott be és élénk kereslet mellett a forgalom nagy mértékben teljedt el. — Köttetett: buza tavaszra 8.44—8.50, május—juniusra 8.14—8.20, őszre 8.46—8.55, rozs őszre 7.83—7.90, zab őszre 6.54—6.64, tengeri május—juniusra 5.18—5.28, julius—augusztusra 5.40—5.52 és 5.50 frton; rozs tavaszra jegyez 7.35—7.40, május—juniusra 5.58—5.62, uj repcze 15.40—15.50 forintot.

Kész áruban az összes czikkek iránt szintén jelentékenyen szilárdabb volt a magatartás, de nagyobb eladás ma nem történt.

Szesz ára ma megszilárdult. Kész kontingentált szesz jegyez 16.20—16.50 frtot.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTOZSDÉK.

Berlin, május 2. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Minthogy a mai tőzsdén Bécs számára ismét nagyon élénk kereslet mutatkozott pénz után, a kamatláb 3½ százalékra s azon fölül is emelkedett. Londonból jelentik, hogy ott csütörtökre kamatlábfelemelést várnak, minek következtében az irány hanyatlott. Nyomasztólag hatott az ipari adójavaslat is, mely szerint egyes czégek tizszeresen megadóztatnának. Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 176.25, Disconto-Commandit 185.62, darmstadti bank 139.50, Deutsche Bank 160.—, drezdai bank 146.25, Handelsgesellschaft 143.37, nemzeti bank 114.87, orosz bank 75.25, osztrák-magyar államvasut 49.75, osztrák déli vasut 103.75, elbavölgyi vasut 198.—, bustiehradi vasut 213.20, dux-bodenbachi vasut 200.25, orosz délnyugati vasut 75.50. Svájczi vasutak szilárdak. Gotthard-vasut 165.37, svájczi északkeleti vasut 116.50, union-vasut 80.40, svájczi központi vasut 123.50, meridional-vasut 135.62, középtengeri vasut 104.62. Orosz értékek bágyadtak, mert Oroszországnak állitólag rossz kilátásai vannak az idei termésre. 1880-diki orosz kölcsön 99.10, keleti kölcsön 68.70, magyar aranyjáradék 95.75, olasz járadék 92.60, török sorsjegy 91.50, orosz rubel 211.75, német uj kölcsön 87.—, Bányaértékek alacsonyabbak. Laura-kohó 106.62, dortmundi 59.37, bochumi 123.62, gelsenkircheni 139.—, harpeni 125.12, Hibernia 106.90, Trust 144.62, Lloyd-részvények 124.75. Magánkamatláb 2⅜%.

Berlin, május 2. (Utótőzsde.) Magyar aranyjáradék 95.75, osztrák hitelrészvény 176.60, osztrák déli vasut 49.40, magyar koronajáradék 92.60. Bágyadt.

Hamburg, május 2. (Zárlat.) Magyar aranyjáradék 95.90, osztrák aranyjáradék 97.60, osztrák ezüstjáradék 81.30, osztrák hitelrészvény 281.50, osztrák 1860-as állami sorsjegy 128.—, osztrák déli vasut 222.—, olasz járadék 93.20. Bágyadt.

Frankfurt, május 2. (Esti tőzsde.) Magyar aranyjáradék 95.90, osztrák aranyjáradék 97.75, osztrák hitelrészvény 280.37, osztrák déli vasut 91.75, magyar koronajáradék 92.70. Bágyadt.

Páris, május 2. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A tőzsde szilárd volt. A liquidáció sima lefolyásu. A pénz olcsó. A 3%-os járadék emelkedik folytonos fedezeti vásárlások következtében. Hallomás szerint a 4%-os járadék konverziója küszöbön áll. Orosz értékek lanyhák berlini rubelárfolyamokra. Braziliai értékek szilárdak. A többi értékek nyugodtak. A zárlat szilárd, kivéve a spanyol értékeket. — Jegyeznek: 3%-os franczia járadék 97.05, törleszthető járadék 96.90, 4½%-os járadék 106.25, Banque de France 3905.—, Crédit Foncière 968.—, Szuezrészvények 2673.—, egyiptomi kölcsön 515.—, spanyol külső járadék 65.75, magyar aranyjáradék 96.06, olasz járadék 93.15, orosz 98.25, uj 3%-os orosz kölcsön 78.15, portugál 3%-os kölcsön 23.31, osztrák Länderbank 540.—, ottomán bank 601.87, osztrák-magyar államvasut 646.—, osztrák déli vasut 253.—, Rio Tinto rézbánya 396.25.

3 óra 40 perczkor záródnak: 3%-os franczia járadék 97.05, 4½%-os járadék 106.27, törleszthető járadék 97.17, magyar aranyjáradék 96.—, osztrák-magyar államvasut 646.25, osztrák déli vasut-részvény 258.75, osztrák földhitelrészvény 1185.—, osztrák Länderbank 537.50, alpesi bányatársaság 126.87, török dohányrészvény 376.25, Banque de Paris 676.25, ottomán bank 601.87, török sorsjegy 92.25 Szilárd.

London, május 2. (Zárlat.) Olasz járadék 92.37, spanyol járadék 65.50, ottomán bank 14.—, magyar aranyjáradék 95.50, ezüst 38.56.

London, május 2. (Megnyitás.) 2¾%-os angol consol 99 1/16.

Pétervár, május 2. Váltó Londonra 95.80.

Külföldi értéktőzsdék zárlata.

Az árfolyamok az illető helyi szokványok szerint készpénzben medióra vagy ultimóra értendők, e szerint a mellékelt paritás is készpénzre vagy medióra, illetőleg ultimóra értendő. A készpénz-árfolyamok K-val, a medióra M-mel, az ultimóra U-val vannak megjelölve. Magától értetődik, hogy a fenti átszámításokhoz még a transakczió-költségek, továbbá a mediós és ultimó-árfolyamokhoz azonkivül még a mindenkori budapesti prolongaczió-tételek is számitasba veendők. A *-gal jelölt értékek a budapesti tőzsden nem jegyeztetnek. Átszámitási árfolyam 100 márka vista = 60 frt = kr. 100 frank vista 48 frt 80 kr.

Május 2.	Árfolyam	Budapesti egyenlő	Különbözet az utolsó zárlathoz képest osztr. értékben
PÁRIS.			
Franczia 3%-os járadék	97.05	—.—	—.—
» 4½%-os »	105.27	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut — — M	646.25	307.03	— 0.61
Osztrák déli vasut — — M	—.—	—.—	—.—
*Osztrák földhitel-részvénytársaság M	1185.—	—.—	—.—
*Franczia törleszthető járadék — — U	97.17	—.—	—.—
Magyar 4%-os aranyjáradék — — U	96.—	115.79	+ 0.09
Ottoman-bank — — U	601.87	—.—	—.—
*Osztrák Länderbank — — K	537.50	—.—	—.—
Török dohányrészvény — — M	376.25	—.—	—.—
Banque de Paris — — K	676.25	—.—	—.—
*Alpesi bányarészvény — — U	126.87	—.—	—.—
BERLIN.			
Osztrák 4·2%-os papirjáradék — — K	81.80	98.17	—.—
» 5%-os — — U	83.—	99.57	—.—
» 4·2%-os ezüstjáradék — — K	81.30	97.88	—.—
» 4%-os aranyjáradék — — K	97.70	117.32	—.—
Magyar 4%-os aranyjáradék — — U	96.—	115.61	— 0.22
» 5%-os papirjáradék — — U	—.—	—.—	—.—
*Elbavölgyi vasut — — K	—.—	—.—	—.—
Osztrák hitelrészvény — — K	176.40	533.69	— 2.03
Osztrák-magyar államvasut — — U	—.—	—.—	—.—
Osztrák déli vasut — — U	49.90	110.26	— 0.46
Károly-Lajos vasut — — U	—.—	—.—	—.—
Kassa-oderbergi vasut — — K	79.—	196.20	—.—
*Orosz bankjegy — — —	211.50	—.—	—.—
Váltó bécsi piaczra — — —	166.20	60.10	+ 0.04
FRANKFURT.			
Osztrák 4·2%-os papirjáradék — — K	81.80	98.17	+ 0.23
» 5%-os » — — U	—.—	—.—	—.—
» 4·2%-os ezüstjáradék — — K	81.30	97.88	— 0.05
» 4%-os aranyjáradék — — K	97.80	117.43	—.—
Magyar 4%-os aranyjáradék — — U	96.—	115.61	—.—
» 5%-os papirjáradék — — U	—.—	—.—	—.—
Osztrák hitelrészvény — — U	232.75	340.02	+ 0.43
Osztrák-magyar bank — — U	319.—	981.47	— 1.14
Osztrák-magyar államvasut — — U	—.—	—.—	—.—
Károly-Lajos vasut — — U	181.62	—.—	—.—
Osztrák déli vasut — — U

Az igazságügyminiszter fogad: csütörtök d. u. 2 órakor.
A kereskedelemügyi minister fogad: csütörtök d. u. 4 órakor.
A honvédelmi minister fogad: csütörtökön délután 1—3 óráig.
A magyarhoni földtani társulat szakülése a m. tud. akadémia földszinti kistermében.
A budapesti filologiai társaság felolvasó ülése d. u. 5 órakor az akadémiában.
A jószefvárosi polgári kör tekepálya megnyiló estélye a Magdolna- és Koszoru-utcza sarkán.
Virágkiállítás a városligeti iparcsarnokban. Nyitva d. e. 9 órától d. u. 6-ig. Belépti díj 50 kr.
Nemzeti muzeum: képtár, nyitva délelőtt 9-től d. u. 1-ig. A muzeum többi tárai megtekinthetők 50 kr. belépti díj mellett.
Országos képtár az akadémiában, nyitva d. e. 9-től d. u. 1-ig.
Az 1848—49-ki szabadságharczunk ereklye museuma Károly-körut 3. sz. reggeli 9-től d. u. 1-ig látható.
Szabadalmi levéltár (Lánczhid-tér 3.) nyitva délelőtt 8—12-ig.
Svábhegyre fogaskerekü vasut indul óránkint. Az Eötvös-nyaralóban czigányzene.
Magy. kir. technológiai iparmuzeum (VIII. József-körut 6.) Nyitva van hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön, péntéken és vasárnap délelőtt 9—12-ig, délután 3—8-ig. Szombaton az intézet zárva van.
Budapesti kereskedelmi muzeum állandó kiállítása (Városliget, iparcsarnok) naponként nyitva van délelőtt 9—12 óráig, délután 3—6 óráig. Irodaórák: 9—2 óráig.
A kereskedelmi muzeum tudakozódó irodája és könyvtára. (V. Akadémia-utcza 12.) naponként nyitva van d. e. 9—12-ig és d. u. 3—6-ig. Ünnep- és vasárnap d. e. 9—12 óráig.
Egyetemi könyvtár nyitva d. e. 8-tól d. u. 1-ig,
Akademiai könyvtár nyitva d. u. 3-tól 7-ig.
Muzeumi könyvtár nyitva d. e. 9-től d. u. 1-ig.

Kivonat a hiv. lap május 2-i számából.

Arverések a fővárosban. Winter Sándor 553 frtra becs. ingós. május 8. VI. ker. Eötvös-utcza 8. szám. Péntek Lajos 300 frtra becs. ingós. május 13. VIII. ker. kerepesi-ut 77. szám. Katzer Lajos 534 frtra becs. ingós. május 4. VI. ker. nagy-mező-utcza 50. szám. Weiller József 678 frtra becs. ingós. májns 3. VI. ker. Teréz-körut 3. szám. Sohr Arthur 626 frtra becs. ingós. május 6. VII. ker. dohány-utcza 4. szám. Warchalovszky Amália 4818 frtra becs. ingós. május 9. V.I. ker. Huszár-utcza 6. szám. Gencsy Sándor 88.969 frtra becs. ingatl. junius 6. Alkotmány-utcza 22. szám.

Árverések a vidéken. Müller Károly 1671 frtra becs. ingatl. julius 14. Irsa (Monor). Tóth József 3190 frtra becs. ingatl. május 20. Acsád (Szombathely). Ifj. Lukácsi János 2243 frtra becs. ingatl. május 17. Bajót (Esztergom). Kovács Dániel 2551 frtra becs. ingatl. majus 20. Lukafa (Zala-Egerszeg). Alibán Mihályné 5312 frtra becs. ingatl. május 8. Debreczen. Balázsovics János 400 frtra becs. ingatl. május 17. Veresegyház (Vácz). Kucsera István 1150 forintra becs. ingós. május 13. Pótharasztja (Ocsa). Oszlop község elleni 14.163 frtra becs. ingatl. junius 17. Oszlop (Kis-Marton).

Csődnyitás. A szabadkai kir. törvényszék által Batancsics Jánosné divatárusnő ellen. Csődbiztos Oláh Ferencz kir. törvényszéki biró. Tömeggondnok dr. Brenner József, helyettese dr. Neuhaus Ármin ügyvédek. Bejelentési határidő május 24. — A temesvári kir. törvényszék által Kohn Gyula hppai kereskedő ellen. Csődbiztos Kirvay Dóme kir. törvényszéki biró. Tömeggondnok Gebhardt Sándor ügyvéd. Bejelentési határidő junius 15.

Pályázat. Az államépitészeti hivatalnál segéd-mérnöki, — a krassó-szörényvármegyei törvényhatóságnál irodaszolgai, — a kolozsvári m. kir. Ferencz-József-tudomány-egyetem közegészségtani intézetnél gépkezelő házmesteri, — a szombathelyi m. kir. pénzügyigazgatóságnál végrehajtói, — a kassai kir. közjegyzői kamaránál létesitendő közjegyzői, — a szombathelyi m. kir. pénzügyigazgatóságnál tiszti, — a segesvári m. kir. pénzügyigazgatóságnál gyakornoki, — a s.-a.-ujhelyi magy. kir. pénzügyigazgatóságnál gyakornoki, — Nagy-Teremián postamesteri. — a zombori pénzügyigazgatóság kerületénél pénzügyőri biztosi, — a nagy-halmagyi kir. járásbiróságnál aljegyzői, — veszprémi kir. járásbiróságnál aljegyzői állásra.

Csárolszky Lajos
lapkiadótulajdonos és felelős szerkesztő.

IDEGENEK NÉVSORA.

Nemzeti szállioda.

Gr. Batthyányi V. Becs
Gr. Zartetzky O. Lemberg
Gr. Wilkersburg A.-né München
Br. Kalksberg L. München
Hohenegg G. Becs
Perkoff B. C. Stettin
Kereth J. Pécs
Neusznidlar K. Pozsony
Radvánszky Gy. Gömör
Tölössy K. Sopron
Zencovich S. Trieszt
Eisenhardt E. Bécs
Bettelheim G. Bécs
Schuih V. Villány
Kanitz Gy. Eger
Csató D. Nyiregyháza
Demeteri K. Zombor
Czobor B. Szolnok
Gyöngyössy F. Kassa
Szokoli P. Győr
Fekete V. Kecskemét
Molnár A. Facset
Horváth S. Zala
Bartos M. Esztergom
Sebők K. Pozsony
Szabó A. Pécs
Fodor L. Belabánya
Dobos N. Ujvidék

Orient szálloda.

Huszly Z. Kolozsvár
Valkovits K. Selmeczbánya
Paulinyi J. Vácz
Bensa P. San-Remo
Sabbó G. Trieszt
Gulyas L. Kolozsvár
Strasser T. Sopron
Fejral F. A.-Homoród
Kónya P. Arad
Sándor M. M.-Csáth
Harth G. M.-Csáth
Weil J. Arad
Thadics A. Bród
Szabó J.-né Somorja
Végh B. Somorja
Makó L. Szeged
Kohn M. Miskolcz
Virág K. Nagyvárad
Kovacs G. Kecskemét
Fiedler L. Sst-Mihály
Farkas L. Miskolcz
Kreis A. Enőd
Kohn B. Becs
Sebők F.-né Kolozsvár
Tóth K. Kecskemét

Marchall-szálloda az Angol királynéhoz.

Suszter C. Vácz
Schlesinger Gy. Trencsén
Schmoll Gy. Bécs
Henning A. Höchsh
Terlin A. Páris
Cigny P. Páris
Berger A. Basel
Pollák T. Brünn
Craken T. M. Belfast

Magyar király szálloda.

Balázs K. Sipis
Herczeg M. Sopron
Lakos J. Komárom
Liebermann N. Becs
Ernst E. Ny.-Balkany

London szálloda.

Pázmándy A. N.-Szombat
Pasturek S. Becs
Orafy F. Bilail
Cottulescu V. Alexandria
Csernok J. Bukarest

Vadászkürt szálloda.

Gr. Balthyany J. Köpcsény
Br. Weissenbach F. Tab
Sándor J. Torda
Király F. Debreczen
Seckendorff E.-né Gyöngyös
Dungyerszky J. Sz.-Tamas
Jankovich J. Gicz
Vatkovits J.-né Ipolyság
Sányi S. Brassó
Tschuri F. Pozsony
Schmidt K. Pozsony
Rencz L. Nyitra
Heidecker B. Szegzard
Hermann F. Vukovár
Frank J. Bécs
Hunus J. Dunaföldvár
Schneider J. Németkér
Reich J. Németkér

Hungaria szálloda.

Gr. Somsich A. Somogy
Heinzelmann A. Gömör
Kazinczy A. Zemplén
Storn Gy.-né Nagyvarad
Cautento L. Velencze
Aigner A. Ersekujvár
Bautz Gy. Sarajevo
Dr. Radó J. Nagyvarad
Zimmermann F. Sarajevó
Jakab P. Kassa
Schütz A. Becs
Rumpf C. Becs
Strobl A. Becs
Döring E. Berlin
Condoturi Gy. Braila
Siebenreicher P. Berlin
Schiff L. Páris
Loeb J. Selmecz
Heilin N. Prosnitz
Becker O. Oravicza
Alatin E. Szalonki

Walter Fehérló szálloda.

Turkovics K. Orosháza
Kreicsovics S. Pápa
Szászi J. Kalocsa
Gatter J. Kalocsa
Menyhardt J. Abrany
Sagity J. Zsolt
Ajkasz J. Szombathely
Zana L. Gyarmat
Pozner G. Véghles
Szajbely S. Abony
Zengei F. Szeged
Szücs E. Czecze
Reichel J. Hatszeg
Eisenhut N. N.-Szombat
Sey F. Gacs
Gaba M. Heves
Fischer H. N.-Militits
Nagy K. Fülöpszállás
Wikó G. Kolozsvár
Reger J. Kolozsvár
Szüley J. Kisujszállás
Steiner A. Brassó
Reiner M. Bécs
Klein M. Bécs
Reichl A. Pozsony
Horvath M. Szeged

Pannonia szálloda.

Br. Koeder Odratzheim
Nemeth I. Kaposvár
Gencsy S. Eger
Lov. Fittoni M. Tata
Bartok I. Budapest
Cserey G. Losoncz
Reviczky K. M.-Vásárhely
Böszörményi K. Kis-Jenő
Barla E. Z. Vadász
Dr. Isoekutz Erzsébetváros
Dr. Rudrauy J. Benedik
Dr. Baum I. Budapest
Luchkovicz I. Selyp
Halasy S. Nyiregyháza
Lovas S. Budapest
Verczár I. Nyiregyháza
Polgár D. Egred
Szell M. K.-Várda
Wiegner I. Czegléd
Shorovitz H. Prosnitz
Szentmárjay J.-né Ó-Gyala
Müllherr A. Pécs
Nemes A. Pásztó

Holzwarth Continental ezelőtt Frohner szálloda.

Koelsch V. Worms
Horowitz S. Kolozsvár
Roth A. Kesmark
Misak R. Jánosháza
Taub R. Léva
Praxa J. Raczkeve
Eger J. A. Warnsdorf
Dittrich J. Plauen
Hesse F. Lipcse
Rebling Th. Mödling
Brinker K. Lüdenscheid
Weiszenberg H. Galacz
Stranszky M. Szlatina
Fers R. Vojtek
Heller M. N.-Otting
Katz O. Iglau
Zipser B. Kesmark
Szvicsény H. Bécs
Bogdánfy E. Kolozsvár
Reisz V. Becskerek

Központi szálloda.

Dr. Stankovics P. Karlócza
Tiefenthal Gy. Debreczen
Heyizál J. E. Debreczen
Motz V. N.-Szeben
Konnert F. N.-Szeben
Finsha D. Pécs
Kasper K. N.-Szeben
Hacho A. Beyruth
Utschig E. Saaz
Vogelhuber J. Bécs
Fischer Gy. Bécs
Kis L. Miskolcz
Pick V. Bécs
Leverkühn P. München
Policzer M. Dömsöd
Cellerin H. Bécs
Würsching A. Budapest
Wohl E. Bécs

Sziklay József főherczeg szálloda.

Müller F. Bécs
Kotay L. Szeged
Seevald O. Praga
Leib R. Debreczen
Lenkey A. Ócsa
Lozonicse D. Bártfa
Kolli J. Debreczen
Szentes J. Szatmar
Temmer E. Szeged
Gold J. Pécs
Kozma V. Konstantinápoly
German A. Bécs
Farkas J. Bécs
Hönig F. Bécs

Erzsébet szálloda.

Dunay A. Szt-Endre
Tasner J. Budapest
Dr. Neumann B. Pápa
Dr. Galavics Z. Budapest
Piokot G. Berzencze
Losonczi L. Késmárk
Hegedüs M. Budapest
Bejdan V. Arad
Róth G. Becs
Dr. Potocs I. Temesvár
Tomics M. Ujvidék
Heyer E. New-York
Ábrányi K.-né Becs
Verner Gy. Pozsony
Szovics S. Futtak
Özv. Radojcsics M. Pancsova
Horváth I. Győr
Nemes I. Dunaföldvár
Springer D. Gyulafehérvár

Fehérhattyu szálloda.

Erdélyi O. B.-Kátas
Salamonné E. P.-Tópart
Nádory H. Jászbereny
Flecker M. Besenyő
Batha Gy. Zimony
Szücs M. J.-Fényszaru
Morvay J. Gödöllő
Rosenblüh A. A.-Irsa
Pollak A. Zódhalo
Marton J. Adony
Farkas Zs. Bécs

Aranysas szálloda.

Horthy Gy. T.-Szalka
Vilaghy J. N.-Igmand
Tisza D. Tiszaigaz
Szillassy E. Kiskőrös
Balazs D. Gyöngyös
Palfy F. Székelyudverhely
Deak P. Hatvan
Kozma A.-né Paks
Kühnel Ó.-né Ujvidék
Tolnay A.-né Aszód
Ádám M. Keresztesnyárad

Ringer 2 koronaszálloda.

Müller J. Fegyvernek
Kun F. Fegyvernek
Spitz I. N.-Károly
Nagy K. Debreczen
Andreász D. Leskovácz
Murgor T. Debreczen
Lamberger J. Budapest
Szvoboda K. Szabadka
Weisz J. Dunapentele
Jurovics Gy. Belgrád

SZINHÁZAK és MULATSÁGOK.

NEMZETI SZINHÁZ.

Évi b. 120. sz. H. b. 3. sz.
Budapest, május 3 án.

CSÓK.

A gróf Teleki alapitványból 100 arany pályadijjal jutalmazott eredeti vigjáték 3 felv. Irta Dóczy Lajos.

Személyek:

Fernandó	Pintér
Sever	Mihályfi
Blanda	Fái Sz.
Adolár	Horváth
Fidelio	Szigeti Imre
Angela	Cs. Alszegi I.
Sobrinus	Vizvári
Carlo	Zilahi
Maritta	Nagy I.
Kapitány	Tóth
Nemes	Faludi
Szolga	Mátrai

Kezdete 7½ órakor.

M. KIR. OPERAHAZ.

Bérletsz. 8. sz.
Budapest, május 3-án.

Jeanette menyegzője.

Vig dalmü 1 felv. Zenéjét szerzette Massé V. Szövegét irták Carré M. és Barbier Gy. Forditotta Böhm G.

Személyek:

Jean	Takáts
Jeanette	Ábrányiné
Tamás	Gonda
Peti	Blanszky

Utána:

NAILA, a forrás tündére.

Ballet 3 részben, 4 képben. Irták Nuitter és Saint-Leon. Az I. és IV. kép, zenéjét szerzette Minkus, a II. és III-ikét Delibes L.

Személyek:

Naila	D. Müller K.
Nouredda	Zsuzsanits E.
Morgáb	Hansné I.
Zael	Sarkadi M.
Djelma	Gábos K.
Djemil	Mazzantini
Mozdok	Kürthy N.
Khán	Pini
Sindjar	Vincze
Ismael	Revere V.
Trombitás	Kling

Kezdete 7 órakor.

VARSZINHAZ.

Budapest, május 3 án.
A színház zárva.

NEPSZINHAZ.

Budapest, május 3 án.

A SZULTÁN.

Eredeti operette 3 felv. Irta és zenéjét szerz. Verő György.

Személyek:

Szelim, szultán	F. Hegyi A.
Bimbasi basa	Kassai
Bülbül «	Németh
Kaftán «	Nánásy
Ali, főeunuk	Tollagi
De Forain G.	Dárdai
Roxelane	Küry K.
Délia	V. Margó C.
Adelgunda	M Csatai Zs.
Fatime	Gyöngyösi I.
Müezzim	Békési
Első palotaőr	Tamási

Kezdete 7½ órakor.

BUDAI SZINKÖR

Budapest, május 3-án.

Egy millió, vagy: a férjvadászat.

Vigj. 4 felv. Irták Labiche és Delacour.

Kezdete 7 órakor.

Szinházi játékrendek.

A nemzeti szinház játékrendje: *Csütörtökön*, május 4-én: Lemondás. Évi bérlet 121. szám. Havi bérlet 4. szám. — *Pénteken*, május 5-én: Keleti utazás. Harmadszor. Evi bérlet 122. szám. Havi bérlet 5. szám. — *Szombaton*, május 6-án: A legszebb. Évi bérlet 123. szám. Havi bérlet 6. szám. — *Vasárnap*, május 7 én: A dolovai nábob lánya. Évi bérlet 124. szám. XXII. bérletszünet.

A m. kir. operaház játékrendje: *Csütörtökön*, május 4-én: Bajazzók. Bécsi keringő. Bérletszünet 9. szám. Rendes helyárak. — *Pénteken*, május 5-én: Parasztbecsület. Sylvia. Bérletszünet 10. szám. Rendkivüli mérséklett helyárak. — *Szombaton*, május 6-án: Babatündér. Nürnbergi baba. Nap és föld. Bérletszünet 11. szám. Rendkivüli mérséklett helyárak. — *Vasárnap*, május 7-én: Bajazzók. A korrigán első felvonása. Bérletszünet 12. szám. Rendes helyárak. — *Hétfőn*, május 8-án: XXIV. Henrik Reuss herczeg és gróf Prückler Henrik urak szives közreműködésével: Filharmoniai hanyverseny.

A népszinház játékrendje: *Csütörtökön*, május 4-én: Indigó. — *Pénteken*, május 5-én: Fanchon asszony lánya. — *Szombaton*, május 6-án: Két árva. — *Vasárnap*, május 7-én: Ejjel az erdőn.

A budai szinkör játékrendje: *Csütörtökön*, május 4-én: A madarász. — *Pénteken*, május 5-én: Náni. — *Szombaton*, május 6-án: Mukányi. — *Vasárnap*, május 7-én: Szép Darinka.

HUNGÁRIA SZÁLLODA Ma este az étteremben **Rácz Pál** ismert s kedvelt zenekara játszik. **Kezdete 8 órakor.**

FEHÉRLÓ SZÁLLODA Éttermében **Rácz László** ismert és kedvelt nép zenekara játszik. **Kezdete 8 órakor.**

Első fővárosi ORPHEUM
Ideiglenes orpheum a Vörösmarty-utczában.
Bejárás az Andrássy-utról és Podmaniczky-utczából.
Kezdete 8 órakor! Kezdete 8 órakor!
Ma nagy előadás!
Ma először
MOLNÁR ERNA hirneves énekesnő.
Fellépnek következő hirneves speczialisták. **Miss Ida Thompson** kiváló angol énekesnő és serpentina tánczosnő a londoni Alhambra-színháztól (Budapesten először). **M. M Halter et West** itt még nem látott mutatványaikkal (Budapesten először). **Sandtner Berta 4 éves csodagyermek** suggestion mentale (Budapesten először). **Les Rey Nols** franczia duettisták, fin de siècle (Budapesten először). **A Florenz trupp** (5 személy) tornászok. (Bpesten először) **Stalheim testvérek** norvég tánczosok (Bpesten először). **Meinhold Pál** komikus (Budapesten először). **Nora Lili** k. a. keringő és dalénekesnő (Budapesten először). **Pacchi fivérek** kedvelt énekesek, olasz harangimitátorok. **Brothers Mellor** uj szerecsenutánzók.
Páholyok mától fogva **csakis Zipser és König** zenemükereskedésében (Andrássy-ut) kaphatók.
Előleges jegyeladás mérsékelt árakon a következő helyeken van:
Freund Ödön czukrász király-utcza 14. szám,
Dohánytözsde Andrássy-ut 1. szam,
„Mücsarnok" kávéház Andrássy-ut és Vörösmarty-utcza sarok,
Dohánytözsde Andrássy-ut 84. szám,
„Arad" kávéház Podmaniczky- és Csengery-utcza sarok,
Dohánytözsde Nagymező-utcza 24. szám.
Dohánytözsde Erzsébet-körut 32. szám.
Teréz-körüti kávéház Teréz-körut 44. szám.

Vizállás, 1893. május 2-án.

Folyó	Vizmércze	Vizállás reggel cm.	Változás az elmult 24 óra alatt cm.	Hőmérsék lat C.
Inn	Schärding	+ 189	apadt 12	+ 6
Duna	Passau	+ 265	» 19	+ 20
»	Linz	+ 48	» 10	+ 14
»	Bécs	+ 48	» 8	+ 12
»	Pozsony	+ 296	0	+ 10
»	Komarom	—	—	—
»	Budapest	+ 300	áradt 11	+ 14
»	Mohacs	+ 305	» 3	+ 12
Rába	Gombos	—	—	—
»	Ujvidék	+ 252	áradt 4	+ 13
Vág	Zimony	+ 252	» 7	+ 13
»	Pancsova	—	—	—
»	Orsova	+ 384	áradt 10	+ 11
»	Sárvár	+ 48	» 9	+ 9
»	Győr	+ 262	apadt 3	—
»	Szered	+ 97	» 4	+ 8
»	Zákány	+ 11	áradt 1	+ 3
Dráva	Bares	+ 49	» 5	+ 13
»	Eszék	+ 147	» 8	+ 13
Száva	Szisszek	— 38	» 7	+ 10
»	Mitrovicza	+ 330	» 18	+ 10
Temes	Kis-Kostély	+ 198	» 18	+ 15
Béga	Kisredo	+ 101	apadt 1	+ 15
»	Temesvár	+ 78	» 2	+ 10
»	Nagy-Becskerek	+ 62	áradt 3	+ 10
Szamos	Dees	+ 88	» 50	+ 15
»	Szatmar	+ 176	» 16	+ 14
Kraszna	Nagy-Majteny	—	—	—
Tisza	Marmaros-Sziget	+ 116	áradt 4	+ 10
»	Tokaj	+ 90	0	+ 8
»	Tisza-Ujlak	+ 68	áradt 4	+ 13
»	Vas.-Namony	+ 291	» 36	+ 12
»	Zahony (Csap)	+ 128	» 18	+ 12
»	Tokaj	+ 252	apadt 14	+ 14
»	Tisza-Füred	+ 206	—	—
»	Szolnok	+ 118	apadt 2	+ 14
»	Csongrad	+ 111	» 4	+ 13
»	Szeged	+ 172	» 1	+ 13
»	Török-Becse	+ 121	» 1	+ 13
»	Titel	+ 244	áradt 5	+ 18
»	Nánasi	+ 50	» 0	+ 13
Latoroza	Hoor	+ 62	apadt 12	+ 16
Ondova-Tapoly	Zemplen	+ 248	áradt 23	+ 8
Bodrog	Beretyó-Ujfalu	0	» 4	+ 10
Beretyó	Nagyvarkod	+ 59	apadt 7	+ 12
Sebes-Körös	Tonk	+ 38	» 6	+ 11
Fehér-Körös	Boros-Jenő	+ 18	áradt 4	+ 12
Fehér-Körös	Békes	+ 149	» 13	+ 14
Kettős-Körös	Gyoma	+ 252	» 37	+ 10
Hármas-Körös	Branyiczka (Déva)	+ 150	» 32	+ 12
Maros	Arad	— 7	» 15	+ 13
»	Makó	+ 80	» 20	+ 13

Elhaltak névsora 1893. május 2-án.

Utasi P. 21 é. napsz. utról.
Tomkó sz. Stabik M. 32 é. napsz. VII. Erzsébet-körut 4.
Eibel A. 53 é. műsz. VIII. Rökk-Sz.-u. 31.
Dajka Gy. 26 é. postal. VIII. kisfaludy u. 13.
Germe J. 23 é. kintornas VIII. Kis-Fuvaros-u. 7.
Ferl A. 22 é. pénztárosnő VII. Rozsa-u. 85.
Oberle G. 48 é. napsz. I. nélkül.
Freisz J. 39 é. fogl. n. utról.
Deutsch sz. Sonnenfeld K. 58 é. pék n. VIII. Kerepesi-ut 81.
Stern sz. Vermer L. 51 é. hordár n. IX. Soroksari-ut 41.
Wachsmann A. 6 é. szabócs l. IX. Szekerész laktanya.
Blum sz. Stern K. 75 é. fogl. n. Angyalföldi elmebeteg ápolda.
Wachtl A. 70 é. fogl. n. VII. Dob-u. 9.
Geier K. 53 é. mgző Lipótmezei tébolyház.
Kopera sz. Miniet J. 52 é. napsz. II. Rókushegy 5764.
Schaffer M. 58 é. napsz. I. Hullám-u. 10.
Nagy sz. Harvalik E. 55 é. mgzőnő II. Tölgyfa-u. 20.
Pomajdik T. 14 é. tan. II. Fő-u. 40.
Bidl I. 46 é. szőllős III. Vörösvári-ut 106.
Szmedl J. 70 é. szőllős III. Vörösvári-u. 124.
Mecséry G. 68 é. nyug. örn. X. Villám-u. 12.
Fürstinger V. 2 é. kőm. I. VII. Király-u. 73.
Kocsuba S. 3 é. levélh. fia VII. Damjanich-u. 33.
Teszák J. 3 é. napsz. V. Vizafogó 1453.
Helcz R. 6 é. polgárm. I. utról.
Krutzler E. 24 é. napsz. VII. Hársfa-u. 38.
Hobáth J. 56 é. molnár VI. F.-Erdősor 46.
Adametz H. 37 é. kőm. VIII. Ludoviczeum-u. 28.

Időjárás

A m. kir. meteorologiai központi intézet táv. iratijelentése 1893. május 2 án reggel 7 órakor

Állomások	Légnyomás mm.	A hőmérsékelet Celsius szerint	Szél iránya és ereje	Felhőzet	Csapadék mm.	Hőmérséklet maximuma	Hőmérséklet minimuma
Árvaváralja	765	+ 5.2	E 2	2	—	13	— 1
Trencsén	765	+ 6.0	K 2	0	—	—	—
Selmeczbánya	766	+ 9.0	NY 2	1	—	15	3
Magyar-Óvár	766	+ 12.2	ENY 2	1	—	20	4
O-Gyalla	765	+ 7.9	D 1	2	—	18	4
Budapest	765	+ 11.6	NY 2	2	—	17	6
Sopron	767	+ 10.2	ENY 2	3	—	16	4
Keszthely	765	+ 10.8	EK 2	3	—	17	7
Csáktornya	766	+ 8.2	ENY 1	3	1	15	5
Zágráb	766	+ 10.9	—	1	1	18	8
Fiume	764	+ 14.3	EK 1	4	—	26	12
Crikvenica	764	+ 15.6	EK 1	0	—	—	—
Pancsova	765	+ 13.2	E 4	≡	—	24	10
Zsombolya	765	+ 12.9	—	4	5	23	7
Orsova	764	+ 13.8	D 1	0	—	—	5
Arad	766	+ 10.7	NY 1	4	—	22	8
Szeged	765	+ 11.9	ENY 2	3	2	21	7
Szolnok	765	+ 11.6	EK 1	1	—	18	5
Eger	766	+ 11.4	E 2	1	—	19	4
Debreczen	765	+ 10.1	NY 1	0	—	22	3
Késmárk	766	+ 5.6	E 2	2	—	—	—
Ungvár	765	+ 10.3	DK 2	1	—	18	5
Akna-Szlatina	764	+ 9.0	D 1	4	—	—	—
Szatmár	765	+ 11.8	DNY 4	0	3	21	5
Nagy-Várad	765	+ 9.8	K 1	2	1	—	—
Kolozsvár	764	+ 11.8	NY 5	4	—	24	7
Nagy-Szeben	763	+ 10.3	NY 1	4	—	21	10
Bécs	762	+ 10.9	E 1	0	—	17	9
Kraló	765	+ 8.0	ENY 1	2	—	15	5
Bregenz	767	+ 5.0	EK 1	0	—	17	13
Salzburg	767	+ 7.6	DNY 2	0	—	16	6
Klagenfurt	766	+ 8.7	K 1	4	13	12	7
Pola	765	+ 13.8	E 1	≡	—	21	12
Lesina	763	+ 16.3	—	2	—	—	—
Sarajevo	766	+ 8.4	DK 1	4	—	20	4
Torino	765	+ 14.1	EK 4	4	—	21	14
Florencz	765	+ 13.5	K 2	0	6	24	11
Róma	764	+ 14.8	E 2	≡	—	22	11
Nápoly	765	+ 15.8	K 0	0	—	20	14
Brindisi	764	+ 18.0	E 3	2	—	20	13
Cagliari	766	+ 14.5	ENY 2	3	—	—	—
Palermo	765	+ 18.4	—	0	—	—	—
Malta	764	+ 17.2	ENY 2	4	—	—	—
Zürich	—	—	—	—	—	—	—
Páris	766	+ 8.9	DK 0	0	—	—	—
Nizza	764	+ 15.3	DK 1	1	—	—	—
Biaritz	763	+ 13.4	—	1	—	22	11
Breszt	764	+ 9.8	DK 2	3	—	—	—
Kopenhága	761	+ 6.9	NY 3	●	—	—	—
Hamburg	763	+ 5.3	DNY 1	●	2	—	—
Swinemünde	762	+ 6.9	DNY 3	3	1	—	—
Memel	760	+ 2.8	NY 4	4	—	—	—
Berlin	764	+ 5.8	NY 1	●	2	—	—
Münster	763	+ 8.2	NY 2	●	1	—	—
Stornoway	760	+ 9.4	—	0	4	—	—
Mullaghmore	—	—	—	—	—	—	—
Scilly	761	+ 13.9	K 5	3	—	—	—
Schields	761	+ 7.2	K 1	●	—	—	—
Skudesnaes	760	+ 6.0	ENY 2	3	—	—	—
Christiansund	759	+ 5.2	E 1	3	1	—	—
Uleaborg	761	— 0.1	EK 4	1	—	—	—
Stockholm	760	+ 1.0	NY 2	4	—	—	—
Szent-Pétervár	751	+ 0.4	E 2	≡	2	—	—
Moszkva	756	+ 5.1	NY 1	4	3	—	—
Kiew	762	+ 7.1	NY 1	0	—	—	—
Odessa	763	+ 8.1	E 1	2	—	—	—
Varsó	763	+ 5.3	NY 2	4	—	—	—
Sófia	761	+ 9.7	D 0	4	—	—	—
Sulina	763	+ 13.6	E 2	0	—	—	—
Konstantinápoly	763	+ 8.0	E 1	4	—	—	—

A szélirányok jelölése: E = észak, K = kelet, D = dél, Ny = nyugot. Felhőzet: 0 = egészen derült, 1 = többnyire derült, 2 = részben felhős, 3 = többnyire borult, 4 = egészen borult, ● = eső, ✱ = hó, ≡ = köd K = zivatar.

Nyugotról a légnyomási maximum keletre vonult és ma már Közép-Európa fölött zárt alakot öltött, mig a minimum Közép-Oroszország felé tart.

Az időjárás Közép-Európábrn tulnyomóan száraz, kisebb csapadékot Európa északi országaiból jelentenek.

Nálunk szórványosan volt kisebb eső, az idő nagyobbára száraz a reggeli hőmérséklet kissé alacsonyabb.

Derült, száraz és enyhe idő várható.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései május 2.

Faj	Irányzat	Minős. suly hektolit.	100 kilogramm ára frttól	100 kilogramm ára frttig
Buza				
Fanszigi uj	szilárd	74	—.—	—.—
« «	«	76	7.90	8.—
« «	«	78	8.10	8.15
« «	«	80	—.—	—.—
Tiszavidéki «	«	74	—.—	—.—
« «	«	76	8.10	8.20
« «	«	78	8.40	8.45
« «	«	80	8.50	8.55
Fehérvidéki «	«	74	—.—	—.—
« «	«	76	8.05	8.15
« «	«	78	8.35	8.40
« «	«	80	8.45	8.50
Fehermegyei «	«	74	—.—	—.—
« «	«	76	8.05	8.15
« «	«	78	8.35	8.40
« «	«	80	8.45	8.50
Bácskai «	«	74	—.—	—.—
« «	«	76	8.10	8.20
« «	«	78	8.40	8.45
« «	«	80	—.—	—.—
Északmagyarorsz. «	«	74	—.—	—.—
« «	«	76	—.—	—.—
« «	«	78	—.—	—.—
« «	«	80	—.—	—.—

Minős. suly hektolit.	100 kilogramm ára frttól	100 kilogramm ára frttig	Faj	Irányzat	Minős. suly hektolit.	100 kilogramm ára frttól	100 kilogramm ára frttig
75	7.80	7.90	Tuczerna magyar idei	lanyha	40.—	52.—	
77	8.05	8.10	Vörös, idei	«	58.—	66.—	
79	8.15	8.20	Őszi kelszer finomitott	szilárd	36.50	37.—	
81	—.—	—.—	Repcze	szilárd	5.75	6.—	
75	7.95	8.05	Pesti	csendes	57.—	57.50	
77	8.25	8.35	Vidéki	«	—.—	—.—	
79	8.45	8.50	M. la legensz. áru m. sz.	«	46.—	47.—	
81	—.—	—.—	Városi legensz.	«	49.—	50.—	
75	7.90	8.—	« « 3 darabos	«	51.—	51.50	
77	8.20	8.30	Füstölt	«	54.—	55.—	
79	8.40	8.45	Olvasztott	csendes	39.—	40.—	
81	—.—	—.—	Kenesk. es iparb. r.-tars. budapesti		—.—	—.—	
75	7.95	8.05	Leszámitoló bank horvát		—.—	—.—	
77	8.20	8.30	Leszámitoló es penzváltóbank magyar		6.50	7.—	
79	8.40	8.45	Leszámitoló s penzváltób. m.		6.50	7.—	
81	—.—	—.—	Osztrák-magyar bank		42.40	42.90	
75	7.95	8.05	«Unio»-bank		14.50	15.—	
77	8.25	8.35	*b) Biztositó társulatok.*				
79	8.45	8.50	Bécsi biztositó társaság		10.—	200.—	205.—
81	—.—	—.—	Bécsi élet- es jaradék-bizt. társaság		2.0	306.—	310.—
75	7.95

Ezen hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betükből 2 krral, s compact betükből szedve 4 krajczárral fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Minden hirdetésre felvilágositást ad a kiadóhivatal ingyen. Czimmel ellátott hirdetések minden közlése után még 30 kr bélyegilletéket is fizetendő.

TELEFON 542. Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válaszra szükséges levélbélyeg vagy levelezőlap beküldetik és a hirdetés alatt álló szam közöltetik. TELEFON 542.

Urak figyelmébe! 18 éves özvegyasszonynak és öndiséret nélkül mondhatom, hogy meglehetősen szép és **karcsu** vagyok. Czélom az, hogy unalmaimat elüzzem, s ezért szeretnék egy csinos — ha már öregebb is — urral megismerkedni. Kik pál ázni óhajtanak, azok irjanak a kiadóhivatalba **„Hamupipőkének"** 22980

Hölgyeim!! 36 éves keresztény, önálló kereskedő vagyok, a fővárosban jó forgalmu üzletem van, de mert személyzetem részére háztartás, részemre pedig egy rendes otthon szükségeltetik, ez ideig ismeretség hiányában lévén, ez uton óhajtanék egy szellemes hajadon avagy özvegygyel komoly nősülési szándékból megismerkedni. — Szives ajánlatok rendes czimmel és fényképpel ellátva **„Boldog egyetértés"** jelige alatt a kiadóhivatalba küldendők. **Titoktartás becsületbeli dolog.**

Jó gazdassszonynak a kiadóhivatalból levele ment ajánlva. 22998

Házassági ajánlat. 26 éves, róm. kath. iparos ismeretség hiányában ez uton óhajt házasság czéljából megismerkedni egy 20—24 éves hajadonnal, vagy gyermektelen özvegy nővel, kinek legalább 1000 frt hozománya van. Arczképpel ellátott levelek **„Családi tűzhely"** czim alatt a kiadóhivatalba küldendők. 22982

Drága Idácskám! Kedves sorai birtokában vagyok. Ovatosság. Mindennek megjön az ideje. Ha lehetséges, ugy még e héten Budapesten leszek. Mit csinál Janka nővére? Egészségesek-e? Mutatkoznak már jelek? Irjon minél többet, mert leveleit epedve várja **Notárius.** 22981

Eladás.

Használt és uj pénz-szekrények rendkivüli olcsó áron kaphatók a becsi pénzszekrény gyári raktár **Budapest, V., Báloány-utcza 6. sz.** 7498

Egy használt teljesen jó karban levő czéplógarnitura nagyon olcsón eladó. Czim a kiadóhivatalban. 22967

Egy szép családház (villa 300 □-ölnyi csinos kerttel. A városligeti fasor és Bajza-utcza szögletén (Fasor 12. sz.) közvetlen a villanyos vasut mellett, szabadkézből eladó. Értekezni lehet a tulajdonossal ugyanott. 15141

15%-otjövedelmező fürdőbérház és vendéglő 15.000 frtért eladó. Ajánlatok **„Fürdő"** czim alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 23005

Üzleti berendezés, 3 állvány, 2 áruasztal, egy 4 karu és 2 drb 3 karu légszeszluszter jutányos áron eladók. Venni szándékozók czimeiket **„Döbrentei"** jeligével a kiadóhivatalba küldjék. 22970

Vétel.

Stainer hegedü imitatiót óhajtok venni, ugyszinte egy jó karban levő teljes billentyűzetü fuvolát is. Ajánlatok árjegyzéssel **„Verdi"** jeligével a kiadóhivatalba czimezendők. 22975

Alkalmazást nyer.

Utazó, ki a diszmű és norinbergi szakmában jártas, Erdély részére kereste ik. Ajánlatok **„Utazó"** jeligével a kiadóhivatalba küldendők. 22974

Tanulólányt keres egy szabónő. Czime a kiadóhivatalban. 15016

Vidéki fürdőhelyre csinos arczu, fess termetü elárusitónő kerestetik, ki magyarul, németül és francziául beszél, finom modorral bir, s divatáru-üzletben már alkalmazva volt. Ajánlatok **„Ügyes és szorgalmas"** czimen e lap kiadóhivatalába kéretnek. 22670

Alkalmazást keres.

Házmesternek ajánlkozik egy özvegy s gyermektelen, **óvadékképes** középkoru ur. Czime a kiadóhivatalban. 22999

Bárminő esti mellékfoglalkozást keres jó irásu irodai gyakornok. Szives megkeresések **„Szorgalmas"** jeligével a kiadóhivatalba küldendők. 23004

Német kisasszony kitünő bizonyitványokkal és szerény igényekkel állást keres. Szives ajánlatok **«Német»** jeligével a kiadóhivatalba. 22992

Vidéki nagyvárosban lakó ügynök, kuláns és versenyképes gyárakat kiván képviselni. Világos értesitéseket **„Kedvező alkalom"** czimen a kiadóhivatalba kérek. 22972

Nyugalmazott őrnagy rangjának megfelelő állást keres. Ügynökök közvetitése dijjaztatik. Ajánlatok **„nyugalmazott őrnagy"** jeligével a kiadóhivatalba intézendők. 22971

Könyvelő, ki egyszersmind franczia-angol levelező is és a gyorsirászatban jártas, junius 1-ére alkalmazást keres. Megkereséseket **„Főkönyvelő"** jeligével a kiadóhivatalba kér. 22969

Fiatal leány ajánlkozik takaritásra. Ajánlatok «Fiatal» czim alatt a kiadóhivatalba. 23003

Különféle.

Magyarország földbirtokosaihoz! A valuta rendezése következtében most már azon helyzetben vagyok, miszerint törlesztéses kölcsönöket a lehető legcsekélyebb kamatláb mellett közvetithetek bankomnál. Számtalan tekintélyes földbirtokosoktól nyert elismerő nyilatkozat fekszik előttem, melylyel bebizonyithatom, hogy a kinek ügyét kezembe veszem, azt megelégedésére az illetőnek keresztül is vihetem. Nagy uradalmak részére mesés olcsó kamatok mellett szerezhetek pénzt. **Keczer Bertalan** földbirtokos Sáros-Bogdány via Abos. 14565

Eladatik egy nyugat-magyarországi haszonhajtó és mérsékelt áru

uradalom

magyar-német lakossággal, Bécstől 4 órányira, vasuttól 16 perczenyire, szép vidéken, **2000 hold szántó** és rét és **2500 hold rendszeresitett erdő, tágas kastély** árnyas **parkkal**, elegendő hivatalnoki és szolgaszemélyzeti lakás és gazdasági épület, **bő élő és holt fundus instruktus**, bő vadászat. Ára **620,000 frt.** Csakis közvetlen vevőknek nyujt felvilágositást 15068

Michna Th.
BECS,
I., Krugerstrasse 13. sz.

FISCHER J. csák gyári raktárában Budapest, Nagy-korona-utcza 18. **vizmentes ponyvák kölcsön** kaphatók. Ugyanott uj és egyszer használatban volt vizmentes ponyvák **jutányosan kaphatók. Repczeponyvák** dbonként 3 frtól feljebb. 14307

Talált pénz az az összeg, melyet 1871. évből való levélbélyegekért (melyeken a király feje látható) kapunk s melyeket én magas áron vásárlok. Kereskedők és magánosok, kik az 50-es vagy 60-as évekből való levelek birtokában vannak, abból **jelentékeny hasznot** huzhatnak. Ajánlatok **Pitschnigg A. papirkereskedőhöz Graz, Annenstrasse küldendők.** 23006

Csinos szoba butorozva komoly lakónak kiadó a tisztviselőtelepen. Czim a kiadóhivatalban. 22997

ZONGORÁK és PIANINÓK megvételre vagy bérbe legolcsóbb áron kaphatók a **CSUPORT J.**-féle zongorateremben **Koronaherczeg-utcza 9. szám** a Harisbazárral szemben. 14401

Lakás és bérlet.

Butorozott szobát keresek a városligetben. Ajánlatok az ár megjelölésével a kiadóhivatalba intézendők **„Szobaur"** czimen. 22984

Földszinti, valamint pinczehelyiségek, üzleti-, irodai- és műhelyi czélra alkalmasak, kiadandók V. ker. Hold-utcza 27. szám alatt. 22966

Hektograph! Hektograph-anyag. Hektograph-tenta. Javitott másoló készülék.

Levél, számla rendező és bibliorhapte. Képes árjegyzék, hektografált minták ingyen és bérmentve. — Telefon 5039.

LEWITUS JÓZSEF, Bécs,
I., Babenbergerstrasse 9 B.
Budapesti főképviselő
GALITZENSTEIN H. V., Erzsébettér 5.
tehát már nem Rigler József Ede. 15048

Igen sok pénzt lehet most keresni egy speculatióval

a gabonatőzsdén. Megrendelések minden fedezet nélkül, de csak jómódu felektől pontosan eszközöltetnek. Közvetlen, teljes czimmel és névvel ellátott levelek «Herbstweizen 1893.» jelige alatt közvetit Dukes M. Annoncen-Expedition Bécs, I., Wollzeile 6. 15118

Egyedül a dr. Toth által feltalált és szab. **PAUSIBLENON** nevü gyógyeszköz használata által gyógyul meg a **hugyocsőfolyás**, minden másféle gyógymódokat felülmuló, **biztos, jóállás melletti eredménynyel.**

A három hétnél nem idősebbek pár nap alatt s több évesek legfeljebb 2 hét alatt meggyógyulnak, életmód és foglalkozás változtatása nélkül. 14402

A gyógyeszköz ára használati utasitással 6 frt 30 kr.

Megrendelési czim:
Dr. TÓTH Budapest
IV., Királyi Pál (Lövész)-utcza 16.

HOTEL ROYAL WIEN
Graben, Stefansplatz.
Hónapos szobák és lakosztályok
a téli időn át mérsékelt áron. 14145

Érdekes minták magánvevők részére ingyen és bérmentve.

Még nem létezett gazdag tartalmu **mintakönyvek, szabók** számára bérmentetlenül.

Ez **nem adok** méterenkint $2\frac{1}{2}$ vagy $3\frac{1}{2}$ forint **engedményt**, sem **ajándékot** a szabóknak, mint ez a verseny által a vevők költségére történik, ellenkezőleg nálam csak **szabott** és **tiszta arak** vannak, hogy **minden magánmegrendelő jól** és **olcsón** vásárolhasson. Kérem tehát **csak az én mintakönyveimet** figyelemre méltatni.

Hasonlókép óvom a közönséget a versenynek **kétszeres árleszállitó leveleitől.**

Öltözékekre való kelmék.

Peruvien és dosking a magas **clerus** számára, előirásszerinti kelmék **hivatalnoki egyenruhákra**, ugyszintén **hadastyán-, tűzoltó-, tornász- és cseled egyenruhákra, teke- és játékasztalra való posztók, kocsiathuzatok, loden** (vizhatlan is) **vadászkabátokra, mosókelmék, utazó plaidek** 4—14 frtig stb.

Aki jutányos, tiszteséges, tartós, valódi gyapju posztóárut, nem pedig oly olcsó rongyokat akar venni, melyek a szabódijra sem érdemesek, az forduljon

STIKAROFSKY JÁNOSHOZ Brünnben (Austria Manchesterje.)
Legnagyobb gyári posztóraktár $\frac{1}{2}$ millió frt értékben.

Nagyszerű és szállitóképességet beigazolandó, kijelentem, hogy czégem Európa legnagyobb posztókivitelét, kamarám- és szabóskelékek gyárlását és csupán saját czélokra nagy-raban **könyvkötőműhelyt** egyezt. A fentebbiekről való szemelyes megtyőződés czéljából tisztelettel meghivom a m. t. közönséget magyarországi eladási helyiségeimben (hol 15 egyén van alkalmazásban) szabott alkommal vali megtekintésére. **Szétküldés csak utánvétellel!** Levezés magyar, német, cseh, lengyel, olasz, francia és angol nyelven. 14118

Fischer és Heidlberg kátrány termékek vegyészeti gyára BUDAPEST. Iroda: Arany János-utcza 25. sz. Legolcsóbb gyári árakon szállit **Carbolineumot** mely a legjobb conserváló és mázoló-anyag, zsindelytetők, keritések és egyéb a nedvességnek kitett fatárgyak telitésére használtatik. Egyszersmind óvszer fa-szú, tapló és korhadás ellen.

Pályázat.

A kecskeméti ev. reform. főgimnáziumban a természetrajz- és földrajzi szakra egy rendes esetleg

helyettes tanári állásra

pályázat nyittatik.

Fizetése, ha rendes tanár választatik: 1000 frt, 200 forint lakbér és 50 frt ötödéves korpótlék; ha helyettes tanár választatik: 800 frt évnegyedes részletekben előre kiszolgáltatva. Kötelezett óráinak száma 18—20 óra hetenként.

A ki a pályázók közül a tornatanitásra is képesitéssel bir, előnyben részesül, mely esetben a tornászatnak heti 8 órán való tanitásáért külön 200 frttal díjaztatik.

Pályázhatnak protestáns vallásu okleveles tanárok, vagy végzett tanárjelöltek, ez utóbbiak egyelőre csak helyettes tanárul alkalmaztatnak legfeljebb 3 évi időtartamra, mely idő alatt az alkalmazott tanári oklevelét megszerezni köteles és csak ez után véglegesittetik.

A pályázók kérvényük életkorukat, végzett tanulmányaikat, egészségi állapotukat és hadkötelezettségüket igazoló okmányaikkal felszerelve állirott elnökséghez **folyó évi május hó 31-ig** nyujtsák be.

A megválasztott rendes tanár a dunamelléki ev. reform. tanári gyámegyesületnek köteles tagja; állását folyó évi szept. 1-én elfoglalni tartozik.

Kecskeméten, 1893. évi április 30-án.

Az ev. reform. egyháztanács elnöksége. 15121

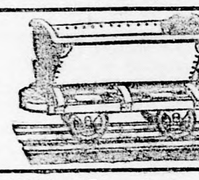

Szállitható vasutak mezei, erdei, ipari és épitkezési stb. czélokra.

„DANUBIUS" magyar hajó- és gépgyár részvény-társaság Képviselője SZIRMAI J. gépszemészek Budapest, Zrinyi-utcza 4.

Egész berendezések bérbeadása. 12860

Részletes költségvetések dijtalanul készittetnek.

SZLIÁCS ACZÉLFÜRDŐ

Egyetlen ismert szénsavdus vasforrás.

Idény május 15-től szeptember 30-ig.

Felülmulhatlan **vérszegénység, sápkór, nőibajok, hátgerincz** és **idegbetegségek, bénulások ellen, kiállt betegségek** utáni **erősitőül**, valamint nagy megerőltetések után. Kimeritő prospektust küld és lakásmegrendeléseket elfogadnak **Dr. Grünwald M.** és **Dr. Szemere A.** fürdőorvos urak, valamint a tiszteletlettel alulirt

szliácsi fürdő-igazgatóság (Zólyommegye.)

15007

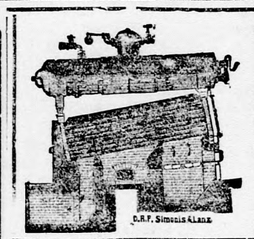

Vizcsöves kazánok (Simonis és Lanz szabadalma)

Legegyszerübb **vizkamra zárkészülék, felül nem mult üzembiztonság, gyors vizkeringés, nagy elgőzölögtetési képesség és nagy hasznositási fok, ezek az előnyök,** melyekkel ezen valamennyi közt **legjobb rendszerü** vizcsöves kazánok birnak.

Kizárólagos gyártási jogtulajdonos Magyarország számára:

NICHOLSON W. FÜLÖP ÉS TÁRSAI
vasöntöde, gép- és gőzkazángyára 15140
Budapest, VI., külső váczi-ut 5. szám.
Több mint 5000 □ méter Ausztria-Magyarországban üzemben.

Gummi és halhólyag franczia gyártmány, orvosi tekintélyek által ajánlva. Tuczatja kint 9 kr. 1, 1. 3, 4 és 5 frt. — **Cápottes Americains** tuczatja 1 frt 50 kr. — **Safeti Spongos**, nő óvszer, Prof. Lister módszere, tuczatja 1. 2. 3 és 4 frt. — **Peliporus ovantag**, ujonnan javitott női óvszer 1 frt 50 kr. — **FEITEL LIPÓT-nál, Bécs, I. Bez., Kärntnerstrasse 63/Z.** törvényszékileg bejegyzett czég és **Paris 13. Rues petites Ecuries**, készpénz vagy utánvét mellett. Egy teljes használhato 12 darabot tartalmazó minta-kollekczió frt 1 80 kr. — Magyar levelezés. 2124

Hatóságilag engedélyezett

nagy butor végeladás!

Üzletünk feloszlatása miatt óriási butor-készletünket, valamint

függöny- és szőnyegraktárunkat

mélyen leszállitott áron eladjuk.

Ezen kedvező alkalmat ugy a vidéki, mint helybeli n. é. közönség becses figyelmébe ajánljuk.

PATYI ISTVÁN ÉS TÁRSAI
Budapest, IV., Koronaherczeg-utcza 11. sz., I. em. 14850

Butor szállitóknak. Felvágatlan makulatura olcsón kapható. Czim a kiadóhivatalban.

Dr. GÖLIS-féle

egyetemes emésztő-por

(1857 óta kereskedelmi czikk.)

Etrendi szer, kitünő hatása van a különösen nehezen emészthető ételek feloldására, valamint az általános emésztésre és igy a test táplálására és erősitésére is. Naponta kétszer használva (evés után 1 kávéskanálnyit téve a nyelvre s a szokásos itallal leöblitve) kedvező befolyást gyakorol a hiányos emésztés következtében felépő jelenségeknél, minők: **gyomorégés, nyálkaképződés, székrekedés, aranyeres bántalmak és altesti pangás** stb. Ásványvizgyógymódnál, mint elő- vagy utókura, vagy egyidejüleg a gyógymóddal kitünő hatást fejt ki. **Minden doboznak Dr. Gölis pecsétjével és a bejegyzett védjegygyel kell lezárva lenni s mindenkor határozottan Dr. Gölis-féle emésztő-porkérendő a vétel alkalmával.**

A Dr. Gölis-féle egyetemes emésztő-por
központi szétküldése: 14420
Bécs, I. ker., Stefansplatz Nr. 6. (Zwettihof).

Egy nagy doboz ára 1 frt 26 kr., egy kis dobozé 84 kr.

Főraktár: Budapest, király-u. 12. Török József gyógyszertára.

Tömören hajlitott fabutorok.

Gyári főraktár:
BEIMEL NÁNDOR
Budapest, VI., Teréz-körut 5.

Jutányos árak mellett ajánl tömören hajlitott **fabutorokat**, ugymint 15132

SZÉKEKET

nád, fournier vagy nagyon hatásos relief faülésekkel, **karszékeket, pamlagokat, hiztatámlányok**, továbbá **szálloda-, vendéglő-, kávéház-berendezéseket.**

Képes árjegyzéket ingyen.

Schottola Ernő Budapest

központi müszaki üzlet

Váczi-körut, Foncière-palota.

Pépfedéllemez, tüzmentes és vizhatlan,
Szigetelőlemez, alapzatoknak a nedvességtől való elszigetelésére,
Carbolineum, legjobb faconserváló szer,

Faczement-tetőzetek.

Pépfedéllemez és faczement festések

15150 teljes elkészitését jótállás mellett.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Hirdetések felvétetnek e lap részére a kiadóhivatalban Dalszinház-utcza 1.

Franczia különlegességek gummi és halhólyagokban.

Óvszerek tuczatja 3, 4, 5 és 6 frt. **Párisi szivacsok** 4, 5 frt. **Capotte americaine** tuczatja 4 frt, **női különlegességek** több mint 100-szori használatra darabja 2 frt 50 kr. kapható 14987

POLITZER MÓR ÉS FIA
cs. és kir. kötszerész, **Budapest, V., Deák-utcza 10.**

Specziálista sérvkötőkben.

Keleti cs. és kir. osztr. magyar és belga kir. szabadalmazott sérvkötője a leghiresebb orvosi autoritások által legjobbnak van elismerve. Nem csuszik, nem gyakorol kellemetlen nyomást és rendkivül czélszerű.

Ujdonság! Keleti-féle gummi sérvkötő, a pelották teljesen a sérvhez idomithatók, szarvasbőr védővel és biztonsági övvel. Egyoldalu 6 frt, kétoldalu 12 frt. Suspensorium, haskötő (elastikus) gummi görcsér harisnya, háttartó, orthopádiai müleges fűző, müleges lábak és kezek.

Gummi! Egyedüli képviselete Osztr. Magyarországon a párisi «F. Berguerand Fils» gyárosnak.

Jótállás mellett valódi párisi gummi és halhólyag tcztja 2 frttól 6 frtig. Boutsamericans 3 frttól 5 frtig. Pely-Porus 1.80 frttól 2.50 krig. Ballatto de femmes 4.50 frttól 7 frtig. Megrendeléseket discréten és gyorsan eszközöl

KELETI J. cs. és kir. osztr. magyar és belga kir. szabad. gyáros
Budapest, IV., Koronaherczeg-utcza 17. (szerviták palotája).

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

550.000 korona főnyeremény
nyerhető csak 11 forinttal!

Magyar nyeremény igérvény Huzás 1893. május 15-én. Főnyeremény 240.000 korona, ára frt	5.—
Magyar jelzálog igérvény Huzás 1893. május 15-én. Főnyeremény 100.000 korona, ára frt	2.50
Osztrák földhitel igérvény Huzás 1893. május 15-én. Főnyeremény 90.000 korona, ára frt	2.50
Osztr. jótékonyczélu államsorsjegyek Huzás junius 22-én. Főnyeremény 120.000 korona, ára frt	2.—
Mind a négy igérvény együtt csak 11 frt.	12.—

2 darabtól kezdve egyenkint 25 kr. engedmény.

Sorsjegybiztositásokat a legolcsóbb tételek mellett fogadunk el. **Teljes** utánvét mellett nem küldetik el semmi.

A „MERCUR" kiadóhivatalának bank- és váltóüzlete POLITZER S. 15149
Budapest, V., Dorottya-utcza 12.

Titkos betegségeket,

hugyozófolyásokat, sebeket, syphilis utókövetkezményeit, elgyengült férfierőt, magömleseket, önfertőztetés utóbajait, nőknek fehérfolyást, befecskendezés nélkül és bármely női bajokat, a legmakacsabb **bőrbetegségeket**, valamint ifjukori bűnök következtében beállott **idegen** és ennek utókövetkezményeiképen létrejött **hátgerinczbajokat**, gyógyit **15 évi** katonaorvosi tapasztalat után (budapesti és bécsi katona korházakban) a **legujabb gyógymód** szerint alaposan és biztos sikerrel

Dr. KAJDACSY,
volt cs. és kir. ezredorvos.
Lakás: Budapest, V., Váczi-körut 4. sz., I. em. bejárat a lépcsőnél.

Rendel délelőtt 9—4 óráig, este 7—8 óráig; nőknek u. m. férfiaknak külön be- és kijárat. — Külön várótérem. — Dijazott levelekre azonnal válaszoltatik és gyógyszerekért is gondoskodva lesz. 8586

Cserhántás.

Méltóságos gróf Zay Miklós ur erdőségeinek Pogorel nevü **216·8** k. holdnyi üzemosztálya, cserzőkéregtermelés czéljából azonnal eladó.

Az erdő a **Száva** folyótól 5 km.-re, **Sziszek** vasuti állomástól 10 kmterre fekszik, 17—25 éves, magról kelt, elegyetlen sik fekvésű tölgy állab.

Az eladási ár k. holdanként egyezség utján állapitatik meg; megkeresések az „Uradalmi központi irodának" **Topolovecz, Sziszek mellett** intézendők, a honnan minden részletes felvilágositás azonnal megadatik.

Topolovecz, 1893. évi április 30-án.

Mitsgos gróf Zay Miklós ur uradalmainak központi irodája. 15125

KÉ MENTES

LEGJOBB LEGEGÉSZSÉGESEBB ITAL

ARTÉZI SAVANYÚVIZ

LEGSZÉNSAVDÚSABB

HÖLLE, PIETZSCH, FLEISCHMANN ÉS TÁRSUK
BUDAPEST, CSÖMÖRI-UT 14. — TELEFON.

Ne essék ön kétségbe hajának vagy szakálának hiányos növése, esetleg hajzatának teljes hiánya miatt, mig a **dr. Fairch Felix**-féle svájczi

HAJ-ELIXIRT

meg nem kisélette, mely a hajhullást rögtön megszünteti és a hajgyökeret olyannyira termékenyiti, hogy a kihullott szálak helyébe, rövid használat után **okvetlen ujak nőnek.**

Tápláló ereje által azonnal **meggátolja az őszülést** és visszaadja a hajzatnak természetes üde, ifju színét és fényét.

Bámulatos gyorsan mozditja elő a

szakáll-növést

ugy, hogy még 17 éves ifjak is rövid idő alatt teljes és erős szakállt és bajuszt nyerhetnek általa, mely tényt ezer és ezer elismerő irás bizonyitja.

Határozott biztos sikerert a pénz visszafizetése mellett kezeskedtetik

Ára 1 nagy tégely 2.— frt, 1 kis tégely ... 1.20 frt.

Vidékre utánvettel, a pénz előre beküldése mellett pedig teljesen **bérmentve** küldetik hárhova. 1448

Levelek és pénzküldemények következő czimzendők:

SVÁJCZI HAJ-ELIXIR
magyarországi főraktára
Budapest, Kecskeméti-utcza 8.

ÉNZT

SORSJEGYEKRE és 5070 **ÉRTÉKPAPIROKRA** (visszafizethető tőkeszerinti kisebb részletben is) bármily összegű igen olcsón ad

KŐVÁRY ÁRMIN
bank- és váltóüzlete
hatvani-utcza 4. sz.
Dreher-féle palota.

Örökség osztozkodás miatt egy szép nemesi

birtok

Magyarországban, a budapest-bécsi vasutvonal mentén, a vasutállomás **45** perczenyire van s **Bécsből $2\frac{1}{2}$** óra alatt érhető el, **507 hold** legjobb szántó, **100,000 frtért fundus és marhaállománnyal adatik el.** Csinos **kastély**, két majorság, minden a legjobb állapotban s nagyobb részt ujonnan épitve. **Kitünő szarvas, fácsán** stb. vadászat.

Csakis közvetlen vevőknek ad készséges közelebbi tudósitást Patz Rikhárd, Bécs, Wieden, Margarethenstrasse 12. 15093

Önmüködő tömegcsapda
patkányoknak ..... 2 frt
egereknek ..... 1 frt 20 kr.

hétszámra fognak feltigyelet nélkül egy éjjel 30—50 darabot, szagot nem hagynak és maguktól működnek folyton. 13091

ECLIPSE
legjobb svábfogó
a világon. 1000 drb svábot, muszkát és konyhabogarat fogdos egy éjjel. Darabja frt 1.20. Mindenütt gyökeres kiirtás biztositattik. Ki ismerősek ezerszámra. Küldi előleges fizetés, vagy utánvét mellett **Leopold Epstein, Brünnben.**

Egy tapasztalt specialista által, szenvedők javára kiadatott

az önsegély,

oly szerencsétlenek számára, kik ifjukori könnyelmüségük folytán erőik hanyatlását érzik. Olvassa továbbá mindenki, ki **idegességben, szivdobogásban, nehéz emésztésben** szenved. Hü tanácsai évenkint **ezereknek adják vissza az erőt és egészséget.** Egy forint beküldése vagy utánvét ellenében kapható **dr L. Ernst** hasonszenvi orvosnál **Bécs, Gizellastrasse 6.** A könyv boritékba zárva küldetik meg.

Ház- és telek-eladás.

A néh. ifj. br. **Rudics József hagyatékához tartozó és Szabadka városában** a Deák-utcza, Rudics-utcza, Mihály-utcza és Petőfi-utczák által környezett azon telek, mely a szabadkai 100 számu telekjkönyv; a II. l. r. szám 3955 h. r. szám és III. 1. r. szám 3956 h. r. szám alatt van felvéve és együtt véve 1752 □-öl foglal magában, a rajta levő épületekkel együtt, kivételével mindazonáltal azon egyemeletes épületnek, mely a Deák-utcza és Mihály-utcza sarkán fekszik, mely tehát lebontandó, elhordandó és kőfallal bekeritendő lészen, egészben vagy részekre osztva, szabadkézből nyilvános ajánlati verseny utján (Offert) eladandó.

A zárt ajánlatok **1893. május hó 18-ik napjág az alólirottnál**, mint a hagyatéki osztoztató és végrehajtó bizottság elnökénél ennek budapesti lakásán (VIII., Zerge-utcza 14. sz. alatt), **1893. május 20-án pedig délelőtt 9 órától 12 óráig Szabadkán a «Bárány» szállodában** — hol a végrehajtó-bizottság együtt lesz — ugyancsak az elnök kezéhez nyujtandók be, amikor is azok nyilvánosan fel fognak bontatni.

Az ajánlat elfogadását vagy el nem fogadását a hagyatéki érdekeltség magának feltételül fentartván, ezen jóváhagyás felett az érdekeltség legkésőbb 15 nap alatt határoz.

Az eladandó telek közelebbi leirását, felosztási tervezetét, az eladás módozatait és feltételeit, a bánatpénz mennyiségét és minden az eladással kapcsolatos jog és kötelezettségi viszonynak szabályozását az eladási feltételek tartalmazzák, melynek egy nyomtatott példánya az alólirottnál valamint Szabadkán Kovatsits Károly ügyvéd urnál, minden venni szándékozónak bármikor kiszolgáltatik, vagy levélben kifejezett kivánságra póstai uton haladéktalanul megküldetik. Ezen eladási feltételek egy példánya az ajánlattevő által aláirva az ajánlathoz azzal csatolandó, hogy az «ajánlattevő» a becsatolt feltételeket elfogadja és azoknak megtartására magát kötelezi.

Az eladás körül közvetitők nem szerepelhetnek és ugy nem is dijaztatnak, a venni szándékozóknak és megbiztatoknak azonban felvilágositások bármikor adatnak.

Budapesten, 1893. évi április 29. 15148

Horánszky Nándor
mint a néh. ifj. br. Rudics József hagyatékának végrehajtó és osztoztató bizottság elnöke.

A felső-dodrogi vizszabályozó társulat igazgatósága.

Ad 232/93. szám.

Pályázati hirdetmény.

A nagyméltóságu földmivelésügyi m. kir. minisztérium által 2171/93. sz. alatt jóváhagyott töltéstömöritési tervezet kivitelére ezennel pályázat hirdettetik.

A munkálat áll:

1. Mintegy 6789.4 m³ beton előállitása és beépitéséből.
2. Ezen beton beépitése által szükséges mintegy 53350.5 □ föld mozgósitásából.

Felhivatnak mindazok, kik pályázni óhajtanak, hogy zárt ajánlataikat legkésőbb **1893. május 20-án d. e. 9 óráig** nagyméltóságu gróf Andrássy Aladár társulati elnök urhoz (Budapest, Andrássy-ut 59.) annyival is inkább benyujtják, miután a később érkezett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A tervezet, valamint el méret általános és részletes épitési feltételek a társulat igazgatóságánál Tőke-Terebesen (Zemplénmegye) megtekintöetők.

Tőke Terebes, 1893. április 27-én.

Szladek Károly
igazgató-mérnök.
15126

Valódinak elismert csakis a MÜLLER J. L.-féle

Tojás olaj szappan

darabja 15 kr., 3 darab 40 kr., 6 darab 80 kr., 12 darab 1 frt 50 kr.

Kapható egyedül 4894

MÜLLER J. L. illatszer- és pipere-szappan-gyárosnál **BUDAPESTEN**

Gyári raktár: Koronaherczeg-utcza 2. — Gyár: Rottenbiller-utcza 36.

Nyomatott Neumayer Ede nyomdájában Budapest, VI. szerecsen-utcza 35. (az operaház átellenében).